

AZƏRBAYCAN

№ 110 (9855) 28 may 2025-ci il ÇƏRŞƏNBƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

İLHAM ƏLİYEV azad Laçının yeni tarixini yaradır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də Laçın rayonuna səfər edib. Dövlət başçısı həmin gün "LATİFA" Laçın tikilş fabrikinin, "PIRSHAGHI" ayaqqabı fabrikinin Laçın filialının, Laçın Elektrik Şəbəkəsi Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin açılışında iştirak edib. Prezident İlham Əliyev Laçın kanat yolunun təməlini qoyub, Laçın rayonunun Bəylik kəndinin Laçında "AzərEnerji" Açıq Səhmdar Cə-

miyyətinin (ASC) "Aşağı Məhbəyli" və "Mirik" su-elektrik stansiyalarının (SES), Laçın rayonunun Zerti kəndində "Laçın" İstirahət Kompleksinin açılışında iştirak edib.

Dövlət başçısı həmçinin Laçın rayonunun Bəylik kəndinə köçən sakinlərlə görüşüb, onlara evlərin açarlarını təqdim edib, Laçın şəhərində sakinlərlə görüşüb və onlarla söhbət edib.

Pakistanın "Qarabağ Azərbaycandır!" mövqeyinin növbəti təsdiqinin ifadəsi

Mayın 27-də Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şəhbəz Şərif Azərbaycanın Prezidenti İlham Əliyevin Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şəhbəz Şəriflə məhdud tərkibdə görüşü keçirilib. İlham Əliyevin Məhəmməd Şəhbəz Şərif ilə nahar əsnasında geniş tərkibdə görüşü olub.

Prezident İlham Əliyev Müstəqillik Günü münasibətilə paylaşım edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sosial media hesablarında 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə paylaşım edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımada fotonun üzərində bu sözlər yer alıb: "28 May - Azərbaycanın Müstəqillik Günü".

Milli irsi yaşadan gün

Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət milli dövlətçilik düşüncəsinin bərpası və möhkəmlənməsi baxımından tarixi əhəmiyyətə malikdir. Onun siyasi ideologiyası azərbaycanlıq məfkurəsi üzərində qurulmuş və bu məfkurə ətrafında bütöv bir xalqın birliyi təmin olunmuşdur. Tarixi-mədəni yaddaşın dirçəldilməsi, milli kimliyin inkişafı, vətəndaş həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsi bu siyasətin əsas dayaq nöqtələri idi. Heydər Əliyevin dövlətçilik fəlsəfəsi Azərbaycan xalqında milli məlik şüurunu daha da gücləndirdi və müstəqil dövlət qurmaq arzularını real siyasi xəritəyə çevirdi.

17 noyabr 1990-cı ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sessiyasında tarixi bir hadisə baş verdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı rəsmi dövlət bayrağı kimi təsdiq olundu. Bu addım ideoloji və siyasi baxımdan müstəsna əhəmiyyətə malik idi. Sovet İttifaqının hələ mövcud olduğu bir dövrdə milli bayrağın yenidən qaldırılması, Azərbaycanın azadlıq yolunda atdığı qətiyyətli bir addım kimi tarixə yazıldı.

Rusiya-Azərbaycan münasibətləri dostluq, müttəfiqlik xarakteri daşıyır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Azərbaycanın milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edin. Ölkəniz sosial-iqtisadi inkişaf yolunda inamla irəliləyir, beynəlxalq arenada artan nüfuzə malikdir. Rusiya-Azərbaycan münasibətləri dostluq, müttəfiqlik xarakteri daşıyır. Əminəm ki, konstruktiv ikitərəfli əməkdaşlığın, beynəlxalq məsələlərdə tərəfdaşlıq üzrə qarşılıqlı fəaliyyətin bundan sonra da birgə səylərlə gücləndirilməsini təmin edə biləcəyik. Bu, xalqlarımızın maraqlarına tamamilə uyğundur - Cənubi Qafqazda və Xəzər regionunda təhlükəsizliyin və sabitliyin möhkəmləndirilməsi məcrasında davam edir. Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə cənsağlığı və uğurlar, Azərbaycan Respublikasının bütün vətəndaşlarına isə sülh və tərəqqi arzulayıram.

Hörmətlə,

Vladimir PUTİN,
Rusiya Federasiyasının Prezidenti

◆ Prezident İlham Əliyevin
Laçın rayonuna səfəri

İLHAM ƏLİYEV azad Laçının yeni tarixini yaradır

Laçında "LATİFA" tikiş fabriki istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də "LATİFA" Laçın tikiş fabrikinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC bildirir ki, "Bakı Abadlıq Xidməti" MMC-nin baş direktoru Bünyad Qasımov dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə fabrikdə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə 2023-cü il avqustun 26-da açılış olmuş "Laçın Aqro-Sənaye Parkı" fəaliyyətini genişləndirir. Rayonun Zerti kəndində yerləşən Parkda artıq 12 müəssisə fəaliyyət göstərir.

Bildirildi ki, sənaye parkında daha iki müəssisənin işə başlaması nəzərdə tutulur. Bunlardan biri "LATİFA" Laçın tikiş fabriki. Ümumi dəyəri 1,2 milyon manat olan müəssisədə 30 yeni iş yeri yaradılacaq. Fabrikdə gündə 2 min ədəd tekstil məhsulu istehsal olunacaq. Buraya ev tekstili, idman dəstləri, eksklüziv geyimlər və digər məhsullar daxildir.

Uzun illər Ermənistan tərəfindən işğalə məruz qalmış Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dirçəldilməsi istiqamətində həyata keçirilən genişmiqyaslı layihələr regionun iqtisadi potensialının reallaşdırılması ilə paralel şəkildə davam etdirilir. Yeni istehsal və xidmət müəssisələrinin istifadəyə verilməsi əhəlinin dayanıqlı məskunlaşmasına və məşğulluğun təmininə geniş şərait yaradır. Eyni zamanda, Laçın Sənaye Parkında istehsal müəssisələrinin qurulması innovativ texnologiyaların tətbiqi və ixracəyönlü məhsul hazırlanması baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Bütün bu addımlar Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru

ölkənin iqtisadi inkişafının mühüm komponentlərindən birinə çevirir, bölgənin ümumilikdə ölkə iqtisadiyyatına inteqrasiyasını sürətləndirir.

Müəssisə ilə tanışlıqdan sonra dövlətimizin başçısı sakinlərlə görüşdü.

Prezident İlham ƏLİYEV: Necə yaşayırsınız doğma torpaqda?

Sakinlər: Yaxşı, Sizin sayənizdə yaxşı.

Prezident İlham ƏLİYEV: İş yeri də açılıb.

Sakinlər: Hər şey gözəldir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Evlərdə təmin olunmusunuz.

Sakinlər: Bəli, çox yüksək səviyyədə. Allah canınızı sağ ələsin. Sizin kimi gözəl Prezidentimiz var.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Sakin: Biz həmişə Sizə dünya Lideri deyirik. Siyasi cəhətdən, mənəvi cəhətdən, maddi cəhətdən xalqımıza çox böyük dəstək olursunuz. Sizə çox-xoş minnətdarıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun.

Sakin: İnşallah, gələcək bu vaxt gələcəkdə şəxsən bizim evə qonaq gələrsiniz.

Prezident İlham ƏLİYEV: Gələrik.

Sakin: Başımız üstə yeriniz var, 495 nömrəli evdə Sizi gözləyirik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Şəhərdə qalırınsız?

Sakin: Bəli. Bayraq meydanı ilə üzbəüz. Gözümüz üstə. Siz çox sadə adamsınız. Xalqınızı çox seversiniz. Hər bir şeyə dəyər verərsiniz. Bizim üstümüzdə Sizin haqqınız çox-xoş yüksəkdir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Sakin: Biz də fəxr edirik ki, Sizin kimi gözəl Prezidentimiz var.

Prezident İlham ƏLİYEV: Mən də sizinlə fəxr edirəm. Uzun illər ərzində işğal həyatını yaşamısınız, ancaq ümidlərinizi itirməmişsiniz. Bilirdiniz, inanırdınız ki, qayda-

cağsınız və qayıtmısınız. İndi həm evlərlə təmin olunmusunuz, həm də iş yeri ilə, gözəl sənaye zonası yaradılıb. Düzdür, Laçın cənnətin bir parçasıdır, burada yaşamaq da xoşdur, çalışmaq da, işləmək də. Əsas odur öz torpağında, öz doğma torpağınızda.

Sakin: Vətənimizdəyik, ata-baba yurdu-muzdayıq. Çox-xoş minnətdarıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Təbrik edirik.

Sakinlər: Çox sağ olun, var olarsınız.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sabah Müstəqillik Günüdür.

Sakin: Gələcək ərazilərimiz var olsun, Allah kölgənizi daimi etsin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun, sizinlə bayram ərəfəsində görüşürük.

Sakin: Ən böyük şansdır bizim üçün.

Prezident İlham ƏLİYEV: Xoşbəxt yaşayın.

Sakinlər: Çox sağ olun, təşəkkür edirik.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Prezident İlham Əliyev "PIRSHAGHI" ayaqqabı fabrikinin Laçın filialının açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də "PIRSHAGHI" ayaqqabı fabrikinin Laçın filialının açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Laçın Aqro-Sənaye Parkı"nda işə başlayan müəssisələrdən biri də "PIRSHAGHI" ayaqqabı fabrikinin Laçın filialıdır. Ümumi dəyəri 367,9 min manat olan müəssisədə əsasən Laçın sakinləri olmaqla 15 nəfər işlə təmin ediləcək. Müəssisə kişi, qadın və uşaqlar üçün ayda 1500 cüt ayaqqabı istehsal etmək gücündədir. Müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş fabrikdə idman və klassik üslubda ayaqqabılar istehsal ediləcək.

Müəssisə daxili bazarda satış həyata keçirməklə yanaşı, istehsal etdiyi məhsulları Avropa ölkələrinə ixrac etməyi də planlaşdırır.

"Laçın Aqro-Sənaye Parkı"nda ümumilikdə 46 müəssisənin fəaliyyət göstərməsi nəzərdə tutulub. Burada mebel fabrikləri, balıq təsərrüfatı, yeyinti sənayesi, yüngül sənaye, ekoloji cəhətdən təmiz emal müəssisələri, kiçikbuynuzlu heyvanlar üzrə elmi-təcrübə mərkəzi və digər müəssisələr yaradılacaq.

Regionda yeni iş yerlərinin yaradılması, infrastrukturun bərpası və sahibkarlıq fəaliyyətinə dəstək iqtisadi fəallığın canlanmasına səbəb olur. "Laçın Aqro-Sənaye Parkı" bu xüsusta olduqca mühüm rol oynayır.

◆ Prezident İlham Əliyevin
Laçın rayonuna səfəri

İLHAM ƏLİYEV azad Laçının yeni tarixini yaradır

Laçın Elektrik Şəbəkəsi Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin açılışı olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də Laçın Elektrik Şəbəkəsi Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Vüqar Əhmədov dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Laçın Elektrik Şəbəkəsi Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzindən şəhərin ərazisində yerləşən istehlakçıların - yeni salınan yaşayış komplekslərinin, tikintisi aparılan sənaye və sosial təyinatlı infrastrukturun, kənd təsərrüfatı və turizm obyektlərinin, xüsusən əhəlinin elektrik enerji təchizatının fasiləsizliyinin və dayanıqlılığının təmin olunması nəzərdə tutulur. Mərkəz elektrik şəbəkəsinin vəziyyəti haqqında bütün məlumatları toplayan və emal edən, eləcə də avadanlığın rəqəmsal

formatda idarə olunmasını təşkil edən nəzarət, mühafizə və idarəetmə sistemlərinin innovativ həll layihəsidir. Burada hər birinin gücü 1600 kVA olan iki ödəd güc transformatoru, müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş 35 kV-luq və 0,4 kV-luq qapalı paylayıcı qurğular quraşdırılıb. Mərkəzin elektrik təchizatı üçün "Laçın" yarımstansiyasından 4,8 km uzunluğunda ikidövrəli elektrik veriliş xətləri çəkilib. Burada quraşdırılan müasir avadanlıq bütün texnoloji ölçmələrin yüksək dəqiqliyini və vahidliyini təmin edir ki, bu isə öz növbəsində şəbəkənin etibarlı istismarını dəstəkləməklə yanaşı, elektrik enerjisinin ötürülməsi zamanı itkilərin və ümumi istismar xərclərinin azaldılmasına şərait yaradır.

Mərkəzdə, həmçinin istehlakçıların elektrik enerjisi verilişində planlı fasilələrin yaranması barədə onlayn qaydada əvvəlcədən məlumatlandırılma imkanı yaradılıb.

Bərpaolunan enerji mənbələrinin şəbəkələrə inteqrasiya edilməsi prosesi Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzində avtomatik idarə olunduğundan elektrik enerjisi təchizatında fasilələrin yaranması tam aradan qaldırılır. Alınan və ötürülən elektrik enerjisinin miqdarına görə yarımstansiya işinin multifunksional rejimdə qurulmasını, həmçinin cihaz və avadanlıqların qarşılıqlı koordinasiyasını tam təmin edən mərkəz vasitəsilə əməliyyatların paylayıcı şəbəkənin tələblərinə avtomatik uyğunlaşdırılması həyata keçirilir. Bununla yanaşı, informasiya və texniki təhlükəsizlik sistemlərinin qərarvermə qabiliyyəti, yaşıl enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası da icra olunur. Mərkəzdə yerləşən yarımstansiya qapalı tiplidir və idarəetmə əməliyyatları məsafədən həyata keçirildiyindən daimi işçi heyətinə ehtiyac olmur.

Prezident İlham Əliyev Laçın rayonunun Bəylik kəndinin açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də Laçın rayonunun Bəylik kəndinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC bildirir ki, Laçın rayonunda Azərbaycan Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Məsim Məmmədov dövlətimizin başçısına burada yaradılan şərait barədə məlumat verib.

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış dair I Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq Laçın rayonunda, o cümlədən Bəylik kəndində genişmiqyaslı quruculuq işləri aparılır.

Prezident İlham Əliyev Laçın rayonunun Bəylik kəndində klub-icma mərkəzində yaradılan şəraitlə də tanış olub.

Buradakı otaqlarda rəqs və digər dərəcəli fəaliyyət göstərəcək. Binadakı zalda ələmətdar günlərlə bağlı müxtəlif tədbirlərin, eyni zamanda gənclərin toplantı və görüşlərinin keçirilməsi üçün hərtərəfli şərait var. Bəylik kəndində evlərin, sosial obyektlərin, küçələrin işıqlandırılmasında yaşıl enerji istifadə edilir. Bu məqsədlə digər obyektlər kimi klub-icma

mərkəzinin binasının damında da günəş panelləri quraşdırılıb.

Sonra Prezident İlham Əliyev Bəylik kəndində yeni inşa edilmiş fərdi evlərdə yaradılan şəraitlə tanış olub. Qeyd edək ki, tamamilə yenidən tikilən kəndə ümumilikdə 90 ailə - 360 nəfərin köçürülməsi nəzərdə

təhlil edilir. Ərazi 29,6 hektar olan kənddə 91 fərdi ev inşa olunub. Evlərdən 13-ü iki, 50-si üç, 15-i dörd, 13-ü isə beşotaqlıdır.

Bəylik kəndində əhəlinin məşğulluğunun təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb, iqtisadi, sosial və məişət təyinatlı müxtəlif müəssisələr tikilib, kənddaxili yollar, elektrik, rabitə, su xətləri çəkilib, qaz təchizatı təmin olunub.

Prezident İlham Əliyev Laçın şəhərində kanat yolunun təməlini qoyub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də Laçın şəhərində kanat yolunun təməlini qoyub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev dövlətimizin başçısına görülməli işlər barədə məlumat verdi.

Laçının füsunkar təbiəti, turizm imkanları nəzərə alınaraq rayonda turizm infrastrukturunun qurulmasına da xüsusi diqqət yetirilir. Bu məqsədlə yaradılan Laçın kanat yolu şəhərin Bulvar ərazisində yerləşəcək və iki hissədən ibarət olacaqdır. Kanat yolunun hündürlüyü 300 metr, xəttinin uzunluğu isə 1720 metr olacaqdır, hərəkət müddəti 6 dəqiqə təşkil edəcək. Ümumilikdə 17 kabinədən ibarət kanat yolu saatda 800 sərnişinə xidmət edə biləcəkdir. Kanat yolunun yerləşdiyi,

uzunluğu 2 kilometrə yaxın olan Bulvar ərazisi bu gün həm yerli sakinlərin, həm də turistlərin sevimli məkanlarından biridir. İşğaldan azad olunduqdan sonra qısa zamanda bərpa edilən Laçında çox mühüm sosial-infrastruktur layihələri həyata keçirilməkdədir. Bu xüsusda Laçında turizm infrastrukturuna xüsusi diqqət yetirilir.

hələri həyata keçirilməkdədir. Bu xüsusda Laçında turizm infrastrukturuna xüsusi diqqət yetirilir.

Prezident İlham Əliyev Laçının Bəylik kəndinə köçən sakinlərlə görüşüb, onlara evlərin açarlarını təqdim edib

Mayın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Laçın rayonunun Bəylik kəndinə köçən sakinlərlə görüşüb, onlara evlərin açarlarını təqdim edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham ƏLİYEV sakinləri salamladı.

Sakinlər: Xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham ƏLİYEV: Siz də xoş gəlmisiniz doğma Vətəninizə.

Sakinlər: Allah Sizi qorusun! Fəxr edirik Sizinlə, Prezidentimizlə. Sizi Bəylikdə görmək böyük xoşbəxtlikdir. Xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Sizi kəndin bərpa olunması münasibətilə təbrik edirəm. Eyni zamanda bildiyiniz kimi, sabah Müstəqillik Günüdür. Sizi Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik edirəm. Siz gözəl bayram ərəfəsində doğma torpağımıza qayıdarsınız. Bu, gözəl hadisədir və əminəm ki, burada, doğma torpaqda həyatınız xoş keçəcəkdir.

Sakinlər: İnşallah.

Prezident İlham ƏLİYEV: Dövlət əlinizdən gələni edib ki, sizin üçün çox gözəl şərait yaratsın.

Sakinlər: Var olsun dövlətimiz, çox sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Gözəl evlər, yollar, elektrik enerjisi, təbii qaz,

su, həyətəyi sahə, yəni, yaşamaq üçün, çalışmaq üçün bütün imkanlar var. Belə gözəl, təbii şəraitdə yaşamaq, özü də öz torpağında yaşamaq, əlbəttə, əminəm ki, sizin üçün çox xoşdur. Bu, böyük xoşbəxtlikdir. Biz 30 illik erməni işğalına son qoyandan sonra dərhal bütün rayonlarda bərpa-quruculuq işlərinə start verilib, erməni vandalizminə məruz qalmış kəndlər yenidən quruldu. Bəylik kəndi də ermənilər tərəfindən yerli-yeksan edilmişdi. İndi gözəl yaşayış məntəqəsi yaradılmışdır. Buna yaxın, sizin qonşu kəndiniz vaxtilə bir kənd olub, Sus kəndi, o tərəfdə Zəbux, Laçın şəhəri. İndi Laçın rayonunda artıq dörd yaşayış məntəqəsi bərpa edilib.

Amma, ümumiyyətlə, bərpa edilmiş şəhər və kəndlərimizin sayı 15-ə çatıb. Bütün bunları qısa müddət ərzində etmişik və işlər davam etdirilir. Azad edilmiş bütün ərazilərdə genişmiqyaslı işlər gedir ki, tezliklə bizim vətəndaşlarımız öz torpaqlarına qayıtsınlar.

Sakinlər: İnşallah.

Prezident İlham ƏLİYEV: Azad edilmiş ərazilərdə bu günə qədər 40-43 min adam yaşayır, çalışır, ali məktəbdə oxuyur.

İkinci Qarabağ müharibəsi bizim şanlı tariximizdir. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin!

Ardı 4-cü səh.

◆ Prezident İlham Əliyevin
Laçın rayonuna səfəri

İLHAM ƏLİYEV azad Laçının yeni tarixini yaradır

Prezident İlham Əliyev Laçının Bəylik kəndinə köçən sakinlərlə görüşüb, onlara evlərin açarlarını təqdim edib

Əvvəli 3-cü sahə.

Sakinlər: Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bildiyiniz kimi, o vaxt Laçın rayonunun kiçik bir hissəsi döyüş meydanında azad edilmişdi, cənub hissəsi. Ancaq əsas hissə Ermənistanın təslim olunmasından sonra azad edildi, bir güllə atılmadan. Həm Laçının əksər hissəsi, Kelbəcər, Ağdamın böyük hissəsi Ermənistan tərəfindən məcburən bizə qaytarılmışdır və ondan bu yana Azərbaycan xalqı öz doğma torpaqlarına qayıtmağa başlamışdır.

May ayı sizin üçün ikiqat bayram ayı olacaq - həm müstəqillik bayramı, həm də Bəyliyə qayıtdığımız gün. Amma may ayı laçınlılar üçün faciəvi ay olmuşdur. Məhz may ayında Laçın işğala məruz qaldı, Şuşa işğalından 10 gün sonra. Bu, böyük bir faciə idi, böyük bir bəla idi həm sizin üçün, həm də bütün ölkəmiz üçün. Çünki məhz Laçının işğal altına düşməsi müharibədə ondan sonrakı uğursuzluqlarımızın təməlini qoydu. Çünki o vaxtkı Dağlıq Qarabağ bölgəsi coğrafi nöqteyi-nəzərdən Ermənistanla birləşdi. Mənfur Laçın dəhlizi açıldı, hansı ki, indi yoxdur. Artıq uzun illərin Laçın-Xankəndi yolu var. Laçın dəhlizi tarixdə qaldı.

Bilirsiniz, o vaxt o dövrü yaşayan insanlar yaxşı bilir ki, Azərbaycanda hakimiyyət uğrunda mübarizə gedirdi. O vaxt hakimiyyətə can atan AXC-Müsavat cütüliyi xəyanət, satqınlıq etmişdir və torpaqlarımızın işğal altına düşməsində onların böyük mənfur payı var. Məhz Laçın işğala məruz qalandan bir ay sonra onlar öz istəklərinə nail olub hakimiyyətə gəldilər, o da ölkəmiz üçün böyük belaya gətirib çıxarmışdır. Hakimiyyətə gəlmək üçün torpaqları satmaq, düşməne təhvil vermək böyük cinayətdir, böyük xəyanətdir, satqınlıqdır, qorxaqlıqdır. Amma o, artıq tarixdə qaldı. O tariximizdən qara səhifəsi çoxdan bağlandı. Azərbaycan bu gün bütün ərazisində öz suverenliyini bərpa edib. May ayı bundan sonra ancaq sizin üçün, bizim hamımız üçün bayram ayı kimi olacaqdır. Sağ olun.

Sakinlər: Allah canınızı sağ ələsin, Sizin sayənizdə, "Dəmir yumruq" sayəsində. Allah "Dəmir yumruq"unuzu var ələsin, əziz Prezidentimiz.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. İndi bizim gözəl tarixlərimiz var, gözəl bayramlarımız var. 18 may - Laçının işğal günü, 8 may - Şuşanın işğal günü, onlar artıq tarixdə qaldı. Sizin yaxşı bilirsiniz ki, işğal dövründə laçınlılar, şuşalılar, digər rayonlardan olan insanlar hər il işğal gününü mətəm kimi qeyd edirdilər. Bu, hər il onların dərdinə dərd əlavə edirdi, amma artıq o günlər yoxdur. Bizim indi 8 Noyabr günümüz var - Zəfər Günü, bizim 26 Avqust günümüz var - Laçının azad olunması günü və Laçının Günü kimi qeyd olunur. 23 Aprel var - o vaxt ki, Laçın istiqamətində biz öz sərhədimizə sahib çıxdıq və bizim sərhədimizdə yerləşənləri könərləşdirərək artıq mənfur Laçın dəhlizini də nəzarətə götürdük. Təbii ki, 20 Sentyabr - bu da bizim böyük Zəfər günümüzdür. Birgünlük antiterror əməliyyatı nəticəsində separatizmin kökü kəsildi, Ermənistan ordusu tam təslim oldu. Artıq yeni dövr başlamışdır və bütün dünya bununla hesablaşmağa məcbur oldu. Baxmayaraq ki, hələ həm İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı və müharibədən sonra, 2023-cü ilin sentyabr ayına qədər müxtəlif xarici dairələrdən müxtəlif məkrli təşəbbüslər irəli sürülürdü. Heç birinin əhəmiyyəti olmadı. Çünki dediyiniz kimi, "Dəmir yumruq" yerindədir. Sizi təbrik edirəm, xoşbəxt yaşayın.

Sakin: Cənab Prezident, mən ailəm adından, Bəylik kəndi adından Sizə böyük minnətdarlığımı, təşəkkürümü bildirirəm. Allah şəhidlərimizə rəhmət ələsin, qazilərimizə cəzası verin. Amin. Cənab Prezident, mən ailəm adından, Bəylik kəndi adından Sizə böyük minnətdarlığımı, təşəkkürümü bildirirəm. Allah şəhidlərimizə rəhmət ələsin, qazilərimizə cəzası verin. Amin. Cənab Prezident, mən ailəm adından, Bəylik kəndi adından Sizə böyük minnətdarlığımı, təşəkkürümü bildirirəm. Allah şəhidlərimizə rəhmət ələsin, qazilərimizə cəzası verin. Amin. Cənab Prezident, mən ailəm adından, Bəylik kəndi adından Sizə böyük minnətdarlığımı, təşəkkürümü bildirirəm. Allah şəhidlərimizə rəhmət ələsin, qazilərimizə cəzası verin. Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun, təşəkkür edirəm.

Sonra açarların təqdim edilməsi mərasimi oldu.

Prezident İlham ƏLİYEV: İndi də gözəl bir mərasimə başlayaq, bayram ərəfəsində.

Qadın sakini: Bizim üçün ikiqat bayramdır.

Prezident İlham ƏLİYEV: Təbrik edirəm.

Mayıl HƏSƏNOV: Allah canınızı sağ ələsin. Sizin siyasətiniz sayəsində biz 32 ildən sonra öz vətənimizə gəlib yetişmişik. **Prezident İlham ƏLİYEV:** Allaha şükür. **Mayıl HƏSƏNOV:** Sizin siyasətiniz sayəsində bu torpaqlar azad olub. Bu torpaqlar uğrunda şəhid olanlara Allah rəhmət ələsin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Amin.

Mayıl HƏSƏNOV: Onların valideynlərinin qarşısında baş əyirik.

Qadın sakini: Hamımız baş əyirik.

Mayıl HƏSƏNOV: Qazilərimizə cəzası verin. Sizin də siyasətiniz bax, belə davam etsin. Ömrünüzün axınadək bax, belə davam etsin.

Sakinlər: Amin, inşallah.

Prezident İlham ƏLİYEV: İnşallah.

Təbrik edirəm.

İntizar HƏSƏNOVA: Qalib xalqın qalibi Prezidenti, Sizinlə fəxr edirik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

İntizar HƏSƏNOVA: Sizi Bəylik kəndində görmək bizim üçün şərəfdir, qürurdur. Allah Sizi qorusun. Allah Sizi Azər-

baycanın üstündən əsik etməsin. Qadınlar adından çox xahiş edirik ki, bizim minnətdarlığımızı Mehriban xanıma çatdırasınız.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çatdıraram mütləq, çox sağ olun. Təbrik edirəm.

Xədicə HƏSƏNOVA: Çox sağ olun, əziz Prezident. Mən də Sizi təbrik edirəm.

Prezident İlham ƏLİYEV: Siz böyük iş görmüşünüz, hələ çox görəcəkdir işlərimiz var. Allah nailiyyətlərinizi, qələbələrinizi bol etsin.

Sakinlər: Amin. Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Mətləb TAĞIYEV: Siz böyük iş görmüşünüz, hələ çox görəcəkdir işlərimiz var. Allah nailiyyətlərinizi, qələbələrinizi bol etsin.

Sakinlər: Amin. Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Mətləb TAĞIYEV: Siz böyük iş görmüşünüz, hələ çox görəcəkdir işlərimiz var. Allah nailiyyətlərinizi, qələbələrinizi bol etsin.

Sakinlər: Amin. Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Mətləb TAĞIYEV: Siz böyük iş görmüşünüz, hələ çox görəcəkdir işlərimiz var. Allah nailiyyətlərinizi, qələbələrinizi bol etsin.

Sakinlər: Amin. Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Mətləb TAĞIYEV: Siz böyük iş görmüşünüz, hələ çox görəcəkdir işlərimiz var. Allah nailiyyətlərinizi, qələbələrinizi bol etsin.

Sakinlər: Amin. Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Mətləb TAĞIYEV: Siz böyük iş görmüşünüz, hələ çox görəcəkdir işlərimiz var. Allah nailiyyətlərinizi, qələbələrinizi bol etsin.

Sakinlər: Amin. Amin.

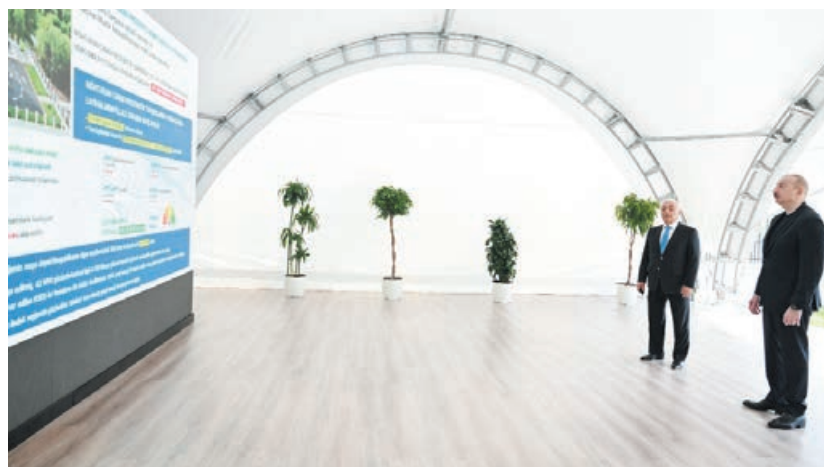
Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Mətləb TAĞIYEV: Siz böyük iş görmüşünüz, hələ çox görəcəkdir işlərimiz var. Allah nailiyyətlərinizi, qələbələrinizi bol etsin.

Sakinlər: Amin. Amin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Laçında "Aşağı Malibəyli" və "Mirik" su-elektrik stansiyaları istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də Laçında "AzərEnerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (ASC) "Aşağı Malibəyli" və "Mirik" su-elektrik stansiyalarının (SES) açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "AzərEnerji" ASC-nin sədri Baba Rzaev Azərbaycanın başçısına əvvəlcə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında hidro yaşıl enerji layihələri barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, bu günə qədər istismara verilən 32 vətəndaşın hazır olan 6 stansiyasının işə salınması nəticəsində su elektrik stansiyalarının sayı 38-ə, onların gücü isə 307 MVt-a çatdırılıb. Yaradılmış su elektrik stansiyalarında istehsal olunan yaşıl enerji hesabına illik 200 milyon kubmetrə qədər təbii qazı qənaət edilir və 400 min tonadək karbon qazı emissiyasının atmosfərə atılmasının qarşısı alınır.

Dövlətimizin başçısına "Aşağı Malibəyli" və "Mirik" su elektrik stansiyaları haqqında məlumat verildi. Hər iki stansiya Həməli çayının sağ qolu olan Zabux çayının Laçın rayonunun Malibəyli və Mirik kəndlərinin ərazisindən keçən hissəsində inşa edilib. 3,1 MVt gücündə "Aşağı Malibəyli" və 3,5 MVt gücündə "Mirik" su elektrik stansiyalarında ən müasir avadanlıqla quraşdırılıb, optik kabel xətləri çəkilib. Bununla da stansiya ölkənin enerji sisteminin mərkəzləşmiş SCADA sistemində inteqrasiya olunub. "Aşağı Malibəyli" və "Mirik" SES-lərdə il ərzində 20 milyon kilovat-saat yaşıl enerjinin istehsalı nəzərdə tutulub ki, bu da öz növbəsində 4,3 milyon kubmetr təbii qazı qənaət etməyə şərait yaradacaq, il ərzində 8 min ton karbon qazının atmosfərə atılmasının qarşısını alacaq. Yeni istismara verilən stansiyalarda Laçın rayonunun sakinləri çalışacaqlar.

Prezident İlham Əliyev "Aşağı Malibəyli" və "Mirik" su-elektrik stansiyalarını işə sald.

◆ Prezident İlham Əliyevin
Laçın rayonuna səfəri

İLHAM ƏLİYEV azad Laçının yeni tarixini yaradır

Prezident İlham Əliyev Laçın şəhərində sakinlərlə görüşüb

Mayın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Laçın şəhərində sakinlərlə görüşüb və onlarla söhbət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısını salamlayan sakinlər dedilər: Xoş gəlmisiniz, cənab Prezident.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Sakin: Cənab Prezident, üçüncü dəfədir Sizinlə görüşürük.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salam, necəsiniz?

Sakin: Çox sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Birinci gələnlərdənsiniz, elədimi?

Sakin: Bəli, birinci gələnlərdən.

Sakin: Olar, bəlkə bizim evdə bir şəkil çəkdirək?

Prezident İlham ƏLİYEV: Olar, çəkdirək.

Sakin: Cənab Prezident, bu da xüsusi təyinatlıdır.

Prezident İlham ƏLİYEV: Ay maşallah, ay maşallah. Neçə yaşı var?

Sakin: Beş.

Prezident İlham ƏLİYEV: Maşallah. Rütbəsi də var.

Sakin: Bəli, bəli.

Prezident İlham ƏLİYEV: Rütbəni kim verib sənə, özün? Sən

mütləq general olacaqsan. Necə yaşayırsınız?

Sakinlər: Çox şükür, yaxşı. Hər şey yaxşıdır. Gözəl havası, gözəl suyu.

Sakin: Biz elə birinci köçənlərdən, o vaxtdan da burada yaşayırıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli, birinci köçənlərdən.

Sakin: Biz də Əməkdar müəllimlik. Sizinlə şəkil çəkdirmək istəyirik, şagirdlərimizlə, zəhmət olmasa.

Prezident İlham ƏLİYEV: Gəlin, belə duraq. Burada harada dursan yenə də cənnət görünür. Ba-

laçını da mən götürüm qucağıma. Balaca, gəl buraya.

Sakinlər: Çox sağ olun. Allah Sizə ömür versin, cəsağlığı versin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun, sizə də cəsağlığı. Məktəbdə işlər yaxşıdır?

Sakin: Bəli, əladır, çox gözəldir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Həyatı sənə var?

Sakin: Bəli, var. Çox sağ olun, təşəkkür edirəm, cənab Prezident.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sabah bayram gündür. Bayram münasibətilə sizi təbrik edirəm.

Sakinlər: Çox sağ olun, var olun, cənab Prezident. Allah Sizə ömür versin.

Prezident İlham Əliyev "Laçın" İstirahət Kompleksinin açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də Laçın rayonunun Zerti kəndində "Laçın" İstirahət Kompleksinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdürü Ramin Quluzadə dövlətimizin başçısına kompleksdə yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Qarabağın əsrarəngiz təbiətində, Laçın rayonunun dağ zirvəsində yerləşən bu məkan bölgənin turizm potensialını əks etdirən müasir istirahət mərkəzi olmaqla işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və regionda turizmin inkişafına xidmət göstərən mühüm layihələrdən biridir.

Bildirildi ki, ərazisi 11.2 hektar və ümumi sahəsi 42 min kvadratmetr olan "Laçın" İstirahət Kompleksi müxtəlif kateqoriyalı 120 otaqlı hotel binasından, 8 kottəcdən ibarət olmaqla, ümumilikdə 324 nəfər qonaq qəbul edə biləcək.

İstirahət kompleksində işgüzar görüşlərin, konfransların və digər tədbirlərin keçirilməsi üçün müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş 500 nəfərlik tədbir və 340 nəfərlik ziyafət zalları, 100 nəfərlik konfrans zalı və toplantı otağı yaradılıb.

Kompleksdə fəaliyyət göstərəcək restoran və kafelər həm milli mətbəxin, həm də dünya mətbəxinin təamlarını qonaqlara təqdim edəcək.

Burada qonaqların istirahətini mənalı və əyləncəli keçirmələri üçün bəzək, VR oyun zonaları, karaoke, bilyard, uşaq əyləncə mərkəzi fəaliyyət göstərəcək. Kompleksin ərazisindəki futbol və basketbol meydanları, velosiped və yürüş zolaqları qonaqlara dağ mənzərələri fonunda aktiv istirahət təqdim edəcək.

Bu istirahət məkanında 174 nəfər işlə təmin olunub ki, onlardan da 122-si Laçın, Kəlbəcər və işğaldan azad olmuş digər ərazilərin sakinləridir.

◆ Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərifin Azərbaycan səfəri

Pakistanın "Qarabağ Azərbaycandır!" mövqeyinin növbəti təsdiqinin ifadəsi

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Pakistanın Baş naziri ilə Laçında məhdud tərkibdə görüşü keçirilib

Mayın 27-də Laçında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şəriflə məhdud tərkibdə görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səfərindən məmnunluğunu bildiren Məhəmməd Şahbaz Şərif bu səfərin Pakistanın "Qarabağ Azərbaycandır!" mövqeyinin növbəti təsdiqinin ifadəsi olduğunu vurğuladı.

Qonaq Azərbaycanın qarşısından gələn Müstəqillik Günü münasibətilə dövlətimizin başçısını təbrik etdi. Eyni zamanda Pakistanın Baş naziri Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Laçında və ətraf ərazilərdə qısa müddət ərzində həyata keçirilən bərpa və quruculuq işlərinin böyük təəssürat doğurduğunu deyərək, bu münasibətlə də dövlətimizin başçısına və Azərbaycan xalqı-

na səmimi-qəlbədən təbriklərini çatdırdı. Baş nazir bu ərazilərin təbiətinin gözəlliyinə toxunaraq, buranın gələcəkdə möhtəşəm, cəlbəedici turizm məkanlarından birinə çevriləcəyini qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı bu ərazilərin 30 il ərzində işğal altında olduğunu xatırladaraq, Laçının 1992-ci ildə Azərbaycanın ilk işğal edilən rayonlarından biri olduğunu dedi. Prezident İlham Əliyev işğal zamanı Laçının ermənilər tərəfindən darmadağın edildiyini, işğal olunmuş digər ərazilərin dinc sakinləri kimi, Laçın sakinlərinin də etnik təmizləməyə məruz qaldıqlarını vurğuladı. Dövlətimizin başçısı indi Laçında bərpa və quruculuq işlərinin aparıldığını diqqətə çatdırdı.

Məhəmməd Şahbaz Şərif Cənubi Asiya regionunda Hindistan ilə Pakistan arasında atəşkəsin əldə edildiyini bildirdi, Pakistanın regionda sülhün və sabitliyin bərqərar

olmasında maraqlı olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı da regionda sülhün və atəşkəsin əldə olunmasından məmnunluğunu bildirərək, bütün məsələlərin dialoq yolu ilə həllinin Azərbaycan tərəfindən dəstəkləndiyini vurğuladı.

Görüşdə Azərbaycanla Pakistan arasında iqtisadi-ticari əlaqələrin genişləndirilməsi, həmçinin elm, təhsil və yüksək texnologiyalar, tələbə mübadiləsi sahələrində əməkdaşlıq məsələlərinə dair geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

Söhbət əsnasında məmnunluqla qeyd olundu ki, Azərbaycanla Pakistan arasında bu ikitərəfli görüşdən sonra mayın 28-də Laçında Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan üçtərəfli formatında da görüş keçiriləcək. Bildirildi ki, bu görüş ölkələrimiz arasında qardaşlığın və dostluğun növbəti bariz təzahürü olacaqdır.

Laçında Azərbaycan Prezidentinin Pakistanın Baş naziri ilə nahar əsnasında geniş tərkibdə görüşü olub

Mayın 27-də Laçında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif ilə nahar əsnasında geniş tərkibdə görüşü olub.

Laçın Beynəlxalq Hava Limanında qarşılanma

Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif mayın 27-də Azərbaycan Respublikasına səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanında ali qonağın şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Pakistanın Baş nazirini Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Baş nazir Əli Əsədov Misir Senatının sədri ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov mayın 27-də ölkəmizdə səfərdə olan Misir Ərəb Respublikası Senatının sədri Abdel Vahab Abdel Razeq ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycanla Misir arasında əlaqələrin müxtəlif sahələrdə yüksələn xətt üzrə inkişafından məmnunluq ifadə edilib. Dövlət başçılarının müntəzəm görüşlərinin və münasibətlərinin ikitərəfli münasibətlərin daha da dərinləşməsi və möhkəmlənməsi baxımından əhəmiyyəti qeyd olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Misir Ərəb Respublikasının Prezidenti Əbdülfəttah əs-Sisinin qarşılıqlı səfərlərinin dövlətlərarası münasibətlərin tarixində yeni mərhələnin əsasını qoyduğu xüsusi vurğulanıb.

Həmçinin parlamentlərarası münasibətlərə toxunulub, ikitərəfli əlaqələrin inkişafında qanunverici orqanların vacib rolu qeyd edilib.

Görüşdə Azərbaycan-Misir qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığının müxtəlif istiqamətlərdə genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunub.

Parlament görüşləri

Mayın 27-də Milli Məclisin Sədr müavini Rafael Hüseynov ölkəmizdə səfərdə olan Ukrayna Ali Radasının Azərbaycanla dostluq qrupunun üzvləri ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, qonaqlar Azərbaycan parlamentində salamlamaqdan məmnunluğunu bildiren Milli Məclisin Sədr müavini ölkələrimizin müstəqilliklərinin bərpasından sonra Azərbaycan ilə Ukrayna arasında əlaqələrin daha da inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb, dövlətlərimizin bir-birinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini dəstəklədiyini qeyd edib. Rafael Hüseynov Azərbaycan-Ukrayna münasibətlərinin tarixi kökləri, xalqlarımız arasında dostluq münasibətləri, mədəni, mənəvi bağların əhəmiyyəti barədə fikirlərini bölüşüb.

Söhbət zamanı ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, eyni zamanda parlamentlər səviyyəsində əməkdaşlığından məmnunluq ifadə

olunub. Bildirilib ki, həm Azərbaycan, həm də Ukrayna qanunverici orqanlarında qarşılıqlı parlamentlərarası dostluq qrupları uğurla fəaliyyət göstərir. Səmimi sözlər üçün təşəkkürünü bildiren Ukrayna Ali Radasının Azərbaycanla dostluq qrupunun rəhbəri Volodimir Kreydenko ölkəsinə göstərilən humanitar dəstəyə və Ukraynadan olan uşaqların Azərbaycanda reabilitasiyası üzrə təşkil olunan layihələrə görə təşəkkürünü bildirib. Söhbətdə mədəniyyət və digər sahələrdə də əlaqələrin inkişafı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb, indiyədək Azərbaycan və Ukrayna arasında imzalanmış çoxsaylı sənədlərin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Görüşdə iştirak edən Ukraynanın ölkəmizdəki səfiri Yuri Qusev 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə təbriklərini çatdırıb.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlərə dair də fikir mübadiləsi aparılıb.

◆ ◆ ◆

Həmin gün Azərbaycan və Ukrayna parlamentlərarası əlaqələr üzrə qarşılıqlı işçi qrupları arasında görüş olub.

Görüşdə Ukrayna ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Əlibala Məhərrəzadə parlamentlərimiz arasında əlaqələrin inkişafı, informasiya texnologiyaları, aqrar və digər sahələrdə qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinin vacibliyindən danışib. O, tezliklə Ukrayna xalqının fırvan gün-lərə qovuşacağına inamını ifadə edib. Görüşdə iştirak edən Milli Məclisin deputatları Asim Mollazadə və Erkin Qədirli Azərbaycan-Ukrayna münasibətlərinə dair fikirlərini bölüşüblər.

Söhbət zamanı Ukrayna Ali Radasının Azərbaycanla dostluq qrupunun rəhbəri Volodimir Kreydenko parlamentlərimiz arasında münasibətlərin inkişaf perspektivlərindən danışib. O, Azərbaycanın ölkəsinə göstərdiyi humanitar dəstəyə və Ukraynalı uşaqların Azərbaycanda reabilitasiyası üzrə təşkil olunan layihələrə görə təşəkkürünü ifadə edib, ölkələrimiz arasında əlaqələrin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə inamını bildirib.

Görüşdə Milli Məclisin deputatları Kamran Bayramov, Müşfiq Cəfərov, ukraynalı deputatlar, Ukraynanın ölkəmizdəki səfiri Yuri Qusev və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Cənab Prezident!

28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və Azərbaycan xalqına səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Ölkənin müstəqilliyə nə qədər yüksək dəyər verməsi Azərbaycana son səfərimizdə mən və həyat yoldaşım Şəhidlər xiyabanını ziyarət edərkən xatirəmizdə daha aydın canlanaraq dərin iz saldı. İcəzə vərin, fürsətdən istifadə edərək Bakıda səmimi qəbula görə bir daha şəxsən Sizə və xanımınıza təşəkkürümü bildirim. Almaniya dövlətinin başçısının Azərbaycana bu ilk səfəri ölkələrimiz arasındakı sıx münasibətlərin əlamətidir.

Mən ikitərəfli əlaqələrimizin genişləndirilməsində çox maraqlıyam. Avropa, Asiya və Yaxın Şərqi kəsişməsində yerləşən ölkəniz mühüm geostrateji mövqeyə malikdir. Çoxsaylı silahlı münaqişələr və yeni gərginliklər qarşısında biz birlikdə ciddi çağırışlarla üzləşirik. Buna görə də mən Sizin regionda sülhün bərqərar olunması üçün göstərdiyiniz səyləri xüsusilə yüksək qiymətləndirir və Sizə tezliklə on yaxşı və davamlı nailiyyət əldə etməyi arzulayıram.

Sizə və həmvətənlərinizə sülh, əmin-amanlıq və möhkəm cansağlığı diləyirəm.

Hörmətlə,

Frank-Valter ŞTAYNMAYER,
Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti

Zati-aliləri!

Ölkənin milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə təbriklərimi, dost Azərbaycan xalqına firavan gələcəklə bağlı ən xoş arzularımı çatdırmaqdan məmnunluq duyuram.

Xalqlarımız arasında mövcud olan ənənəvi dostluq münasibətləri əməkdaşlığımızın möhkəm təməlini təşkil edir. Son illərdə əlaqələrin getdikcə intensivləşməsi, xüsusilə də ötən ilin sentyabr ayında Sizin Romaya etdiyiniz dəyərli səfər münasibətlərimizin gələcəyinə inamla baxmağa imkan verir. Bu isə ortaqlıq maraqların bir çox sahələrdə strateji tərəfdaşlığın daha da inkişafı üçün ideal zəmin yaradır.

Daimi dialoq və qarşılıqlı anlayış həm ikitərəfli səviyyədə, həm də Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasındakı münasibətlər kontekstində İtaliya tərəfindən ardıcıl olaraq təşviq olunan vasitələrdir. Məqsədimiz bugünkü mürəkkəb beynəlxalq şəraitdə yaxşı qonşuluq əlaqələrini, regional sabitliyi və ümumi inkişafı dəstəkləməkdir.

Cənab Prezident, bu əlamətdar gün münasibətilə İtaliya Respublikası adından və şəxsən öz adımdan Sizə və bütün Azərbaycan xalqına ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Hörmətlə,

Sercio MATTARELLA,
İtaliya Respublikasının Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə Polşa Respublikası və Polşa xalqı adından, həmçinin öz adımdan Sizə, ölkənizə və onun bütün vətəndaşlarına təbriklərimi və ən xoş arzularımı çatdırmaqdan şərəf duyuram.

Şadam ki, Polşa Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında çox yaxşı və mehriban ikitərəfli münasibətlər son illərdə geniş vüsət alıb.

Keçən il COP29 iqlim konfransında Bakıda olmağımı və Sizinlə şəxsi görüşümüzi məmnunluqla xatırlayıram. Belə böyük bir tədbirin uğurla keçirilməsi Azərbaycanın dinamik şəkildə artan imkanlarının və əhəmiyyətinin ən gözəl nümunəsidir.

Polşa Azərbaycanı Cənubi Qafqaz regionunda mühüm tərəfdaş kimi qəbul edir və biz Azərbaycan ilə bir çox sahələrdə əməkdaşlığı dərinləşdirmək istəyirik. Mən qarşılıqlı faydalı iqtisadi əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində və onun ölkələrimizin daim artan iqtisadi potensialına uyğun səviyyəyə yüksəldilməsində xüsusilə maraqlıyam. Bundan əlavə, Polşanın iştirakı ikitərəfli formada, istər-sə də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, o cümlədən Avropa İttifaqı və Şərq Tərəfdaşlığı formatında ölkələrimiz üçün faydalı əməkdaşlığın bütün sahələrinin daha da inkişafına daim hazır olduğuna Sizi əmin etmək istəyirəm.

Sizə cansağlığı, ölkənin hərtərəfli inkişafında bol-bol uğurlar, Azərbaycan Respublikasının bütün sakinlərinə firavanlıq və əmin-amanlıq arzulayıram.

Dərin hörmətlə,

Andjey DUDA,
Polşa Respublikasının Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi təbrik edirəm.

Mən şadam ki, son illər ölkələrimiz qarşılıqlı hörmət və səmimiyyətə əsaslanan geniş əməkdaşlığı inkişaf etdiriblər. Macarıstan üçün Azərbaycanla dostluq münasibətlərinin dərinləşməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir və bunun üçün genişlənmiş strateji tərəfdaşlığımız möhkəm təməl yaradır.

Sizi əmin edə bilərəm ki, Macarıstan siyasi, iqtisadi və mədəni sahələrdə əməkdaşlığımızı daha da inkişaf etdirməyə sadıqdır.

Xahiş edirəm, dərin ehtiramımı qəbul edin.

Hörmətlə,

Tamaş ŞUYOK,
Macarıstanın Prezidenti

Zati-aliləri!

28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və Azərbaycan xalqına gürcü xalqı adından və şəxsən öz adımdan ən səmimi təbriklərimi çatdırıram. Bu əlamətdar gün Azərbaycan xalqının milli qürurunun, mətanətinin və əzmlikliyinin qüdrətli rəmzidir.

Azərbaycan öz tarixi boyu güclü, müstəqil dövlət kimi beynəlxalq aləmdə nüfuzlu rola malik ölkə olmaq üçün xeyli çətinliklərin öhdəsindən gəlib.

Gürcüstanda biz xalqlarımızı birləşdirən nümunəvi dostluğu və güclü strateji tərəfdaşlığı yüksək qiymətləndiririk. Ölkələrimiz qarşılıqlı hörməti və gələcəyə ümumi baxışı rəhbər tutaraq ardıcıl şəkildə həmrəydirlik.

Gürcüstan Azərbaycanın davamlı inkişafına verdiyi dəstəyə sadıq qalır. Əminəm ki, sıx əməkdaşlığımız sayəsində biz Cənubi Qafqazda davamlı sülhə və sabitliyə mühüm töhfə verə bilərik.

Mən Sizi yaxın gələcəkdə Tbilisidə salamlamaq fürsətini səbirsizliklə gözləyirəm.

Bu mühüm bayram münasibətilə Sizə və Azərbaycan xalqına bir daha ən səmimi təbriklərimi çatdırır, sülh, firavanlıq və davamlı uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə,

Mixeil KAVELASHVILI,
Gürcüstanın Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Sizi və bütün qardaş Azərbaycan xalqını Müstəqillik Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

Bu bayram xalqınızın ümummilli birliyini və yaradıcı ruhunu təcəssüm etdirir, dövlətçiliyin gələcəkdə də möhkəmləndirilməsi və ölkənin davamlı inkişafı baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

İnanıram ki, Azərbaycan Sizin rəhbərliyinizlə müttərəqqi dövlətin gücünün artırılmasına, həmçinin beynəlxalq arenada nüfuzunun möhkəmləndirilməsinə yönəlmiş strategiyasının uğurla həyata keçirilməsinə davam etdirəcəkdir.

Sevindirici haldır ki, Qazaxıstan-Azərbaycan münasibətləri çoxəsrlik dostluq əsasında həqiqi strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik ruhunda dinamik inkişaf edir.

Əminəm ki, biz çoxtərəfli dövlətlərarası əməkdaşlığın yeni zirvələrə yüksəlməsini təmin edərək birgə səylərlə nailiyyətlərimizi artıracacağıq.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, bu əlamətdar gündə Sizə qardaş Azərbaycanın rifahı və tərəqqisi naminə ali dövləti fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə,

Kasım-Jomart TOKAYEV,
Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti

Möhtərəm İlham Heydər oğlu, öziz Qardaşım!

Sizi və Sizin simanızda qardaş Azərbaycan xalqını ölkənizin milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Özbəkistan xalqı adından və şəxsən öz adımdan səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Sizin uzaqgörən rəhbərliyinizlə həyata keçirilən müdrik daxili və xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan bütün sahələrdə əhəmiyyətli nailiyyətlərə imza atır, onun beynəlxalq arenadakı nüfuzu və mövqeyi dərindən yüksəlir.

Əhalinin yaşayış səviyyəsini ardıcıl surətdə yüksəltməyə xidmət edən genişmiqyaslı islahatlarımız, ölkə miqyasında aparılan böyük quruculuq işləri, xüsusilə də yeni, gözəl şəhərlərin salınması və müasir infrastruktur obyektlərinin inşası bizi əsl qardaş kimi sonsuz dərəcədə sevindirir.

Son illər ərzində birgə həyata keçirdiyimiz sistemli fəaliyyətlər nəticəsində ortaqlıq, ənənəvi dostluq və çoxşaxəli əməkdaşlığa əsaslanan əlaqələrimiz dövlətlərarası münasibətlərin yüksək zirvəsi - ittifaq səviyyəsinə yüksəldi.

Əminəm ki, yaxın gələcəkdə bənzəri olmayan Azərbaycan diyarına reallaşacaq səfərimiz və açıq, səmərəli dialoqlarımız qarşılıqlı faydalı və uzunmüddətli münasibətlərimizi keyfiyyət və məzmun baxımından yeni mərhələyə çatdıracaqdır.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizinlə keçirdiyimiz danışıqlar zamanı əldə olunan əhəmiyyətli razılaşmalar və böyük layihələr, qəbul edilmiş "yol xəritələri"nin tam şəkildə reallaşması strateji tərəfdaşlığımıza yeni toqnaq, xalqlarımızın ümumi rifahına böyük töhfə verəcəkdir.

Xüsusilə, razılaşdığımız kimi, əməkdaşlığımızı kimya, neft-qaz, dağ-mədən, energetika, elektrotexnika, zərərlik, maşınqayırma, farmasevtika, tikinti materialları və bank-maliyyə sahələrində genişləndirərək on yeni istiqamət üzrə sürətlə inkişaf etdirməyə yönəlmiş böyük planlarımızın tam həyata keçəcəyinə inanıram.

Fürsətdən istifadə edərək, ölkənizin həyatındakı bu əlamətdar tarix münasibətilə bir daha təbriklərimi çatdırır, Zati-alinizə möhkəm cansağlığı, aile səadəti və Vətənin inkişafı yolundakı şəərəli fəaliyyətinizdə böyük uğurlar, qardaş Azərbaycan xalqına isə əmin-amanlıq və davamlı tərəqqi arzu edirəm.

Səmimi ehtiramla,

Şavkat MİRZİYOYEV,
Özbəkistan Respublikasının Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Sizə və dost Azərbaycan Respublikasının bütün xalqına ölkənizin milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə səmimi təbriklərimi və ən xoş arzularımı çatdırmaqdan böyük məmnunluq duyuram.

Bu gün Azərbaycan Sizin uzaqgörən rəhbərliyinizlə inkişaf yolunda ardıcıl şəkildə və qətiyyətli irəliləyir, ölkənizin beynəlxalq aləmdəki nüfuzu möhkəmlənir.

Tacikistan və Azərbaycanı dostluq və qarşılıqlı hörmətə əsaslanan tarixi ənənələr birləşdirir.

Tacikistan-Azərbaycan strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin hərtərəfli və ardıcıl inkişafı ölkəmizin xarici siyasət prioritetləri sırasında mühüm yer tutur.

Əminliyimi bildirirəm ki, birgə səylərimiz sayəsində ölkələrimizin malik olduğu böyük potensialdan istifadə etmək dövlətlərarası münasibətlərimizi bundan sonra da möhkəmləndirəcəyik.

Əziz İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və yeni-yeni uğurlar, dost və qardaş Azərbaycan xalqına isə davamlı sülh, firavanlıq və tərəqqi arzulayıram.

Hörmətlə,

Emomali RƏHMƏN,
Tacikistan Respublikasının Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə Albaniya xalqı adından və şəxsən öz adımdan Sizə, xalqınıza səmimi təbriklərimi, əmin-amanlıq və firavanlıq arzularımı çatdırıram.

Albaniya Azərbaycan ilə dostluq münasibətlərini yüksək qiymətləndirir və ölkələrimiz arasında tərəfdaşlığın inkişafından məmnundur. Qarşılıqlı hörmət və ümumi maraqlar üzərində qurulan münasibətlərimiz davamlı şəkildə inkişaf edir. Tərəfdaşlığımızın dərinləşməsində Sizin mühüm rolunuzu yüksək dəyərləndirir və buna görə minnətdarlığımı bildirirəm.

Əminəm ki, Sizin rəhbərliyiniz altında Albaniya ilə Azərbaycan arasında dostluq daha da möhkəmlənəcək, enerji, turizm və infrastruktur kimi qarşılıqlı maraqlar doğuran sahələrdə əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar yaranacaqdır.

Cənab Prezident, milli bayramınızın münasibətilə Sizə bir daha təbriklərimi və ən xoş arzularımı yetirirəm. Sizə ən yüksək ehtiramımı ifadə edirəm.

Hörmətlə,

Bayram BEQAY,
Albaniya Respublikasının Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı səmimi-qəlbədən təbrik edirəm. Sizə, ölkənizə və onun xalqına davamlı uğurlar, rifah və harmoniya arzulayıram.

Bu il Litva ilə Azərbaycan arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümünü qeyd edərkən biz ölkələrimizi birləşdirən dostluq əlaqələri ilə qürur duyuruq. Ümid edirəm ki, dialoqumuzu xüsusən də iqtisadiyyat, innovasiya və ətraf mühitin mühafizəsi sahələrində əməkdaşlıq, eləcə də qarşılıqlı anlaşmaya əsaslanan konstruktiv təmaslar vasitəsilə dərinləşdirməkdə davam edəcəyik.

Litva Azərbaycanın müstəqilliyini və suverenliyini ardıcıl surətdə dəstəkləyir. Biz Azərbaycanın Ermənistanla sülhə nail olmaq səylərini dəstəkləyirik və sülh müqaviləsinin mətninin razılaşdırılmasını alqışlayırıq. İnanırıq ki, bu müqavilə tezliklə imzalanacaq və regionda davamlı sülhə zəmin yaradacaq.

Ölkələrimizi hələ də ədalət axtarışında olanlara, azadlığı və müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparmaq məcburiyyətində qalanlara dəstək olmaq üçün ilham və güc mənbəyinə çevrilmiş kədərli tarixi keçmiş birləşdirir. İnanıram ki, Rusiyanın Ukraynada apardığı şiddətli müharibə şəraitində biz qaydalara əsaslanan dünya nizamını müdafiə etməkdə vahid və qətiyyətli olacağıq.

Cənab Prezident, Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və xalqınızı bir daha təbrik edirəm.

Xahiş edirəm, ən xoş arzularımı və dərin hörmətimi qəbul edin.

Gitanas NAUSEDA,
Litva Respublikasının Prezidenti

Zati-aliləri!

Ölkənizin Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və Azərbaycan xalqına ən səmimi təbriklərimi çatdırmaqdan böyük şərəf hissi duyuram. İsrail xalqı ölkələrimiz arasındakı dostluq münasibətlərini qeyd etməkdə mənə qoşulur.

Həm İsrail, həm də regionumuz üçün sabitlik məyusi olan Azərbaycanla strateji tərəfdaşlığımız Yerusəlimdə yüksək qiymətləndirilir. Siz regional sülhün əldə olunmasında səylər göstərməyi prioritet müəyyən etmişiniz, bu da Azərbaycanın dialoq və diplomatiya üçün mühüm platformaya çevrilməsinə səbəb olub.

Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan iqtisadi tərəqqinin və rifahın parlaq nümunəsinə çevrilib. Ölkəniz dini tolerantlığın və anlaşmanın gözəl modeli hesab olunur və burada cəmiyyətin bütün təbəqələri harmoniya içində yaşayırlar. Həqiqətən də antisemitizmin bütün dünyada yayıldığı bir dövrdə Azərbaycan harmoniya içində birgə yaşayışın parlaq nümunəsidir.

Xanım Mixalın və mənim gözəl ölkənizə səfərimiz zamanı keçirdiyimiz görüşləri həmişə xatırlayacağam və mən prezidentlik dövrümdə ikitərəfli əlaqələrimizi daha da genişləndirmək üçün möhkəm dostluq təməlimizi inkişaf etdirməkdə çalışmağa sadıqəm. Təhlükəsizlik, innovasiya, enerji və ticarət kimi çox əhəmiyyətli sahələrdə daxil olmaqla, ortaqlıq məqsədlərimizə nail olmaq üçün imkanlar çoxdur.

"Konstitusiya və Suverenlik İli"ni qeyd etdiyiniz bir vaxtda, bilin ki, İsrail Dövləti uğurlarınıza və nailiyyətlərinizə sevinir.

Bir daha bu əlamətdar gündə səmimi təbriklərimi, Azərbaycan Respublikasına və onun xalqına davamlı əmin-amanlıq, firavanlıq arzularımı çatdırmaqdan böyük məmnunluq duyuram.

Əziz dostuma hörmətlə və ən xoş arzularla,

İsxak HERSOQ,
İsrail Dövlətinin Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə, ailənizə və Azərbaycan xalqına səmimi təbriklərimi, əmin-amanlıq, firavanlıq və rifah arzularımı çatdırıram.

Bolqarıstan Respublikası Azərbaycan Respublikası ilə dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərini yüksək qiymətləndirir. Ölkələrimiz arasında qurulan sıx və səmərəli əməkdaşlıq, xalqlarımız arasındakı qarşılıqlı hörmət ikitərəfli münasibətlərimizin daha da inkişaf etdirilməsi üçün sabit təməldir.

Əminəm ki, ötən ilin mayında Bakıya rəsmi səfərim və noyabr ayında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası zamanı keçirdiyimiz görüşlər və danışıqlarımız son illərdə ikitərəfli münasibətləri xarakterizə edən intensiv siyasi dialoqun davam etdirilməsinə töhfə verdi.

İnanıram ki, biz ölkələrimiz və xalqlarımız arasında dostluq münasibətlərinin mühüm rəmzi kimi yaxın gələcəkdə Veliko Tırnovo şəhərində "Şuşa parkı" layihəsini həyata keçirəcəyik.

Sizə möhkəm cansağlığı və ali dövləti vəzifənizdə uğurlar arzulayıram.

Hörmətli cənab Prezident, Sizə ən yüksək ehtiramımı bildirirəm.

Rumen RADEV,
Bolqarıstan Respublikasının Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Xorvatiya Respublikasının vətəndaşları adından və şəxsən öz adımdan Sizə səmimi təbriklərimi, xalqınıza firavanlıq arzularımı çatdırmaqdan məmnunluq duyuram.

Xorvatiya ilə Azərbaycanı çoxillik əməkdaşlıq və dostluq əlaqələri bağlayır. İnanıram ki, biz qarşdakı dövrdə ümumi əlaqələrimizin inkişafı istiqamətində fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik.

Cənab Prezident, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə,

Zoran MİLANOVIĆ,
Xorvatiya Respublikasının Prezidenti

Cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Zati-alinizə İspaniya hökuməti və xalqı adından ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Cənab Prezident, Sizə cansağlığı, sevimli Azərbaycan xalqına sülh, rifah və tərəqqi arzu edirəm.

Dərin hörmət və ehtiramla,

VI FELİPE,
İspaniyanın Kralı

Zati-aliləri!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə İsveçrə Federal Şurası və İsveçrə xalqı adından Sizə və həmvətənlərinizə təbriklərimi çatdırıram. Ölkənizə və onun vətəndaşlarına xoşbəxt və uğurlu gələcəklə bağlı ən xoş arzularımı ifadə edirəm.

Mən şadam ki, ölkələrimiz arasında çoxşaxəli əlaqələr davam edir. Əminəm ki, biz bu əlaqələri gələcək illərdə də inkişaf etdirəcəyik.

Zati-aliləri, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Karin KELLER-SUTTER,
İsveçrə Konfederasiyasının prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycanın milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Zati-alinizə və xalqınıza Portuqaliya xalqı adından və şəxsən öz adımdan səmimi-qəlbədən təbriklərimi, tərəqqi və firavanlıq arzularımı yetirirəm.

Bu əlamətdar gündə növbəti möhkəm dostluq münasibətlərinə, həm də bir çox regional və global məsələlərdə ortaqlıq baxışına malik olan ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafı və dərinləşdirilməsi istiqamətində səylərin davam etdirilməsinə sadıqlığımı bir daha bildirirəm.

Getdikcə mürəkkəb və qeyri-sabit olan global məhə, beynəlxalq nizamda ardıcıl təhdidlərlə üzləşdiyimiz bir vaxtda Portuqaliya və Azərbaycanın Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsində təsbit edildiyi kimi, sülh, demokratiya, çoxtərəfliqlik, dialoq və insan hüquqlarına hörmət kimi ümumi dəyərlərimizin qətiyyətli müdafiəsi və təşviqinə verdikləri önəmı vurğulayıram.

Cənab Prezident, Sizə bir daha təbriklərimi çatdırır, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Marselo Rebelo de SOUZA,
Portuqaliya Respublikasının Prezidenti

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri, öziz Qardaşım!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə ən səmimi təbriklərimi çatdırmaqdan, möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, qardaş Azərbaycan xalqına isə Zati-alinizin müdrik rəhbərliyi altında davamlı tərəqqi və rifah arzulamaqdan məmnunluq duyuram.

Ölkənin tarixində bu əlamətdar hadisənin qeyd olunması son illərdə ikitərəfli əməkdaşlığımızın inkişafında müşahidə olunan müsbət dinamikadan məmnunluğumu ifadə etmək üçün gözəl fürsət yaradır. Əməkdaşlığın bütün sahələrdə xalqlarımızın ortaq maraqlarına xidmət məqsədilə daha da dərinləşdirilməsi naminə Sizinlə birgə fəaliyyətimizi davam etdirməyə tam hazır olduğumu bir daha bəyan edirəm.

Zati-aliləri, öziz Qardaşım, ən yüksək hörmət və ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Abdelmacid TEBBUN,
Əlcəzir Xalq Demokratik Respublikasının Prezidenti

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

İcazə verin, milli bayramınız - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və dost Azərbaycan xalqını ölkəmizin vətəndaşları adından və şəxsən öz adımdan səmimiyyətlə təbrik edirəm, firavanlıq və tərəqqi arzularımı çatdırıram.

Bu mühüm tarix Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq arenada təkəcə siyasi sahədə deyil, həm də texnologiya, innovasiya və elm sahələrində qəti addımlarla öz rolunu gücləndirməkdə davam edən əzmkarlığı, suverenliyi və inkişafı ilə əlamətdardır. Tarixlə müasirliyi mükəmməl şəkildə birləşdirən, uzun müddət yaddaşımızda qalacaq bir ölkə olan Azərbaycana bu yaxınlarda rəsmi səfərim zamanı buna həqiqətən də əmin oldum.

Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, qonaqpərvərliyinizə və ikitərəfli münasibətlərə yeni ruh və məzmun gətirəcəyinə əmin olduğum konstruktiv danışıqlara görə Sizə səmimi-qəlbədən minnətdarlığımı bildirirəm.

Sizin strateji tərəfdaşlığa hazır olmağınızdan ruhlanaraq mən də böyük inamla və nikbinliklə qarşılıqlı maraq doğuran bütün sahələrdə, ilk növbədə enerji, ticarət, təhsil, mədəniyyət və elm sahələrində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün səylər göstərəcəyəm.

Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Zati-aliləri, Sizə ən yüksək ehtiramımı ifadə edirəm.

Hörmətlə,
Qordana SİLYANOVSKA-DAVKOVA,
Şimali Makedoniya Respublikasının Prezidenti

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri, öziz dost!

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyəti adından və şəxsən öz adımdan ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Çoxşəxslilik dövlətçilik ənənəsini davam etdirən və 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin elan olunmasını qeyd edən bu əlamətdar tarix Azərbaycan xalqının müstəqilliyini, suverenliyini, sabit və firavan gələcək qurmaq əzmini simvolizə edir. Əminəm ki, Sizin rəhbərliyinizlə ölkəniz bundan sonra da inkişaf edəcək, həmçinin regionda və onun hədədlərindən kənarda sülhə və əməkdaşlığa töhfə verəcəkdir.

İnanıram ki, xalqlarımız arasında dostluq münasibətləri ümumi maraq doğuran bütün sahələrdə ikitərəfli və çoxərəfli əməkdaşlığın daha da möhkəmlənməsinə töhfə verməklə ortaq mənafərlərimizin inkişafına xidmət edəcəkdir.

Sizə möhkəm cansağlığı, ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar, dost Azərbaycan xalqına sülh, firavanlıq və tərəqqi arzulayıram.

Hörmətlə,
Jelka TSVİYANOVİÇ,
Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və Azərbaycan xalqına ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Ötən illər ərzində ölkələrimiz arasında güclü əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq münasibətləri qurulmuşdur. Bu münasibətlərin daha da inkişaf edəcəyinə və xalqlarımız arasında dostluq əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsinə ümid edirəm.

Sizə cansağlığı və xoşbəxtlik, Azərbaycan Respublikasına davamlı rifah arzu edirəm.

Hörmətlə,
Li Cu HO,
Koreya Respublikası Prezidentinin səlahiyyətə icra edən, Baş nazirin müavini və təhsil naziri

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Milli bayramınız - Müstəqillik Günü münasibətilə İordaniya Həşimilər Krallığının xalqı və hökuməti adından Zati-alinizə və böyük Azərbaycan xalqına səmimi təbriklərimizi çatdırıram.

Fürsətdən istifadə edərək, Zati-alinizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, qardaş Azərbaycan xalqına isə davamlı tərəqqi və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,
II Abdullah ibn Al HÜSEYN,
İordaniyanın Kralı

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Ölkənin milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə Sudan xalqı adından və öz adımdan ən səmimi təbriklərimi, dost xalqınıza davamlı tərəqqi, firavanlıq və rifah arzularımı çatdırmaqdan böyük məmnunluq duyuram. Həmçinin Zati-alinizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik diləyirəm.

Bu əlamətdar hadisə Sudan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikasını birləşdirən qardaşlıq əlaqələrinin dərinliyini və möhkəmliyini bir daha təsdiq etmək imkanı verir.

Fürsətdən istifadə edərək, ikitərəfli əməkdaşlığımızı xalqlarımızın qarşılıqlı maraqlarına xidmət edən vasitələrə daha da genişləndirməyə və möhkəmləndirməyə sadıqlılıq ifadə edirəm.

Zati-aliləri, xahiş edirəm, ən yüksək ehtiramımı qəbul edin.

Abdel Fattah Al-Burhan Abdelrahman Al-BURHAN,
Sudan Respublikasının Suveren Keçid Şurasının Sədri

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə səmimi təbriklərimi, möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik arzularımı çatdırıram, ölkənizə, xalqınıza rifah və firavanlıq diləyirəm.

Diplomatik münasibətlərin qurulduğu otuz ildən artıq müddətdə Tailand və Azərbaycan arasında dostluq əlaqələri, xüsusilə də ticarət, investisiya və turizm sahələrində ikitərəfli əməkdaşlıq inkişaf etmişdir.

Əminəm ki, Zati-alinizin güclü dəstəyi ilə ölkələrimizin və xalqlarımızın rifahı naminə əməkdaşlığımızın genişlənməsi istiqamətində daha çox uğur əldə edəcəyik.

Hörmətlə,
Maha VAÇİRALONQKORN,
Tailandın Kralı

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü 107-ci ildönümü münasibətilə Filippin Respublikasının Hökuməti adından Sizi və xalqınızı təbrik edirəm.

Filippin və Azərbaycan sülhpərvər, mütarəqqi və firavan ölkələr kimi ortaq dəyərləri bölüşürlər.

Xalqlarımızın rifahı naminə soy göstərdikcə, qoy, ölkələrimiz arasında tərəfdaşlıq dərinləşməkdə davam etsin!

Zati-aliləri, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə,
Ferdinand Romualdez, MARKOS,
Filippin Respublikasının Prezidenti

◆ ◆ ◆

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə, hökumətinizə və xalqınıza ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Allah-taaladan Zati-alinizə cansağlığı, xoşbəxtlik və davamlı uğurlar, qardaş Azərbaycan xalqına tərəqqi və firavanlıq diləyir, eləcə də fəxr duyduğumuz

muz ikitərəfli əlaqələrimizin daha da inkişaf etməsinə arzulayıram.

Xahiş edirəm, səmimi qardaşlıq salamlarımı qəbul edəsiniz.

Hörmətlə,
Mahmud ABBAS,
Fələstin Dövlətinin Prezidenti, Fələstin Azadlıq Təşkilatı İcraçısı, Komitəsinin Sədri

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Sizi Azərbaycan Respublikasının Müstəqilliyi Günü münasibətilə Gürcüstan Hökuməti və gürcü xalqı adından səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

28 May tarixi əhəmiyyət daşıyan bir gündür və Azərbaycan xalqının azadlıq arzusunun və müstəqilliyinin rəmzidir.

Dostumuz və strateji tərəfdaşımız Azərbaycanın uğurları və inkişafı bizi səmimi-qəlbədən sevindirir. Əminəm ki, Gürcüstan və Azərbaycan Respublikası arasında ümumi maraqlara, regionun inkişafına və sabitliyinə yönələn möhkəm tarixi dostluq və əməkdaşlıq gələcəkdə daha da möhkəmlənəcəkdir.

Müstəqilliyin bu əlamətdar günündə Sizə daim firavanlıq, tərəqqi və dövlət quruculuğu yolunda daha da böyük uğurlar arzulayıram.

Cənab Prezident, Sizə dərin ehtiramımı ifadə edir və ən xoş arzularımı çatdırıram.

Hörmətlə,
İrakli KOBAXİDZE,
Gürcüstanın Baş naziri

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və böyük xalqınıza ən səmimi təbriklərimizi yetiririk. Bu tarixi gün zəngin mədəni irs, müstəqillik arzusu, ləyaqət əsasında suveren, müasir dövlət qurmuş Azərbaycan xalqının mətanətinin, uzaqgörənliyinin və dəyanətinin qururverici sübutudur.

Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan öz milli birliyini daha da möhkəmləndirməkdə, regional sabitliyə mühüm töhfə verməkdə, dinamik inkişaf yolu ilə beynəlxalq əlaqələrini genişləndirməkdə davam edir. Qoy bu bayram keçmiş fədakarlıqlara və zəfərlərə hörmətlə yanaşı, ölkənin gələcəyinə istiqamət verən dəyərlərin yenilənmiş təsdiqi olsun!

Əlamətdar bayram münasibətilə Azərbaycanın bütün vətəndaşlarına davamlı sülh, firavanlıq və rifah arzulayıram.

Cənab Prezident, ən yüksək ehtiramımızı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə,
Vayra VİKE-FREYBERQA,
Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri, 1999-2007-ci illərdə Latviya Respublikasının Prezidenti İsmail SERAGELDİN,
Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri, 1992-2000-ci illərdə Dünya Bankının vitse-prezidenti

◆ ◆ ◆

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Milli bayramınız - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və Azərbaycanın bütün sakinlərini səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Tarixi irsə və zəngin mədəni ənənələrə malik olan Azərbaycan bu gün dinamik inkişaf edən dövlətlər sırasına haqlı olaraq layiqli yer tutur.

Sizin müdrik rəhbərliyinizlə ölkə iqtisadiyyatdan tutmuş beynəlxalq mədəni əməkdaşlığa qədər bütün sahələrdə mühüm uğurlar əldə edib.

Azərbaycanın əsas qürrür mənbəyi onun istedadlı, zəhmətkeş və qonaqpərvər xalqdır. Məhz bu keyfiyyətlərin sayəsində respublika gələcəyə inamla addımlayarkən, eyni zamanda, özünəməxsus kimliyini qoruyub saxlayır.

Biz Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyasının tərkib hissəsi olan Qaraçay-Çərkəz Respublikası arasında inkişaf etmiş dostluq münasibətlərini və səmərəli əməkdaşlığı yüksək qiymətləndiririk.

Əminəm ki, respublikaların sakinlərinin rifahı naminə əlaqələrimiz bundan sonra da möhkəmlənəcəkdir.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cansağlığı, uzun ömür, uğurlar, Azərbaycan xalqına isə sülh, əmin-amanlıq və tərəqqi arzulayıram.

Hörmətlə,
Rəşid TEMREZOV,
Rusiya Federasiyasının Qaraçay-Çərkəz Respublikasının başçısı

◆ ◆ ◆

Möhtərəm İlham Heydər oğlu!

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edin.

Azərbaycan milli suverenlik illərində dünya birliyinin tamhüquqlu üzvünə çevrilib, geniş beynəlxalq nüfuz qazanıb.

Respublika bu gün Sizin rəhbərliyinizlə ölkədə siyasi və sosial-iqtisadi sabitliyin möhkəmləndirilməsi istiqamətində kompleks dövlət islahatları yolunda inamla irəliləyir.

Əminəm ki, Sizin çoxşaxəli fəaliyyətiniz bundan sonra da Azərbaycan Respublikasının tərəqqisinə və əhalinin rifahının yüksəldilməsinə xidmət edəcək, bizim Müstəqil Dövlətlər Birliyi çərçivəsində məhsuldar əməkdaşlığımız isə möhkəmlənəcək və inkişaf edəcəkdir.

Möhtərəm İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cansağlığı, rifah, Azərbaycan xalqına isə sülh və tərəqqi arzulayıram.

Dərin hörmətlə,
Sergey LEBEDEV,
Müstəqil Dövlətlər Birliyinin Baş katibi

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Milli bayramınız - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə səmimi-qəlbədən təbriklərimi, Azərbaycan Respublikasına və onun xalqına davamlı tərəqqi və firavanlıq arzularımı çatdırıram.

Fürsətdən istifadə edərək, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Azərbaycan əsas üzv dövlət kimi verdiyi əhəmiyyəti bir daha təsdiqləyir, ölkənin təşkilatın iqtisadi gündəliyinin təşviqinə əvəzsiz töhfələrini yüksək dəyərləndirirəm.

Bu kontekstdə, Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycanın ev sahibliyi edəcəyi İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının 17-ci Zirvə görüşü xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Əminəm ki, Sizin dəstəyinizlə Zirvə görüşü daha geniş regional integrasiya baxımından irəliyə doğru böyük bir addım olacaqdır.

Ortaq məqsədlərimizə nail olmaq üçün davamlı dəstəyinizə ümid edirəm.

Zati-aliləri, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Əsəd Məcid XAN,
İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi

◆ ◆ ◆

Möhtərəm cənab Prezident!

Birləşmiş Nüvə Tədqiqatları İnstitutunun direktorluğunun və beynəlxalq kollektivinin adından Sizi

Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

Sözsüz ki, dövlətin inkişafında ən mühüm amillərdən biri elm və texnikanın tərəqqisidir. Hazırda, əsasən, ölkə rəhbərliyinin yorulmaz fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanda elmi-texniki potensialın artırılması üçün geniş imkanlar və perspektivlər yaradılıb.

Azərbaycan Respublikasının Birləşmiş Nüvə Tədqiqatları İnstitutuna üzv olduğu illər ərzində fundamental və tətbiqi elmlər sahəsində birgə tədqiqatlar üzrə zəngin təcrübə toplanıb, dostluq, etimad və qarşılıqlı hörmət prinsiplərinə əsaslanan səmərəli əməkdaşlığımızın inkişafı və daha da möhkəmləndirilməsi üçün etibarlı zəmin yaradılıb.

Əminəm ki, Azərbaycanın elmi-tədris mərkəzləri ilə Birləşmiş Nüvə Tədqiqatları İnstitutu arasında zamanın sınağından çıxmış əlaqələr elmi əməkdaşlığımızın davamlı şəkildə genişlənməsinə, o cümlədən ölkənin və institutumuzun bütün üzv dövlətləri üçün qarşılıqlı maraq doğuran praktiki məqsədlərin həyata keçirilməsinə töhfə verəcək.

Möhtərəm cənab Prezident, Sizə möhkəm cansağlığı və yeni-yeni uğurlar, Azərbaycan xalqına isə sülh, əmin-amanlıq və tərəqqi arzulayıram.

Dərin və səmimi ehtiramla Sizin,
Qriqori TRUBNİKOV,
Birləşmiş Nüvə Tədqiqatları İnstitutunun direktoru, Rusiya Elmlər Akademiyasının akademiki

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və sevimli Azərbaycan xalqına ən səmimi təbriklərimi çatdırmaqdan şərəf və məmnunluq duyuram.

Azərbaycan regional liderə və mühüm global rolunə getdikcə artıdğı bir dövlətə çevirən uzaqgörən liderliyinizi, müdrikliyinizi və güclü prinsiplerinizi alqışlayıram. Azərbaycanın sülh şəraitində birgəyaşayış modeli dünyada uğur qazanıb. Ölkənin özərslər boyu dinlərarası və mədəni harmoniya baxımından əldə etdiyi nailiyyətlər müasir dünyamız üçün ruhlandırıcıdır.

Bu əlamətdar günü qeyd edərkən əmin olun ki, mən bir dost kimi müsəlman-yəhudi münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi üçün uzun illər davam edən tərəfdaşlığımıza çox böyük önəm verirəm.

Ölkənizə etdiyim çoxsaylı səfərlər mənə Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyi və səxavəti ilə bağlı olduqca xoş xatirələr yaradıb.

Bu bayram münasibətilə Sizə və bütün dünya azərbaycanlılarına xoşbəxtlik, firavanlıq, əmin-amanlıq arzulayıram.

Cənab Prezident, Sizə ən yüksək ehtiramımı bildirirəm.

Ravvin Mark ŞNAYER,
ABŞ-nin Etnik Anlaşma Fondunun prezidenti

◆ ◆ ◆

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Milli bayramınız - Azərbaycan Respublikasının Müstəqillik Günü münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Bu əlamətdar gün Azərbaycan xalqının müstəqilliyini və milli kimliyini müdafiə etmək uğrunda göstərdiyi qəhrəmanlığın, birliyin və sarsılmaz qətiyyətin təcəssümüdür.

Bu gün Azərbaycan güclü təsisatlara və sabit iqtisadiyyata malik müasir, dinamik dövlət kimi inamla inkişaf edir.

Sənaye, energetika, infrastruktur, təhsil və mədəniyyət sahələrində böyük nailiyyətlər uzaqgörən dövlət siyasəti və ölkənin beynəlxalq aləmdə fəal roluna sayəsində mümkün olub.

Sizin liderliyiniz, müdrik rəhbərliyiniz və davamlı inkişafın, sosial sabitliyin və müstəqilliyin möhkəmləndirilməsinin təmin edilməsi istiqamətində ardıcıl səyləriniz ən yüksək qiymətə layiqdir.

Hörmətli cənab Prezident, Sizə möhkəm cansağlığı, daim ruh yüksəkliyi və ali dövləti fəaliyyətinizdə yeni nailiyyətlər, bütün Azərbaycan xalqına isə sülh, əmin-amanlıq və tərəqqi arzulayıram.

Dərin hörmətlə,
Mixail QUTSERİYEV,
Rusiyanın "SAFMAR Qrupu" Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti

◆ ◆ ◆

Hörmətli cənab Prezident!

Sizi və bütün Azərbaycan xalqını 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə BP şirkəti adından səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Otuz ildən artıqdır ki, davam edən uğurlu və məhsuldar əməkdaşlığımızı yüksək dəyərləndirir və ölkənizin dünya səviyyəli layihələrini təhlükəsiz, səmərəli və etibarlı şəkildə həyata keçirməkdən qürur duyuruq. Bu illər ərzində birgə əldə etdiyimiz nailiyyətlər və qarşılıqlı etimad bizim üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir.

BP şirkəti olaraq, bu səmərəli tərəfdaşlığın uzun illər davam edəcəyinə və Azərbaycan xalqının rifahına daha da yüksəlməsinə xidmət edəcəyinə inanırıq.

Zati-aliləri, Sizi bu əlamətdar gün münasibətilə bir daha təbrik edir, Sizə cansağlığı, xoşbəxtlik, Azərbaycan xalqına isə daimi tərəqqi və inkişaf arzu edirəm.

Hörmətlə,
Qəri COUNZ,
BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti

1918 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 2025

Milli irsi yaşadan gün

Hər bir xalqın tarixində onun milli kimliyini, azadlıq ruhunu və dövlətçilik iradəsini əks etdirən xüsusi günlər mövcuddur. Azərbaycan xalqı üçün belə unudulmaz və şərəfli günlərdən biri 28 May - Müstəqillik Günüdür. 28 may 1918-ci ildə müsəlman Şərqiində ilk parlamentli, demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması təkcə milli tariximizin deyil, həm də ümumbəşəri siyasi irsin ən parlaq səhifələrindən biridir. Bu gün Azərbaycanın dövlətçilik yolunda atdığı ciddi və qətiyyətli addım azadlıq idealının gerçəkləşməsinin təcəssümüdür. Qısa, lakin zəngin fəaliyyəti ilə xalqın milli mənlik şüurunu oyadan və gələcək müstəqil Azərbaycan Respublikasının hüquqi-siyasi əsaslarını qoyan Xalq Cümhuriyyəti müasir Azərbaycanın ilham və qürur mənbəyidir.

28 may 1918-ci ildə Azərbaycan xalqı öz tarixi taleyinə sahib çıxaraq, Şərqiində və müsəlman dünyasında ilk demokratik, hüquqi və dünyəvi parlament respublikasını - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini (AXC) yaratdı. Bununla da təkcə milli dövlətçilik deyil, həm də ümumbəşəri dəyərlərə söykənən bir idarəetmə forması müəyyənləşdirildi. AXC-nin qurulması xalqımızın müstəqillik əzminin, siyasi iradəsinin və demokratik düşüncə tərzinin bariz ifadəsi oldu.

28 may 1918-ci ildə qəbul edilən İstiqlal Bəyannaməsi ilə Azərbaycan özünün dövlət müstəqilliyini rəsmən elan etdi. Milli Şuranın imzaladığı bu sənəd xalqımızın azadlıq uğrunda çoxəsrlik mübarizəsinin nəticəsi olaraq yanaşı, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə müstəqil subyekti kimi tanınmasına aparan yolun başlanğıcı oldu.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 ay mövcud olmasına baxmayaraq, qısa zaman ərzində böyük dövlətçilik təcrübəsi yaratdı. İlk parlamentin və hökumətin təşkili, dövlət atributlarının təsis olunması, qanunvericilik bazasının formalaşdırılması və mədəni-siyasi inkişaf üçün atılmış addımlar gələcək Azərbaycan Respublikasının demokratik inkişafı üçün əsaslı zəmin hazırladı. Müsəlman Şərqiində ilk dəfə qadınlara seçki hüququnun verilməsi də AXC-nin nə qədər irəli düşüncəli olduğunun sübutudur.

AXC dövründə Azərbaycan vətəndaşlığı institutu təsis olundu, Milli Ordu formalaşdırıldı, dövlətin hüquqi əsasları yaradıldı. Eyni zamanda irqi, dini və sosial mənsubiyyətdən asılı olmayaraq bütün vətəndaşlara bərabər hüquqlar tanındı. Bu, ölkə daxilində sosial ədalətin və vətəndaş həmrəyliyyətinin təmin olunması baxımından önəmli bir mərhələ idi. Azərbaycan bayrağı, rəngləri və hüquqi əsasları məhz bu dövrdə formalaşdı və müasir dövrümüzün dövlət atributlarının təməlini təşkil etdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti (AXC) Avropa demokratiyasının dəyərlərini Şərqi mədəniyyətinin zənginliyi ilə birləşdirərək, xalqın milli və siyasi şüurunun oyanmasında dönüş nöqtəsi oldu. Müstəqil, azad və demokratik respublika qurmaq məqsədini qarşıya qoyan AXC Azərbaycan xalqının öz müqəddəratını təyin etməyə qadir olduğunu sübuta yetirdi. Milli mənlik şüurunun bərpası, dövlətçilik düşüncəsinin gücləndirilməsi və vətəndaşlıq hissəsinin formalaşdırılması bu dövrün əsas ideoloji nəticələrindəndir.

Azərbaycan müstəqilliyini 18 oktyabr 1991-ci ildə yenidən bərpa edərkən bu prosesin hüquqi əsası kimi 28 may 1918-ci il tarixli İstiqlal Bəyannaməsinə istinad edildi. "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiyaya Aktı ilə müasir Azərbaycanın Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi olduğu rəsmən bəyan edildi. Bu, Azərbaycanın dövlətçilik tarixində milli davamlılığın təntənəsidir və ölkəmizin öz tarixi irsinə sədəqətinin sübutudur.

1990-cı illərin əvvəllərində müstəqilliyini yenidən qazanan Azərbaycan ciddi sınaqlarla üz-üzə qaldı. Xarici təhdidlər və daxili siyasi böhranlar fonunda dövlətin varlığını təhlükə altına düşdü. Məhz bu çətin məqamda xalqın tələbi ilə siyasi hakimiyyətə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyev öz qətiyyəti, siyasi uzaqgörənliyi və fədakarlığı ilə Azərbaycan dövlətçiliyini xilas etdi. Onun rəhbərliyi ilə ölkədə ictimai-siyasi sabitlik təmin olundu, dövlət institutları bərpa edildi, beynəlxalq münasibətlərdə Azərbaycanın mövqeyi gücləndirildi. Ulu Öndərin tarixi rolu bir daha göstərdi ki, müstəqilliyi əldə etmək qədər onu qorumaq və inkişaf etdirmək daha çətin, lakin əhəmiyyətli vəzifədir.

Azərbaycan tarixində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı yeni bir inkişaf mərhələsinin başlanğıcı oldu. So-

vet imperiyasının dağılması ilə meydana çıxan mürəkkəb geosiyasi və daxili vəziyyət Azərbaycanı parçalanma təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu. Məhz bu həssas məqamda xalqın çağırışı ilə yenidən siyasi hakimiyyətə gələn Heydər Əliyev qısa müddətdə ölkədə sabitlik yaratmağa, siyasi idarəetmədə yeni keyfiyyət mərhələsi formalaşdırmağa nail oldu. Kiçik və zəifləmiş bir ölkə Ulu Öndərin müdrik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində global miqyasda tanınan, nüfuzlu və sabit bir dövlətə çevrildi. Azərbaycan öz geosiyasi mövqeyini gücləndirməklə yanaşı, regionda mühüm söz sahibi oldu.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət milli dövlətçilik düşüncəsinin bərpası və möhkəmlənməsi baxımından tarixi əhəmiyyətə malikdir. Onun siyasi ideologiyası azərbaycanlılıq məfkurəsi üzərində qurulmuş və bu məfkurə ətrafında bütöv bir xalqın birliyi təmin olunmuşdur. Tarixi-mədəni yaddaşın qoraldılması, milli kimliyin inkişafı, vətəndaş həmrəyliyyətinin möhkəmləndirilməsi bu siyasətin əsas dayaq nöqtələri idi. Heydər Əliyevin dövlətçilik fəlsəfəsi Azərbaycan xalqında milli mənlik şüurunu daha da gücləndirdi və müstəqil dövlət qurmaq arzularını real siyasi xəritəyə çevirdi.

17 noyabr 1990-cı ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sessiyasında tarixi bir hadisə baş verdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı rəsmi dövlət bayrağı kimi təsdiq olundu. Bu addım ideoloji və siyasi baxımdan müstəsna əhəmiyyətə malik idi. Sovet İttifaqının hələ mövcud olduğu bir dövrdə milli bayrağın yenidən qaldırılması, Azərbaycanın azadlıq yolunda atdığı qətiyyətli bir addım kimi tarixə yazıldı. Bu hadisə gələcək müstəqilliyin hüquqi-siyasi əsaslarını formalaşdırdı və xalqın azadlıq istəyini gücləndirdi. Heydər Əliyevin bu cəsarətli qərar onun xalqına, dövlətinə nə qədər bağlı və sədəqətli olduğunun bariz nümunəsi idi.

Bu əminlik yalnız siyasi iradənin deyil, eyni zamanda xalqın birliyi, milli kimliyə və dövlətçilik prinsiplərinə sadiqliyinin nəticəsidir. Bu gün üçrəngli bayrağımız azad Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə və bütöv Azərbaycanda əzəmətli dalğalanırsa, bu həm də tarixə və şəhidlərin ruhuna olan ən böyük ehtiramdır. Yaşasın güclü, müstəqil Azərbaycan!

Ziyafət ƏSGƏROV,
Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədr müavini

Ulu Öndər Heydər Əliyevin sözlərində ifadə olunan tarixi yaddaş, milli ruh və siyasi uzaqgörənlik Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının xalqımızın uzun illərdən bəri yetişdirdiyi milli oyanışın, dirçəlişin və azadlıq uğrunda apardığı mübarizənin məntiqi nəticəsi olduğunu sübut edir.

Ulu Öndərin fikirləri ilə desək, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti nəinki hüquqi və siyasi cəhətdən müstəqil bir dövlət modeli idi, həm də Azərbaycanın müasir dövlətçiliyinin bünövrəsini təşkil etmiş, bu torpaqlarda azadlıq və suverenlik idealının əsasını qoymuşdur. Məhz bu tarixi mirasa söykənərək, bu gün Azərbaycan Respublikası özünü 1918-ci ildə yaranmış Xalq Cümhuriyyətinin varisi elan edir və bu əziz günü - 28 May Müstəqillik Günü kimi qeyd edir.

Dövlətçilik tariximizdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ilə başlanan milli müstəqillik yolu bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tamamilə yeni bir mərhələyə qədəm qoymuşdur. AXC-nin ideyalarının, onun demokratik ənənələrinin qorunaraq inkişaf etdirilməsi müasir Azərbaycan Respublikasının dövlətçilik fəlsəfəsinin əsasını təşkil edir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı olan üçrəngli bayrağımız bu gün artıq işğaldan azad olmuş torpaqlarda azadlıq və suverenliyin simvolu kimi dalğalanır. Bu, yalnız hərbi-siyasi qələbənin yox, həm də dövlətçilik əmanətinə sadiqliyin göstəricisidir.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən sistemli islahatlar Azərbaycanın demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi mövqeyini möhkəmləndirmişdir. Siyasi sabitlik, sosial rifah və iqtisadi dinamik inkişaf ölkəmizin dayanıqlı gələcəyini təmin edən əsas amillərdir. Eyni zamanda və təndəş cəmiyyəti institutlarının inkişafı, şəfəf idarəçilik və insan hüquqlarının qorunması müasir Azərbaycan dövlətinin əsas prioritetlərindəndir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövlətçilik fəlsəfəsinə sadiqliyinin mühüm göstəricilərindən biri də 2007-ci ildə Bakının İstiqlaliyyət küçəsində ucaldılmış İstiqlal Bəyannaməsi abidəsidir. Bu tarixi sənədin rəmzi olaraq əbədiləşdirilməsi Prezident İlham Əliyevin milli yaddaşın formalaşdırılması istiqamətində həyata keçirdiyi ardıcıl siyasətin mühüm parçasıdır. Cümhuriyyətin 90 və 100 illik yubileylərinin dövlət səviyyəsində qeyd edilməsi də bu ardıcılığın davamıdır.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2018-ci ilin "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilməsi və bu münasibətlə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi" yubiley medalının təsis olunması müasir Azərbaycanın öz tarixi ilə qürur duyduğundan və bu irsi yaşatmaq əzmində olduğunun sübutudur. Bu təşəbbüs cümhuriyyət ideyalarının gələcək nəsillərə ötürülməsi baxımından da mühüm addım olmuşdur.

2021-ci ildə qəbul olunmuş "Müstəqillik günü haqqında" qanunla 28 may Müstəqillik Günü, 18 oktyabr isə Müstəqilliyin Bərpası Günü kimi təsbit olunmuşdur. Bu hüquqi addım Azərbaycanın 1918-ci ildə elan olunmuş suverenliyinin varisiyinin rəsmi təsdiqidir. Dövlətimizin ərazi bütövlüyünün bərpası ilə yanaşı, bu tarixlərin qeyd olunması milli suverenliyimizin hüquqi əsaslarının daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edir.

Prezident İlham Əliyevin siyasi uzaqgörənliyi və qətiyyəti nəticəsində Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmişdir. 2020-ci ilin Vətən müharibəsi və sonrakı proseslər bir daha sübut etdi ki, Azərbaycanın bütün strateji və diplomatik addımları milli maraqların təminatına yönəlmisdir.

Bütün bu tarixi mərhələlər və çağdaş nailiyyətlər bir daha sübut edir ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin idealları bu gün müstəqil Azərbaycan dövləti tərəfindən la-yiqincə yaşadırlar və inkişaf etdirilir. Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək: *"Müstəqil Azərbaycan, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisidir və onların niyyətlərini biz həyatda təmin edirik, həyata keçirik. Əminəm ki, müstəqillik yolunda bizim inkişafımız davamlı olacaq, uğurlu olacaq və Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədi olacaq!"*

Sarsılmaz müstəqillik və güclü dövlətçilik

Bu gün Azərbaycan xalqı Müstəqillik Gününi qeyd edir. 28 may 1918-ci ildə müsəlman Şərqiinin ilk demokratik və dünyəvi respublikası olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması ilə XX əsrdə müstəqil dövlətçiliyimizin təməli qoyuldu. Bununla da xalqımızın zəngin dövlətçilik salnaməsinin yeni səhifəsi yazıldı.

Müstəqillik hər bir xalqın ən böyük maddi və mənəvi sərvətidir. Dünyada azadlıqdan şirin heç nə yoxdur. Ona görə xalqımızın qabaqcıl ziyalıları 1918-ci ildə yaranmış əlverişli şəraitdən uğurla yararlanaraq Azərbaycanın müstəqilliyinə nail oldular. Ən əsası odur ki, dövlətçilik irsimizin parlaq ?səhifəsi olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması xalqımızın milli özünüdərkinin və oyanışının məntiqi nəticəsi idi. İstiqlal Bəyannaməsi ilə müsəlman Şərqiində ilk dəfə olaraq Azərbaycanla demokratik respublika idarə üsulunun, parlamentli dövlətin qurulduğu bəyan olundu. Azərbaycanın dövlətçilik tarixində ilk Konstitusiyaya aktı olan bu sənəd müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılması ilə yanaşı, onun prioritetlərini və məramını da elan etdi. Xalqımızın müstəqillik salnaməsinin bu dəyərli və parlaq sənədinə Azərbaycan tarixşünaslığında ilk dəfə olaraq ən obyektiv tarixi qiyməti Ulu Öndər Heydər Əliyev vermişdir:

"Azərbaycan Milli Şurasının qəbul etdiyi tarixi bəyannamə yeni yaranmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin daxili və xarici siyasətinin başlıca prinsiplərini bütün dünyaya bildirdi. Bəyannamədə elan edilmiş prinsiplər - Azərbaycan xalqının öz müqəddəratını müəyyən etmək, insanların hüquq bərabərliyinə hörmət, bütün xarici dövlətlərə, habelə qonşu xalqlarla dinclik və əmin-amanlıq şəraitində yaşamaq, bir-birinin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşmaq prinsipləri Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin beynəlxalq nüfuzunu artırdı".

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 ay yaşadı. Lakin bu qısa dövrdə Cümhuriyyətin qurucuları elə bir fəaliyyət həyata keçirdilər ki, müstəqil dövlətçilik ideyaları xalqımızın ruhuna hakim kəsildi. Öncə onu qeyd edərkən ki, Cümhuriyyət tarixi bir sıra əlamətlərdə hadisələrlə zəngindir. Bunlardan ən mühümü isə Bakının 1918-ci ilin sentyabrında erməni-bolşevik işğalından azad edilməsidir. Cümhuriyyətin baniləri müstəqilliyimizi elan etdikdən sonra olduqca gərgin bir şəraitdə dövlətçilik fəaliyyəti həyata keçirmiş, bütün çətinliklərə rəğmən dövlət quruculuğu istiqamətində mühüm nailiyyətlərə imza atmışlar.

Bütövlükdə, Azərbaycan dilinin dövlət dili elan edilməsi, üçrəngli bayrağımızın təsdiq olunması, hərbi nazirliyin, parlamentin və digər dövlət qurumlarının yaradılması, möhkəmlərin fəaliyyətə başlaması, Azərbaycan vətəndaşlığı haqqında və bir sıra digər qanun və qərarların qəbulu, xarici dövlətlərlə əlaqələrin qurulması Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin həyata keçirdiyi dövlət quruculuğunun uğurları idi. 1918-ci ilin avqustunda "Xalq maarifinin, məktəblərin milliləşdirilməsi haqqında" qərarla tədris müəssisələrində təhsilin ana dilində aparılmasına başlandı. 1919-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin fəaliyyətə başlaması isə təhsil quruculuğu və milli kadrların hazırlanması istiqamətində atılmış mühüm addım idi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin xarici siyasətinin başlıca məqsədi yeni yaradılmış dövlət dün-

yaya tanımaq idi. Bu sahədə həyata keçirilən uğurlu fəaliyyətin nəticəsi idi ki, artıq 1920-ci ilin əvvəllərində Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyi beynəlxalq səviyyədə tanınırdı. Bu da 1920-ci ilin aprel ayında bolşevik işğalından sonra Azərbaycanın bir dövlət kimi dünyanın siyasi xəritəsindən silinməsinin qarşısını aldı.

1920-ci ildə Cümhuriyyətin süqutu və Azərbaycanın bolşeviklər tərəfindən işğalı göstərdi ki, müstəqilliyi qorumaq onu əldə etməkdən çətindir. Amma Cümhuriyyət süqut etsə də, xalqımız müstəqillik ideyalarını qəlbində əbədi yaşadı və günlərin birində yenidən öz azadlığına nail olacağına inandı. Bu inam isə 1991-ci ildə reallığa çevrildi. Həmin il oktyabrın 18-də tarixi varislilik üzərində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi elan edildi.

Lakin müstəqilliyimizin ilk illərində respublikamızda cərəyan edən mürəkkəb proseslər perspektivdə yaxşı heç nə vəd etmirdi. Həmin dövrdə hakimiyyətdə bir-birini əvəz edən marginal qruplar yenicə qazanılmış müstəqilliyin təməllərini möhkəmləndirməsi üçün heç bir iş görmədilər, dövlət quruculuğu həyata keçirmədilər. Bütün bunlar və idarəçilikdə buraxılan kobud boşluqlar nəticə etibarilə cəmiyyət həyatının bütün sferalarında dərin və sonu görünməyən böhranlara gətirib çıxardı. Azərbaycana rəhbərlik edənlərin naşı və xəyanətkar fəaliyyətləri Ermənistanın Azərbaycan qarşı işğalçılıq planlarının genişlənməsinə və respublikamızın özində separatçılığın baş qaldırmasına da rəvac vermişdi.

Məhz belə bir gərgin dövrdə xalqın istək və təkidli tələbi ilə Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı müstəqilliyimizin itirilməsinin, dövlətçiliyimizin məhv olmasının qarşısını aldı. Məhz Heydər Əliyevin müdrikliyi nəticəsində respublikamız Xalq Cümhuriyyətinin taleyini yaşadı. Bütün böhranlara son qoyan, müstəqilliyimizi möhkəmləndirən Ulu Öndər Heydər Əliyev bu gün uşaqları ilə fəxr etdiyimiz müasir Azərbaycan dövlətini yaratdı. Bu gün döniş tarixə ekskurs edəndə, olub keçənləri bir daha təhlil edəndə görürük ki, 1993-cü ildə yaranmış vəziyyətin nəticəsi olaraq Azərbaycanın müstəqilliyinin ömrü 23 aydan da qısa ola bilirdi. Odur ki, biz bu gün müstəqil Azərbaycanda yaşadığımızı görə məhz Heydər Əliyevə minnətdarıq.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin layiqli siyasi davamçısı olan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan sürətlə inkişaf mərhələsinə qədəm qoyaraq daha da güclənib. Güclü dövlətçilik həm təməlləri möhkəm olan müstəqillik, həm də qarşıda dayanan bütün hədəflərə uğurla çatmaq deməkdir. 2020-ci ilin Vətən müharibəsində torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi, 2023-cü ildə ərazilərimizdə erməni separatizminə son qoyulması Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın tarixinin ən qüdrətli dövlətə çevrilməsinin möhtəşəm təntənəsidir. Bu gün üçrəngli bayrağımızın Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə qürurla dalğalanması Zəfərimizi, güclü Azərbaycanı və təməlləri sarsılmaz olan müstəqilliyimizi simvolizə edir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi, müstəqilliyimiz sarsılmazdır, dönməzdir və əbədidir. Heç bir qüvvə Azərbaycanın müstəqilliyi üçün təhdid və təhlükə yaratdı bilməz. Güclü Azərbaycan dövlətinin qarşısında bütün təhdid və təhlükələr iflasa məhkumdur. Müstəqillik Günümüz mübarək olsun!

Müsiq MƏMMƏDLİ,
Milli Məclisin deputatı

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti

1918-2025

Heydər ƏLİYEV: "Bizim xalqımızın böyük dövlətçilik tarixi olubdur"

Azərbaycanın keçmiş dövrlərdə mövcud olmuş dövlətçilik sistemləri Heydər Əliyevin baxış bucağında xüsusi yer tuturdu. Ulu Öndər milli dövlətçilik şüurunun formalaşması və tarixi varislik məsələlərinə öz konseptual baxışını belə ifadə edirdi: "Bizim xalqımızın böyük, möhtəşəm tarixi var. Biz öz tariximizlə fəxr edə bilirik. Bizim xalqımızın böyük dövlətçilik tarixi olubdur. Ən qədim dövrlərdən Azərbaycan torpağında özəmətlilik dövlətlər olmuşdur. Orta əsrlər Azərbaycan dövlətçiliyi tariximizə gözəl nümunələr vermişdir. Şirvanşahlar dövləti, Atabəylər dövləti, Ağqoyunlular dövləti, Qaraqoyunlular dövləti, Səfəvilər dövləti - bunlar hamısı Azərbaycan xalqının dövlətçiliyinin tarixidir. Ondan sonra Azərbaycanda olan xanlıqlar da dövlətçilik xarakteri daşımışdır. XX əsrin əvvəlində, 1918-ci ildə ilk Azərbaycan Demokratik Respublikası yaranmışdır. Ondan sonrakı dövr, 1920-ci ildən 1991-ci ilə qədər olan dövr Azərbaycanın həyatında xüsusi bir dövr olmuşdur. Azərbaycan müstəqil dövlət olmamışdır, ancaq Azərbaycan xalqı böyük bir inkişaf dövrü keçmişdir. Beləliklə, Azərbaycan torpağında ən qədim zamanlardan indiyə qədər müstəqil dövlətlər olmuşdur. Biz bununla fəxr edirik və fəxr edə bilirik".

Tarixi varislik prinsipi əsasında Ulu Öndər ölkənin gələcək inkişaf xəttini müəyyənləşdirmiş, milli dövlətçiliyin ideoloji dayaqlarını gücləndirmişdir. Heydər Əliyevin strategiyası müstəqilliyin yalnız formal dövlət suverenliyi ilə məhdudlaşmadığını, eyni zamanda milli-mədəni kimliyin qorunması və inkişafı ilə bağlı olduğunu göstərir. Bu yanaşma Azərbaycanın tarixindən güc alaraq gələcəyə uzanan davamlı dövlətçilik xəttini formalaşdırır. Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, Ümummilli Lider yalnız siyasi və iqtisadi deyil, həm də mədəni-mənəvi istiqlal uğrunda da özünəməxsus mübarizə aparırdı. Onun parlamentdəki ilk çıxışını araşdırırdıca müstəqilliyə münasibətdə əsrin əvvəllərində mövcud olmuş kəskin fikir ayrılıqları diqqətimizi cəlb edir.

Üçrəngli bayraqa Leninin büstü bir yerdə ola bilməz!

Heydər Əliyev aşağıdakı fikirləri söyləməklə respublika rəhbərliyini ölkənin formal deyil, real müstəqillik yolunu tutmağa və aydın ideoloji konsepsiya yaratmağa səsləyirdi. Ulu Öndər qeyd edirdi: *"Məhəmməd Əmin Rəsulzadə partiyasının ideyasını təmsil edən bayraqa ona zidd olan ideyanın banisinin büstünün sessiya keçən salonda yan-yanı durması da təəcüblə doğurur. Sadəcə desək, bu uyğunsuzluq anlamıq çətinidir. Bəlkə buna bir izahat vermək lazım idi?"*

Hələ Azərbaycanın Zaqafqaziya Seymində olduğu bir vaxtda bir qrup şəxs Azərbaycanın müstəqil ola bilməyəcəyi, nəcətin yalnız Rusiyada olduğunu səsləndirirdi. Lakin M.Ə.Rəsulzadə, Ə.M. Topçubaşov, F.X.Xoyski, N.Yusifbəyli Azərbaycanın müstəqilliyinə çalışır və bu ideyanı təbliğ edirdilər. Hələ 1917-ci ildə Bakıda Müsəlmanların I Qurultayında çıxış edən Nəsim bəy Yusifbəyli deyirdi:

"Kim deyər bilər ki, biz özümüzü idarə etmə səlahiyyətində bir millət deyilik?"

Bu tarixi nailiyyəti yüksək qiymətləndirən Heydər Əliyev qeyd edirdi: *"XIX əsrdən başlayan mürək-*

kəb ictimai-siyasi proseslərin gedişi Azərbaycan cəmiyyətində əsaslı dəyişikliklərə gətirib çıxardı, yeni mühitdə formalaşan görkəmli ictimai və siyasi xadimlərimiz əsrin çağırış və tələblərinə layiqincə cavab verməyə qadir oldular. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması üçün müntəzəm zəmin yarandı".

Ümummilli Lider Heydər Əliyev 5 fevral 1991-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin birinci sessiyasında tarixi varislik və ərazi bütövlüyü məsələsinə önəm çəkmişdir. Heydər Əliyev həmin çıxışında deyir-

Heydər Əliyevin dövlətçilik baxışı və Cümhuriyyət irsinin varisliyi

qeyd olunan aşağıdakı rəsmi günlər formalaşmışdır:

- 9 Noyabr - Dövlət Bayrağı Günü (1918-ci ilin noyabrında AXC tərəfindən üçrəngli bayrağın qəbul edildiyi tarix)
- 7 Dekabr - Azərbaycan Parlamentinin yaradıldığı gün (AXC-nin parlamentinin ilk iclasının keçirildiyi tarix)
- 28 Mart - Təhlükəsizlik Orqanları Günü (AXC-nin kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat orqanlarının təsis edilməsi tarixi)

Bundan əlavə, Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1998-ci ildə görkəmli diplomat Əlimərdan bəy Topçubaşovun Parisdə yaşadığı binanın divarına vurulan xatirə lövhəsi münasibətilə Fransa Prezidenti Jak Şiraka minnətdarlıq məktubu ünvanlamışdır. Bu addım AXC irsinə verilən ali qiymətin və onun beynəlxalq miqyasda tanınmasının bariz nümunələrindən biri olmuşdur.

Hələ sovetlər dönəmində bir irsə öz ehtiramını göstərən Heydər Əliyev heç kəsə cəsarət edib deyə bilmədiyi bir çox fikri səsləndirməkdən çəkinməmişdir. Ulu Öndər respublikaya ilk rəhbərliyi dövründə Bakı Dövlət Universitetinin 50 illik yubileyində çıxışı zamanı bu təhsil müəssisəsinin tarixinə toxunaraq AXC qurucularının ünvanına yüksək qiymət vermişdir: *"Azərbaycan xalqının tarixində birinci ali məktəbin yubileyi elə bir hadisədir ki, onun ictimai əhəmiyyəti Azərbaycanın dövlət hüdədlərindən çox-çox kənara çıxır. Bakıda universitet Azərbaycan xalqının həyatının ağır günlərində yaradılmışdır. Lakin bu gərgin vəziyyət universitetin yaradılması uğrunda hərəkətin qarşısını ala bilməmişdi. Biz Azərbaycan xalqının bu və bir çox digər görkəmli oğullarına ona görə minnətdarlıq ki, onlar zülmətlə irtica və özbaşınalıq şəraitində Azərbaycan xalqının ictimai fikrinin, elm və mədəniyyətinin məşəlini göz bəbəyi kimi qorumuşlar".*

Müstəqillik ideyalarının qarşıçı olan Heydər Əliyev Azərbaycanın tarixi irsinə böyük sevgi bəsləyirdi. O, hələ Naxçıvan Muxtar Respublikasına rəhbərlik etdiyi, SSRİ-nin mövcud olduğu bir vaxtda ilk fürsətdə öz arzularını gerçəkləşdirdi. Təsədüfi deyil ki, müstəqil Azərbaycan Respublikasının dövlət quruculuğu prosesi Naxçıvandan başladı.

17 noyabr 1990-ci ildə Heydər Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respubli-

kası Ali Sovetinin sessiyasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağının Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi qəbul edilməsi təklif edildi. Dahi şəxsiyyətin özünün işləyib hazırladığı və Ali Məclisdə yekdilliklə qəbul olunan "Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət rəmzləri haqqında" tarixi qərarla deyilir:

1. İlk Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli dövlət bayrağı Azərbaycan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi təsis edilsin.
2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının digər dövlət rəmzi - Dövlət himni və gerbi haqqında məsələ öyrənilib Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin müzakirəsinə verilsin.
3. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli dövlət bayrağının bütövlükdə Azərbaycan SSR-in dövlət rəmzi kimi təsis edilməsi məsələsi qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Azərbaycan SSR Ali Sovetindən xahiş edilsin.

Məhz bu dövəmdə Bakıya səfər edən Heydər Əliyev paytaxtda Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin oğlu ilə maraqlı görüş keçirir. Bu görüşü Azər Rəsulzadənin oğlu Rais Rəsulzadə belə xatırlayır: "Atamla birlikdə Bakıda olduğumuz gün Şəhidlər xisrəsinin tarixinə toxunaraq AXC qurucularının ünvanına yüksək qiymət vermişdir: *"Azərbaycan xalqının tarixində birinci ali məktəbin yubileyi elə bir hadisədir ki, onun ictimai əhəmiyyəti Azərbaycanın dövlət hüdədlərindən çox-çox kənara çıxır. Bakıda universitet Azərbaycan xalqının həyatının ağır günlərində yaradılmışdır. Lakin bu gərgin vəziyyət universitetin yaradılması uğrunda hərəkətin qarşısını ala bilməmişdi. Biz Azərbaycan xalqının bu və bir çox digər görkəmli oğullarına ona görə minnətdarlıq ki, onlar zülmətlə irtica və özbaşınalıq şəraitində Azərbaycan xalqının ictimai fikrinin, elm və mədəniyyətinin məşəlini göz bəbəyi kimi qorumuşlar".*

O, bizi görən kimi yanındakı insanları araladı və bizə doğru gəldi. Atamla salamladı və soruşdu: "Siz Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin oğlu Azərsiniz?" Atam təsdiqlədi. Heydər Əliyev bildirdi ki, onu televizordakı görmüşdü və səhəti ilə bağlı problemlərini eşitmədi.

Atam "xalq düşməni" damğasını geridə qoyub Vətənə qayıtdığını deyəndə, Heydər Əliyev gülümsəyərək dedi: *"Mən də "kommunist" damğasını atmışam".* Sonra əlavə etdi ki, sabah Milli Məclisdə çıxış edəcək və Naxçıvanda olsaydıq, bizə hər cür şərait yaradardı".

Heydər Əliyevin Məhəmməd Əmin Rəsulzadə ailəsinə və irsinə olan ehtiramını qeyd edərkən o, milli mühüm məqamı da xatırlatmaq vacibdir. Rais Rəsulzadə atasının vəfatı xəbərini Heydər Əliyevə çatdırırdıqda, onun xüsusi təyinatla oğlu gətirilməsini təmin etməsinə minnətdarlıq hissi ilə yad edir. Bundan başqa, Heydər Əliyev birinci hakimiyyəti dövründə Qılvit rəhbərini təyin

edərkən namizədlər gözdən keçirilmiş və ona məruzə edilmişdi ki, yaxşı bir namizəd var, lakin Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin qohumu olduğu üçün bu faktor onun təyini olumasına mane olur. Heydər Əliyev isə bildirir ki, əgər həmin şəxs bu vəzifəyə layiqdirsə, M.Ə.Rəsulzadənin qohumu olması ona maneə törədən bilməz və nəticədə o şəxs bu vəzifəyə təyin edilir.

Heydər Əliyev keçmiş dərslərindən düzgün nəticə çıxarmayı tövsiyə edirdi. Ulu Öndər AXC-nin liderlərinə və onların fəaliyyətinə yüksək qiymət vermişdir: "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurucuları xalqımızın tarixində əbədi yaşayaçaqdır. Onların müstəqillik uğrunda göstərdikləri fədakarlıq və xidmətlər heç vaxt unudulmayacaqdır."

28 may 1918-ci ildə Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasına Azərbaycan tarixində böyük siyasi-ictimai hadisə kimi yanan Ümummilli Liderin 21 sentyabr 1993-cü ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyasında ziyaəhlərlə görüşdə səsləndirdiyi fikirlər milli yaddaşın qorunması və dövlətçiliyin irsinin dəyərləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəşb edir. Heydər Əliyev çıxışında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının tarixi hadisə kimi qiymətləndirərək onun müstəqillik yolunda böyük siyasi-ictimai proseslərə təsir etdiyini vurğulamışdır. AXC-nin qurucuları - Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Fətəli xan Xoyski, Nəsim bəy Yusifbəyli və digər görkəmli dövlət xadimləri Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi dünya siyasi arenasında tanıtmış, bir sıra mühüm tədbirlərin həyata keçirilməsinə nail olmuşlar. Bununla yanaşı, Ulu Öndər tarixi reallıqları da nəzərə alaraq, AXC-nin süqut etməsinin tək səbəbinin 28 aprel 1920-ci ildə bolşevik işğal olmadığını, həm də həmin dövrdə dövlətin öz daxilində siyasi qütbləşmələrin mövcud olduğunu qeyd etmişdir. O vurğulamışdır ki, 23 ay ərzində hökumət beş dəfə dəyişmiş, parlamentdə müxtəlif partiyalar iştirak etmiş və daxili çəkişmələr dövlətin davamlı fəaliyyətinə mane olmuşdur.

Bu tarixi təhlil fonunda Heydər Əliyev Azərbaycan xalqına və tarixçilərə mesaj verərək, keçmiş dərslərindən düzgün nəticə çıxarmayı tövsiyə etmişdir. Demokratik hökumət fəaliyyətini layiqincə qiymətləndirməklə yanaşı, onun zəif cəhətlərinin də öyrənilməsinin vacibliyini qeyd edərkən, dövlət quruculuğu sa-

həsində analoji səhvlərə yol verilməməsinə xüsusi vurğulamışdır.

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti irsinə ehtiramı

Bütün sahələrdə olduğu kimi, Cümhuriyyət irsinə münasibət də Ümummilli Lider Heydər Əliyevdən miras qalan siyasi xətt əsasında uğurla davam etdirilir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin fəaliyyətində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti irsinə göstərilən yüksək hörmət, tarixi varislik prinsipinə olan sədaqətin təzahürüdür.

2018-ci il Azərbaycan Respublikasında "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilmiş, bu münasibətlə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi (1918-2018)" yubiley medalı təsis olunmuşdur.

Ölkə rəhbərinin müvafiq sərəncamları çərçivəsində Azərbaycan

səhliyi, doğma Azərbaycanımızın daha da qüdrətlənməsində yeni nailiyyətlər arzulanıram", - deyər məktubda bildirilir.

Azərbaycanın dövlətçilik irsinə Prezident İlham Əliyev yüksək dəyər verərək tarixi şüura söykənən siyasi xətt yürüdü. Dövlət başçısının vurğuladığı kimi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqın milli mənlik şüurunun dirçəldərək onun öz taleyini müəyyən etməyə qadir olduğunu sübut etdi. AXC mürəkkəb tarixi şəraitdə çətin, lakin şəərəfli vəzifəni icra edərkən dövlətçilik ənənələrinin əsasını qoydu. Cümhuriyyət dövründə ilk parlament və hökumət formalaşdırıldı, dövlətin hüquqi-siyasi strukturu təşəkkül tapdı, milli sərhədlər müəyyənləşdirildi, rəsmi dövlət atributları - bayraq, himn və gerb təsis edildi. Azərbaycan dili rəsmi dövlət dili elan olundu, ordu quruculuğu sahəsində mühüm tədbirlər həyata keçirildi, maarif və mədəniyyətin inkişafına xüsusi önəm verildi. İlk universitet təsis olunaraq təhsil milliləşdirildi, xalqın mədəni yüksəlişi üçün möhkəm zəmin hazırlandı və ictimai fikir tarixində mühüm irəliləyişlər əldə edildi.

Prezident İlham Əliyevin tarixi varislik prinsipinə əsaslanan siyasəti AXC-nin milli irsinin qorunmasına, inkişaf etdirilməsinə və dövlətçilik ənənələrinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Azərbaycanın müstəqilliyinin dönməz və əbədi olması üçün həyata keçirilən siyasət xalqın milli kimliyini gücləndirərək onun gələcək inkişaf perspektivlərini daha da genişləndirir.

Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi və tarixi varislik konsepsiyası

XX əsrdə Azərbaycan xalqının yetişdirdiyi nadir siyasi lider olan Heydər Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra istiqlal ideyalarının milli yaddaşda yaşamasını təmin edərək, bu düşüncəni dövlətçilik fəlsəfəsinin əsas sütunlarından birinə çevirmişdir. Məhz o, 1970-ci illərdən başlayaraq, Azərbaycan xalqının istiqlal duyğularına əsaslanan siyasi kursu formalaşdırmış, əsrin sonlarına doğru isə müstəqil Azərbaycan dövlətinə quraraq onun sarsılmazlığını, demokratik yüksəlişini və müstəqilliyinin daimliyini təmin etmişdir.

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev müstəqilliyin gələcək nəsillərə ötürülməsi üçün mühüm tarixi missiyanı yerinə yetirmişdir. Dövlət başçısı tarixi varislik prinsipinə həssaslıqla yanaşaraq, 15 oktyabr 2021-ci il tarixdə "Müstəqillik Günü haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu təsdiq etmişdir. Azərbaycanın müstəqillik mübarizəsinin ən ali zirvəsi ölkənin ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam bərpasıdır ki, bu şəərəfli missiyanın şərəfsiz lideri möhtərəm Prezident İlham Əliyevdir.

Bölgədə yaranan yeni geosiyasi reallıqlar Azərbaycan xalqının tarixi torpaqları olan Qərbi Azərbaycan ərazilərinə qayıdış üçün əlverişli şərait formalaşdırmışdır. Bu baxımdan Heydər Əliyevin irəli sürdüyü tarixi varislik konsepsiyası, Azərbaycan xalqının strateji hədəflərini daha da gücləndirən mühüm amilə çevrilmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti mirasının varisi kimi, ölkəmiz öz tarixi torpaqlarına qayıtmaq hüququnu daim özündə saxlayır. Xalqın bu istəyini Prezident İlham Əliyev qətiyyət-lə ifadə edərək bildirmişdir: *"Bizim başqa ölkələrin torpağında gözümüz yoxdur, ancaq öz torpağımızı biz heç kimə vermə də deyilik!"*

Sadiq QURBANOV,
Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar,
energetika və ekologiya komitəsinin sədri

UNUDULMAZ GÖRÜSLƏR

2. ZƏFƏRDƏN SONRAKI BİRİNCİ GÖRÜŞ

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevlə işğaldan azad edilmiş Ağdam torpağında birinci görüş 28 may 2021-ci ildə oldu.

44 günlük Zəfər müharibəsi yenidən başa çatmış, düşmən kapitulyasiya aktını imzalayaraq təslim olmuşdu.

Ermənistanın özü qarışıq dostları və dəstəkçiləri də məğlubiyyətlə barışmaq istəmirdilər.

Nəyəsə ümid bəsləyib, sanki nəyinə dəyişəcəyini gözləyirdilər...

Lakin güclü orduya, yeni nəsil silah-sursata, ən müasir taktika və strategiyaya malik Azərbaycan özünə əmin və arxayın vəziyyətdəydi.

Nəyi nə vaxt və necə etməyi yaxşı bilən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev təkcə hərbi cəhətdə deyil, diplomatiya və informasiya müharibəsində də qalib gəldiyindən səbirlə, ardıcılıqla nəzərdə tutduqlarını zamanında həyata keçirirdi.

HƏLƏ QARŞIDA:

* Ekoloqların və QHT-çilərin etiraz aksiyaları;

* Ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası;

* Dövlət suverenliyinin və Konstitusiya əsaslarının təmin edilməsi;

* Rusiya sülhməramlılarının Qarabağdan çıxarılması kimi heç də sadə və asan olmayan proseslər vardı!

Bütün bu gərginliklərə və çətinliklərə baxmayaraq, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev bir neçə istiqamətdə səmərəli fəaliyyət göstərirdi:

* İşğaldan azad olunan ərazilər minalardan təmizlənir;

* COVID-19-un yaratdığı maneələr dəf olunur;

* Şərti sərhədlərdə müdafiə imkanları genişləndirilir;

* "Böyük qayıdış" Dövlət Proqramının tələblərinə uyğun bərpa və quruculuq işləri sürətləndirilir;

* Keçmiş məcburi köçkünlər isə doğma el-obalarında yeni salınan "smart" tipli yaşayış məntəqələrinə qayıdacaqları günü səbirsizliklə gözləyirdilər;

* "Dəmir yumruq" da hazır vəziyyətə gətirilmişdi.

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin tapşırığı əsasında ilk olaraq Ağdam şəhərinin yeni baş planı hazırlandı.

Yenə də dövlət başçısının qərarı ilə həmin baş planın təqdimatı mərasimi Ağdamda - əvvəlki Ağdamın izi-tozu belə qalmayan, barbar düşmən tərəfindən yerlə yeksan edilərək xarabalıqlara çevrilən boş bir ərazidə - müvəqqəti olaraq yaradılmış yeni "çadır-salon" da keçirildi.

Mərasimə gedərkən yolboyu ürəksızan, üzücü mənzərələrlə rastlaşırdıq.

İçimizdə qələbə sevinci, bu fərəhdən doğan bir qürur olduğundan xarabalıqlar əhatəsində özümüzü tox tutmağı bacarırdıq.

Həm də bildirdik ki, tezliklə cənab İlham Əliyev bu xarabalıqları yeni və müasir yaşayış məskənlərindən birinə çevirəcəkdir!

Axi Prezidentimiz həmişə dediyini edir, onun sözü ilə əməli birdir!

Həm təqdimat yerinə, zamanımızın ən böyük sərkərdəsi və dövlət xadimi Müzəffər Ali Baş Komandanla görüşə tələsirdi...

... Çox fərəhli, çox səmimi, mehribanlıqla yüklənmiş tarixi bir görüş alındı.

Həmin görüşdə bu sətirlərin müəllifinə də çıxış etmək nəsib oldu!

Geri qayıtdıqdan sonra isə yeni təəssiratları yeni bir məqaləyə çevirərək "Azərbaycan" qəzetində dərc etdik.

Həmin çıxış və təəssürat yazısını bir daha diqqətinizə təqdim edirik.

"ELƏ BİR AĞDAM QURACAĞI KI, BÜTÜN DÜNYA ÜÇÜN ÖRNEK OLACAQ"

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN ÇIXIŞI

Əziz dostlar.

Bu gün Respublika Günüdür. İlk növbədə sizi və bütün Azərbaycan xalqını Respublika Günü münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Bütün Azərbaycan xalqına xoşbəxtlik, firavanlıq arzulayram.

Görüşümüzün əvvəlində xahiş edirəm ki, İkinci və Birinci Qarabağ müharibələrində Vətən uğrunda öz canlarını fəda etmiş qəhrəman şəhidlərimizin əziz xatirəsini birdəqiqətlik süklüta yad edək.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Bu gün Respublika Gününi biz Ağdamda, Ağdam şəhərində qeyd edirik. Bunun çox böyük rəmzi mənası var. Ağdam şəhərinin Baş planı bu gün təsdiq ediləcək.

Bu baş plan mənə təqdim edilmişdir. Biz bir müddət bu plan üzərində işləyirdik və istərdim ki, Ağdam rayonunun tanınmış şəxsləri baş planla tanış olsunlar, öz fikirlərini bildirsinslər və sizin iştirakinizlə biz bu gün bu gözəl mərasimi keçirək.

Bu mərasim üçün, bu görüş üçün başqa vaxt da müəyyən oluna bilərdi. Ancaq mən hesab etdim ki, ən düzgün tarix bizim milli bayramımız olan Respublika Günüdür, Müstəqillik Günüdür. Çünki bu gün burada olmağımız bir daha müstəqilliyimizin nə qədər güclü olmasını göstərir. Əgər biz güclü müstəqil dövlət qurmasaydıq, öz tarixi torpaqlarımızı işğalçılardan azad edə bilməzdik. Ancaq güclü Azərbaycan, müstəqil Azərbaycan, sözün əsl mənasında, müstəqil siyasət aparan Azərbaycan bu tarixi missiyanı şərəflə yerinə yetirdi. Ağdam şəhərinin bərpasının başlanğıcı bu gün baş verir, Respublika Günündə. Əminəm ki, bütün nəzərdə tutulmuş planlar baş plan əsasında icra ediləcək və Ağdam şəhəri yenidən qurulacaq.

Mən Ağdam rayonunda işğal dövründə doqquz dəfə olmuşam. Bildiyiniz kimi, şəhər işğal altında olduğu üçün rayonun mərkəzinə biz Quzanlı qəsəbəsinə müəyyən etdik. Quzanlı və digər kəndlərdə dəfələrlə olmuşam. Bu ərazi ilə bağlı bir çox tədbirlər keçirilmişdir. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının icrası nəticəsində Ağdam rayonunun quruculuqla bağlı inkişaf planları təsdiq edilmişdir. Burada bir çox sosial layihələr icra edildi, bir çox məktəblər, Muğam Mərkəzi, uşaq xəstəxanası, mərkəzi rayon xəstəxanası, Olimpiya Mərkəzi, infrastruktur layihələri icra edilmişdir və deyə bilərəm ki, ölkə üzrə olan gös-

təricilərdən daha da yüksək göstəricilər burada var. Qazlaşdırma təxminən 100 faizdir, elektrik enerjisi, su ilə təchizat təmin edilmiş, 150-dən çox artezian quyusu qazılmışdır. Çünki mənfur düşmən bu bölgəni sudan da məhrum etmişdi. Bir sözlə, işğal dövründə Ağdam rayonunun inkişafı ilə bağlı çox ciddi addımlar atılmışdır. Ağdamdan olan məcburi köçkünlərlə dəfələrlə görüşlər əsnasında deyirdim ki, torpaqlarımız, Ağdam şəhəri və bütün rayon azad olunan sonra daha da gözəl şərait yaradılacaq. Bu gün sizə təqdim ediləcək Ağdam şəhərinin Baş planı bu sözümlün təsdiqidir. Biz elə bir şəhər quracağıq, elə bir Ağdam quracağıq ki, bütün dünya üçün örnək olacaqdır.

İşğal dövründə Ağdam şəhərinin dağıntılarını, o şəhərin bir hissəsini mən təmas xəttində dəfələrlə olarkən binokl ilə görürdüm. Hər dəfə, bax, təmas xəttində olarkən və bu dağıntıları uzaqdan seyr edərkən öz-özümə deyirdim ki, biz mütləq qayıdacağıq. Nəyin bahasına olursa-olsun, qayıdacağıq. Tarixi ədaləti bərpa edəcəyik. Düşməni torpağımdan qovacağıq və buna nail oluq.

Çalışırıq ki, bunu süll yolu ilə həl edərkən. Ancaq Azərbaycan vətəndaşları yaxşı bilirlər ki, süll danışıqları, sadəcə olaraq, status-kvonun əbədi olmasına istiqamətləndirilmişdi. Əfsuslar olsun ki, bu məsələ ilə məşğul olan vasitəçilər 30 ilə yaxın davam edən danışıqlar müddətində aqressora - işğalçıya təzyiq göstərmədilər, onları məcbur etmədilər, onlara sanksiyalar tətbiq etmədilər. Açıq-aydın demədilər ki, işğalçı qüvvələr Azərbaycan torpağından çıxmalıdır. Aqressor təbii olaraq, daha da azğınlaşırdı, daha da qudururdu və bu torpaqları əbədi işğal altında saxlamaq istəyirdi və bu, sirr deyil. Əgər mən Prezident kimi birinci mərhələdə müəyyən ümidlərlə yaşayırdımsa, son mərhələdə artıq bu ümidlər də aradan qalxdı. Çünki Ermənistan rəhbərliyi açıq-aydın bildirirdi ki, bu torpaqların bizə qaytarılması mümkün deyil. Belə olan halda faktiki olaraq danışıqlar prosesinə son qoyuldu. Mən bunu açıq-aydın bildirdirdim.

Bütün danışıqlar dövrü - 2003-cü ildən son hadisələrə qədər hər zaman Azərbaycan xalqına həqiqətləri çatdırırdım. Hər zaman deyirdim ki, biz heç vaxt bizim torpağımızda ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməyəcəyik.

Deyirdim, məsələnin həlli elə olmalıdır ki, bu, yarımçıq həll olmasın. Məhz buna görə bizim

mövqeyimiz bir çox hallarda vasitəçilər tərəfindən birmənalı qarşılanmırdı. Bəzi ermənipərəst qüvvələr bizi günahlandırmağa çalışırdılar. Sanki biz aqressorluq, sanki biz işğalçıyıq. Ona görə Ağdam rayonuna binoklla baxarkən, bax, mən bu günü görürdüm və bilirdim ki, əgər məsələ danışıqlar yolu ilə həll olunmasa, müharibə qaçılmazdır. Xüsusilə keçən ilin iyul, avqust, sentyabr aylarında Ermənistan dövlətinin bizə qarşı hərbi təxribatları nəticəsində baş vermiş hadisələr artıq müharibəni qaçılmaz etmişdi.

Qırx dörd günlük müharibə bizim gücümüzü göstərdi, Silahlı Qüvvələrimizin rəşadətini göstərdi, qəhrəmanlığını göstərdi, xalqımızın birliyini göstərdi. Biz bir yumruq kimi birləşərək düşməni sarsıdıcı zərbələr endirdik, düşməni torpağımdan qovduq. Qırx dörd günün hər bir günü qəhrəmanlıq dastanıdır, hər bir günü bizim üçün əzizdir, doğmadır. Çünki hər gün biz irəli gedirdik, hər gün.

Bir gün də geri addım atmamışıq. Düşmən müharibənin son mərhələsində panikaya, isterikaya qapılaraq öz məğlubiyyətini artıq dərk etməyə başlamışdı. Bir daha gördü ki, Azərbaycan qarşısında onlar duruş götürə bilməyəcəklər.

Biz müharibə dövründə də özümüzü ləyaqətlə aparmışıq və müharibənin bütün qaydalarına riayət etmişik. Məhz buna görə Ermənistan tərəfindən mülki vətəndaşlar arasında itkilər həddindən artıq azdır. Biz ancaq işğalçı orduya qarşı mübarizə aparmışıq, müharibə aparmışıq. Dinc əhaliyə qarşı heç vaxt müharibə aparmamışıq. Ermənilərdən fərqli olaraq, soyqırımı törətməmişik və digər hərbi cinayətlər törətməmişik. Ancaq ermənilərin törətdikləri cinayətlər artıq bütün dünyaya bellidir: Xocalı soyqırımı, digər kəndlərimizin sakinlərinin qətlə yetirilməsi, şəhərlərimizin dağıdılması. Baxın, görün, Ağdam şəhəri yoxdur, yoxdur. Bir bina da yoxdur. Bir Cümə məscidinin qalıqları qalıb. Onu da mən demişəm, onlar iki məqsəd üçün saxlamışdılar. Bir məqsəd o torpağa bağlı olan bir işarə idi. Yəni artilleriya atəşinin tənzimlənməsi üçün lazım idi bu məntəqə, bu obyekt. İkinci məqsəd müşahidə məntəqəsi idi. Məscidin minarələrindən onlar müşahidə edirdilər. İndi mən müharibədən sonra Ağdamı ikinci dəfə səfər edirəm. Birinci dəfə Ağcabədi istiqamətindən gəldim. Bu dəfə isə

Bərdə istiqamətindən gəldim. Hər iki istiqamət üzrə bir neçə müdafiə xətti var, istehkamlar var. Cümə məscidinin qalıqlarından başqa, bir dənə də salamat bina yoxdur. Bunu hansısa yadplanetli, necə deyirlər, ünsürlər törətməyiblər. Bunu bizim qonşumuz olan, bizim çörəyimizi yeyən, bizim torpağımızda özünə yuva salan, ancaq bizə qarşı daim nifrət hissi ilə yaşayan ermənilər törədiblər. Bu dağntılar Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra törədildi. Bu, ikinci müharibə dövründə törədilən dağıntılar deyil. Bizim bütün maddi sərvətimiz məqsədyönlü şəkildə dağıdıldı, talan edildi. Tarixi-dini abidələrimiz söküldü. Bunun da bir neçə məqsədi var idi. Birincisi, bizə olan nifrət. İkincisi, Azərbaycan xalqının mədəni irsini bu torpaqlardan silmək məqsədi və əlbəttə ki, gələcəkdə elə bir vəziyyət yaratmaq ki, Azərbaycan əhalisi bu torpaqlara qayıda bilməsin.

Ancaq səhv etdilər. Onlar dərk edə bilmədilər ki, bizim üçün, xalqımız üçün torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi ümummilli məsələdir və heç vaxt biz bu vəziyyətlə barışmadıq və bunu açıq bəyan edirdik. İkinci Qarabağ müharibəsi bir daha Azərbaycan xalqının özmini, iradəsini göstərdi, bütün dünyaya göstərdi və bu şanlı Qələbə tarixdə əbədi qalacaqdır. Bundan sonra Azərbaycan dövləti qalib dövlət kimi inkişaf edəcək. Azərbaycan xalqı müzəffər xalq kimi yaşayacaq, qürur hissi ilə yaşayacaq. Ermənistan isə məğlub edilmiş dövlətdir və bizim işğal altında olan torpaqlarda törədilmiş vəhşilik o erməni lobbi təşkilatlarının öz xalqı haqqında yaratdıqları mifologiyaya da son qoydu. Çünki bu dağıntılan törədən vəhşidir. Bunun başqa adı yoxdur. Təkcə bura deyil, azad edilmiş bütün torpaqlarda mənzərə eynidir. Mən maşınla yüz kilometrərlə torpaqları gözərkən gördüm ki, sağda-solda hər şey dağıdılıb, talan edilib. Sanki bu torpaqlardan vəhşi qəbilə keçib. Mən bunu demişəm, bir daha burada Respublika Günündə Ağdam şəhərində demək istəyirəm, bizim müharibəmiz təkcə faşist Ermənistan dövlətinə qarşı deyildi, bizim müharibəmiz faşizm əleyhinə müharibədir. Bizim qələbəmiz göstərir ki, bütün faşistlərin aqibəti, bax, ermənilərin aqibətinə bənzər olacaq.

Müharibə ilə bağlı, əlbəttə ki, çox danışmaq olar. Ancaq bu gün biz daha çox gələcəklə bağlı danışımalıyıq. Müharibə tarixdir, şanlı tariximizdir. Bu tarix əbədi qalacaqdır, bu tarix dərinlən öyrə-

nilməlidir və öyrənilir. Dünya miqyasında, dünyanın aparıcı ölkələrinin ali hərbi məktəblərində 44 günlük müharibə öyrənilir və Azərbaycanın göstərdiyi yeniliklər öyrənilir. Əlbəttə ki, texniki imkanlarımız müharibənin nəticələrinə ciddi təsir etmişdir. Ancaq bayrağı sancan, bayrağı ucaldan, öz sinəsini qabağa verən, ölmə gedən Azərbaycan əsgər-zabitə idi. Biz bu müharibəni, bu Qələbəni bizim qəhrəman hərbiçilərimizə borcluuyq, şəhidlərimizə borcluuyq. İstənilən texnikan ola bilər, istənilən maddi imkanın ola bilər, əgər Vətən sevgisi yoxdursa, əgər milli ruh yoxdursa, əgər Vətən uğrunda ölməyə getməyə hazır deyilsənsə, heç vaxt Qələbə qazanmazsan. Dimaqarası "qəhrəman erməni əsgərləri" bizim əsgərlərimizi görəkən müharibənin artıq ikinci mərhələsində silahları yerə qoyub qaçırdılar, bu gün də qaçırlar.

Bu gün əfsuslar olsun ki, Ermənistan tərəfi öz təxribatçı əməllərindən əl çəkmir. Mən bunu bir neçə gün bundan əvvəl mayın 10-da Naxçıvanda olarkən demişdim. Əgər biz görsək ki, xalqımızın, dövlətimizin təhlükəsizliyinə zərər qədər təhlükə var, dərhal düşməni yerindəcə məhv edəcəyik. Onlar da bizim gücümüzü bilirlər və görürlər. Ona görə son günlər ərzində Azərbaycan-Ermənistan sərhədi ərazisində Ermənistan ordusu tərəfindən törədilmiş təxribat, təbii ki, cavabsız qalmamalı idi və qalmadı. Növbəti dəfə rəzil oldular, növbəti dəfə biabır oldular. İndi görün, bütün dünya bunlara gülür. Baş nazir bir versiyanı deyir, baş qarargah rəisinin müavini başqa versiya deyir, özü də bir gündə. Bu versiyalar da yalandır. Yəni 30 il ərzində ermənilər dövlət qura bilmədilər. Deməli, bu xalq dövlət qura bilmir. Deməli, bu xalq ancaq başqa böyük dövlətlərin çərçivəsində yaşaya bilər. O böyük dövlətlərin imkanlarından istifadə edib, orada özü üçün həyat qura bilər. Otuz il ərzində bunların unikal şansı var idi - əgər bu işğal olmasaydı, əgər düşməncilik olmasaydı, əgər bu vəhşilik ermənilər tərəfindən xalqımıza qarşı törədilməsəydi, bu gün bəlkə də Ermənistan da müstəqil dövlət kimi yaşaya bilərdi. İndi görün, necə, hansı rüsvayçı durumdadırlar. Açıq etiraf edirlər ki, öz dövlətinə, öz sərhədlərini qoruya bilmirlər. Günahı bir-birinin üstünə atırlar - indiki hakimiyyət köhnə hakimiyyətin üstünə, köhnə hakimiyyət indiki hakimiyyətin üstünə.

Ardı 12-ci səh.

UNUDULMAZ GÖRÜSLƏR

Əvvəlki 11-ci səh.

Amma, əslində, onların hamısı günahkardır. Çünki onlar böyük səhv etdilər. Onlar düşünmürdülər ki, bu dərəcədə aciz vəziyyətə düşəcəklər və onların bütün belalarının səbəbkarları da özləridir.

Biz isə öz sərhədlərimizi bundan sonra möhkəmləndirəcəyik, dövlət sərhədində möhkəmlənəcəyik. Heç kim bizə təzyiq edə bilməz, heç kim bizə təsir edə bilməz. İndi bəzi ermənipərəst ölkələr, dairələr hansısa açıqlamalar verirlər. Versinlər, onların öz işidir. Avropa Parlamenti növbəti dəfə saxta faktlar əsasında qətnamə qəbul edib. Mən heç ona fikir vermərəm. Sizə də məsləhət görmürəm, Azərbaycan xalqına da məsləhət görmürəm. Bunlar hamısı əhəmiyyətsiz şeylərdir. Əhəmiyyətli məsələ odur ki, bax, biz bu gün buradayıq, burada oturmuşuq, burada durmuşuq və əbədi burada yaşayaçağıq. Qırx dörd günlük müharibə və müharibədən sonrakı dövr, - altı ay artıq keçibdir, - bir daha gösərdi ki, kim kimdir, kim nəyə qadirdir. Biz də bir çox məsələləri xüsusilə beynəlxalq müstəvidə özümüz üçün yəqin etdik və bu, bizə gələcəkdə düzgün qərar qəbul etməyimizə kömək göstərəcəkdir.

Hesab edirəm ki, bu gün tarixi gündür. Çünki bu gün azad edilmiş torpaqlarda birinci baş plan artıq təsdiqlənir. İndi Şuşa şəhərinin Baş planı hazırlanır, artıq bir müddətdən sonra təsdiqlənəcək. Füzuli şəhərinin, Cəbrayıl şəhərinin, digər şəhərlərin baş planları üzrə iş gedir. Amma birinci baş plan, bax, burada təsdiqlənəcəkdir. Artıq bir neçə tədbir keçirildi. Ağdam şəhəri üçün çox önəmli olan 1 saylı məktəbin təməli qoyuldu. Siz yaxşı bilirsiniz ki, bu məktəbin çox böyük tarixi var, 140 illik tarixi var. Gələcəkdə burada iş yerlərinin yaradılması üçün Ağdam Sənaye Parkının təməli qoyuldu. Bu parkın ərazisi təqribən 200 hektara yaxındır və orada yüzlərlə, gələcəkdə bəlkə də minlərlə insan işlə təmin ediləcək. Bərdə-Ağdam avtomobil yolunun təməli qoyuldu və artıq yaxın gələcəkdə yol istismara veriləcəkdir. Eyni zamanda mənim göstərişimlə Bərdə-Ağdam dəmir yolunun və dəmir yolu vağzalının tikintisi nəzərdə tutulur. "İmarət" kompleksinin bərpası ilə əlaqədar artıq işlərə start verilir. Ağdamda "İşğal" muzeyi və "Zəfər" muzeyi konsepsiyası məna təqdim edildi. Yer seçildi və həm "Zəfər", həm "İşğal" muzeyləri çox möhtəşəm olacaq. Digər obyektlər, digər tədbirlər, böyük meşə sahəsinin təməli qoyuldu. Şəhərin içində böyük bir meşə zolağı olacaq - 125 hektarlıq. Süni göl yaradılacaq, kanallar, körpülər. Şəhərin müasir standartlara, müasir tələblərə uyğun inkişaf planı artıq tam işlənib hazırlanıb. Bütün Qarabağ zonası "yaşıl enerji" zonası olacaq. Bütün şəhərlər "ağıllı şəhər" konsepsiyası əsasında qurulacaq. Yəni bu gün bu görüşdən sonra birlikdə bizə bu təqdimat göstəriləcəkdir.

Əminəm ki, nəzərdə tutulmuş bütün məsələlər öz həllini tapacaq və siz sizinlə bundan sonra Ağdam şəhərində, Ağdam rayonunda çox görüşəcəyik. Bir daha dediyim sözlərə qayıtmaq istəyirəm, mən bu 17 il ərzində - 2003-cü ildən 2020-ci ilə qədər ovaxtı məcburi köçkünlərlə bir çox görüşlər keçirmişdim və hər zaman onlara deyirdim ki, biz torpaqlara qayıdacağıq, siz torpaqlara qayıdacaqsınız. Ancaq gördüm ki, son illər onların gözlərində ümidlər azalır. Gördüm və bu da təbii idi. Çünki 30 ilə yaxın vaxt keçmişdi. Ancaq mən hər zaman əmin idim ki, bu, olacaq. Sadəcə olaraq, deyə bilmirdim. Sadəcə olaraq, deyə bilmirdim ki, nə vaxt olacaq, necə olacaq. Amma bildirdim ki, olacaq.

Bir məqama toxunmaq istəyirəm, bilirəm ki, müharibə dövründə mənim "Twitter"lərimi, mənim çıxışlarımı xalqımız səbirsizliklə gözləyirdi. Mən öz çıxışlarımda və bütün "Twitter"-imdə də hər zaman həqiqətləri deyirdim və yazırdım. Bir gün fikirləşdim, dedim ki, yəqin, ağdamlılar fikirləşirlər ki, bəs nə üçün indi Cəbrayıl azad olundu, Xocavənd azad olundu, Hadrut, Suqovuşan, Murovdədi, Füzuli, Zəngilan, Qubadlı, gör, haralara gedib çıxmışdıq. Bəs nə üçün Ağdamın kəndləri azad olunmur? Fikirlişirdim, yəqin ki, siz fikirləşirsiniz, ağdamlılar fikirləşir. Amma özümü saxlayırdım, deyə bilmirdim ki, nə üçün, deyə bilmirdim. Amma indi hər kəs bilir nə üçün. Çünki əgər biz bu istiqamətdən hücumla keçsəydik, bir çox şəhidlərimiz olacaqdı. Çünki onlar elə bir istehkam qurmuşdular, elə minalamışdılar ki, buradan bizim hücum etməyimiz, əlbəttə, böyük səhv olardı. Ancaq biz bu istiqamətdə kifayət qədər böyük hərbi qüvvə saxlamışdıq ki, erməni ordusunun əhəmiyyətli hissəsi, bax, burada olsun. Beləliklə, biz onların manevr imkanlarını böyük dərəcədə məhdudlaşdırdıq. Onuz da biz Ağdamı alacağdıq. Şuşa - alınmaz qala götürüləndən sonra mənim göstərişimlə növbəti istiqamət Ağdam oldu. Mən indi bunu deyə bilərəm. Artıq biz elə bil ki, arxa hissədən gələrək erməni qruplaşmasını mühasirəyə alıb tam məhv edəcəkdik.

Çox güman ki, Ermənistan tərəfi də bunu dərk edib və artıq ağ bayraq qaldırmağa məcbur olub, bizim qarşımızda diz çöküb. Otuz il bizə meydan oxuyan, bizim əsəblərimizlə oynayan, xalqımızı təhqir edən, özündən uydurma qəhrəman düzəldən düşmən diz çökdü bizim qabağımızda, ağ bayraq qaldırdı, təslim oldu və kapitulyasiya aktına imza atdı. Biz Ağdamı bir güllə atmadan, bir şəhid vermədən azad etdik və bu gün buradayıq və bundan sonra əbədi burada olacağıq.

2. ZƏFƏRDƏN SONRAKİ BİRİNCİ GÖRÜŞ

BU XOŞBƏXTLİYİ BİZƏ SİZ NƏSİB ETMİSİNİZ

MİLLİ MƏCLİSİN DEPUTATI
BƏXTİYAR SADIQOVUN ÇIXIŞI

Möhtərəm cənab Prezident, bu gün həyatımızın ən xoşbəxt günlərindən biridir. Yeni Qarabağımızı, yeni Ağdamın təməli qoyulur. Biz də bunun iş-tirəkçisinə çevrilmişik.

Bu xoşbəxtliyi bizə Müzəffər Ali Baş Komandan kimi Siz nəşib etmisiniz.

Bu xoşbəxtliyi təkcə bizə yox, keçmiş məcburi köçkünlərə yox, bütün Azərbaycan xalqına bəxş etmisiniz.

Siz bizim itmiş inamımızı qaytarırsınız. Bizim ölməkdə olan ümidlərimizi yenidən dirçəldiniz, yeni həyat verdiniz.

Çox sağ olun, minnətdarıq. Siz Azərbaycan xalqını dünyaya yenidən qürurlu xalq, döyüşkən xalq, itirilmiş torpaqlarını qaytaran xalq kimi təqdim etdiniz.

Möhtərəm cənab Prezident, 44 günlük Vətən müharibəsində Siz əsl möcüzə yaratdınız, - buna başqa ad vermək mümkün deyil, - bizim hamımızın gördüyümüz və şahidi olduğumuz möcüzə.

Siz yeni ordu qurdunuz, yeni vətənpərvər gənclər nəslı yetirdiniz.

Siz milli birlik yaratdınız.

Siz bu ordumuzu ən yeni silahlarla silahlandırdınız. XXI əsrin müharibəsini apararaq ən yeni taktika və strategiya tətbiq etdiniz.

Bu gün hətta Amerika Birləşmiş Ştatları kimi güc mərkəzi də Sizin taktikanızdan, İkinci Qarabağ müharibəsindəki taktikadan öyrənir və ordusunda dəyişiklik aparır.

Siz "dəmir yumruğu"unuzla düşmənin başını öz-diniz, belini qırdınız.

Siz Ermənistanı təkcə hərbi meydanında darmadağın etmədiniz, diplomatiya sahəsində, informasiya müharibəsində də bıabırçı məğlubiyyətə uğratdınız.

Siz informasiya müharibəsinin yeganə baş qəhrəmanısınız.

Möhtərəm cənab Prezident, Siz bizi bəxtəvər günlərə, xoşbəxt günlərə gətirmisiniz.

Siz özünüz də xoşbəxt insansınız. Bəşərlik dövrə itirilmiş Azərbaycan torpaqlarını geri qaytaran qüdrətli sərkərdəsiniz.

İkiesrlük Qarabağ münaqişəsini uğurla həll edən Müzəffər Ali Baş Komandansınız.

Müqəddəs ata vəsiyyətini yerinə yetirən xoşbəxt övladsınız.

Azərbaycan xalqını ən ülvə arzusunə çatdıran əsl xilaskarsınız.

Var olun, sağ olun.

Möhtərəm cənab Prezident, Siz bizə demişdiniz ki, bizi Qarabağa qaytaracaqsınız, Ağdamı qaytaracaqsınız.

Çox sağ olun, bu gün Ağdamdayıq.

Siz demisiniz, Qarabağı cənnətə çevirəcəyik, bir-birindən gözəl layihələr var.

Bu layihələrin baş müəllifi Sizsiniz. Biz inanırıq ki, tezliklə gözəl Qarabağda asudə, şən yaşayaçağıq. Həmişə Sizinlə qürur duyacağıq. Biz Sizin

lə fəxr edirik, cənab Prezident. Bayramınız mübarək! Qarabağ Azərbaycandır! Qarabağ bizimdir!

YENİ QARABAĞIN BAŞ QURUCUSU

Həmişə Bakıdan səfərə çıxanda "Ağdamda gedirik" desək də, əslində, Ağdamın Quzanlı qəsəbəsinə getmişik...

Bu dəfə isə, həqiqətən, Ağdam şəhərinə girdik!

Ulu Tanrıya dua edə-ədə...

Bizə bu xoşbəxtliyi nəşib edən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevə dərin təşəkkür və minnətdarlıq duyğuları ilə!

Həm də qeyri-adi bir məramla...

Yeni tikiləcək Ağdam şəhərinin təməlqoyma mərasimində iştirak edəcəkdik!

Bəzən insan uzun illər həsrətini çəkdiyi xoşbəxtliyə qovuşanda səadət duyğularından başı gicəllənir, istəyinə yetdiyinə inanmaqda çətinlik çəkir...

Doğrudanmı biz öz Ağdamımıza gedirik?!

28 il həsrətini çəkdiyimiz, uzaqdan yana-yana, qovrula-qovrula baxdığımız Ağdam!

Hamımıza belə bir hiss hakim kəsilmişdi.

Yolboyu sevinc hissi bizi tərk etmirdi. Mühəndislərin söylədiyi kimi, birinci dərəcəli rahat asfalt yolla maşınımız sütiyürdü. Pəncərədən isə bizə çoxdan tanış olan, gözü-müzün öyrəşdiyi mənzərəni seyr edirdik. Aradır mobil telefona nəzər salır, yeni baş verən hadisələri də öyrənirdik.

Yenidən tikilib qurulan, öz gözəlliyi ilə turistləri və qonaqları heyran qoyan qədim və gözəl Bakımızı tərk edirik.

Əbəs yerə mayı ayların gözəli saymırlar. Bu ayda yenidən canlanan təbiət ən gözəl libasını geyinərək bəzənir, ağaclar yaşıl dona bürünür, çöl-çəmən lələlərə çevrilir.

Müstəqillik dövründə böyüməyən, genişləni bəadlaşmayan kənd və qəsəbə, rayon mərkəzləri qalmayıb.

Yolboyu onlara fərəhlə, razılıqla tamaşa edirik. Hamı özünə yeni, yaraşıqlı, hər bir rahatlığı olan ev tikib, güzəran qurub.

Elə kəndlərimiz var ki, insanlarımız ikimərtəbəli evlərə qane olmayıblar, özlərinə üçmərtəbəli "villa"lar tikdiriblər.

Getdiyimiz yol da, bizi sürətlə aparır "Mersedes" markalı avtobus da, seyr etdiyimiz abad, yaraşıqlı yaşayış məntəqələri də, cibimizdəki mobil telefon da, hətta gözəl Qarabağın azadlığı qovuşması da müstəqilliyimizin bəhrəsidir.

Dövlət müstəqilliyimiz, onun sayəsində təbii sərvətlərimizə sahib çıxmağımız belə bir güzəran qurmağa şərait yaradıb!

Ən əsası dövlətimiz milli maraqları təmin edən uğurlu siyasət yeridib, dövlət başçısı daim vətəndaşlarının yanında olub, onların arzu və istəklərini gerçəkləşdirib.

Bəli, müstəqillik gözəl, əvəzsiz nemətdir. Ancaq onun şirin bəhrəsindən doyunca dada bilməmişdik.

30 il əvvəl özlərini Xalq Cümhuriyyətinin varisləri kimi bu müstəqilliyi Konstitusiyası aktı şəklində bəyan edənlər yalnız müstəqil dövlət olduğumuzu ucadan söyləmişdilər.

Vəssalam! Müstəqil ölkəmizi inkişaf etdirəcək iqtisadiyyatımız, bu respublikanı dünya dövlətləri sırasına çıxaracaq siyasətimiz, yeni dövləti qorumağa qadir ordumuz, ölkə daxilində həmrəylik, barış və itibah yaradan daxili siyasətimiz, gələcəklə bağlı aydın və uzaqgörən proqramlarımız yox idi.

Ölkəyə başlıq edənlərin bir qismi Azərbaycanın SSRİ tərkibində qalması barədə referendum keçirir, başqa bir qrup hakimiyyət hərisi isə iqtidara gəlmək, şəxsi maraqlarını təmin etmək barədə düşünərək anarxiya və başıpozluqluq yaradırdı.

Sadə xalq işə torpağını necə qoruyacağını, düşməndən nə sayaq müdafiə olunacağını, dördini kimə deyərək kimdən ələc umacağını kəsdirə bilmirdi...

1918-ci ildə - Xalq Cümhuriyyətinin qurulduğu dövrdə Azərbaycanın torpaqları hesabına özlərinə dövlət yaradan ermənilər isə yaranmış vəziyyətdən istifadə edərək yeni ərazilərimizi ələ keçirmək üçün "mıatsum" hərəkətinə başlamışdılar.

Onlar havadarlarına arxalanaraq əməli addımlar atırdılar.

Həqiqi rəhbərindən, dünyəşöhrətli siyasətçi və dövlət xadimi Ulu Öndər Heydər Əliyevdən ayrı düşən Azərbaycan xalqı isə bu mürəkkəb situasiyadan qurtulmaq, baş verənlərdən baş açib kimə güvənəcəyini kəsdirə bilmirdi.

Gözlənilənlər ən pis, ən ağır formada baş verdi: ermənilər nöinki Dağlıq Qarabağı, hətta ətrafındakı 5 rayonu da işğal edərək niyyətlərinə çatdılar!

Xalqın etimadını doğrultmayan, torpaqların müdafiəsini təşkil edə bilməyən, ölkəni Vətəndaş müharibəsi həddinə çatdıran maymaq, qorxaq, sərişsiz dövlət başçıları isə xalqın əli ilə iqtidardan qovuldular.

Azərbaycan xalqı başqa bir istəyinə qovuşdu:

Ulu Öndər Heydər Əliyev yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıtdı.

Ancaq, necə deyirlər, artıq iş-şəndən keçmişdi...

Azərbaycan özü boyda problemlərin içində boğulurdu:

* bir miyondan çox qaçqını və məcburi köçkünü yerləşdirmək, onların həyat və yaşayışını qaydaya salmaq;

* müharibədə atəşkəsə nail olaraq yeni ərazilərin işğalına imkan verməmək;

* Vətəndaş müharibəsinin alovlarını söndürmək, əhalidəki külli miqdarda silah-sursatı yığmaq, xaos və anarxiyanı qarşısını almaq;

* bazar iqtisadiyyatına keçidi şərtləndirən zoruri islahatlar aparmaq;

* milli maraqların təmin olunduğu neft müqavilələrini imzalayaraq təbii sərvətlərdən istifadəni qaydaya salmaq;

* yeni iş yerləri yaradaraq xalqın güzəranının yüksəlməsinə nail olmaq;

* müstəqil dövlətçiliyin atributlarını yaratmaq - la müstəqil daxili və xarici siyasət yürütmək;

* Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə əsl həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq, məsələni sülh yolu ilə nizama salmaq və s. kimi problemlər taxiresalınmaz həllini gözləyirdi!

Bu qədər problemləri olan dövlətdə müstəqilliyin verdiyi imkanlardan bəhrələnmək mümkün idimi?!

Amma Ulu Öndər Heydər Əliyev mümkün olanları da mümkün etdi!

Azərbaycan, sözün həqiqi mənasında, müstəqil xarici siyasət yeritməyə, əsaslı islahatlar keçirərək bazar iqtisadiyyatı prinsipləri ilə fəaliyyət göstərməyə başladı, dünya birliyinin bərabərhuquqlu üzvləri sırasına özünə yer aldı.

Lakin ömür vəfa etmədi, Ulu Öndərimiz Qarabağ probleminin həllini vəsiyə varisi İlham Əliyevə saxlayaraq: "Mən ona özüm qədar inanıram və əminəm ki, mənim axıra çatdırıb bilmədiyim məsələlərin həllinə nail olacaqdır" vəsiyyətini edərək ölməzliyə qovuşdu.

Ardı 13-cü səh.

UNUDULMAZ GÖRÜSLƏR

Əvvəli 12-ci səh.

Bir qədər sonra keçiriləcək tarixi və unudulmaz görüşdə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev xilaskarı olduğu Qarabağın baş şəhəri sayılan Ağdamın Baş planının təsdiqlənmə mərasimini niyə məhz 28 mayı saldığını söyləyəcəkdir: "Mən hesab etdim ki, ön düzgün tarix bizim milli bayramımız olan Respublika Günüdür, Müstəqillik günüdür".

Sonra bu fikrinə bir qədər də aydınlıq gətirəcəkdir: "Əgər biz güclü müstəqil dövlət qurmasaydıq, öz tarixi torpaqlarımızı işğalçılardan azad edə bilməzdik. Ancaq güclü Azərbaycan, müstəqil Azərbaycan, sözün əsl mənasında, müstəqil siyasət aparan Azərbaycan bu tarixi missiyanı şəərəflə yerinə yetirdi".

Hələlik isə keçmiş təmas xəttinə, ömrünü başa vurmuş cəbhə bölgəsinə yaxınlaşırdıq...

İllərlə həsrətini çəkdiyimiz Ağdamla yeni görüşə tələsirdik.

Mənfur düşmənlərimizin Ağdamda törətdikləri vəhşiliklərdən, kənd və qəsəbələri, şəhərləri viran qoyduqlarından, meşələri qırdıqları və təbii sərvətlərimizi talan etdiklərindən, hətta məscid və qəbiristanlıqları belə dağıtdıqlarından yaxşı xəbərdar idik.

Dəfələrlə televiziyaya ekranlarından bu qəndonduran mənzərəni izləmiş, bir qismini gözümüzizlə görmüşdük.

Bəli, düşmən düşməndir.

Amma babalarımız da həmişə qarşılarında mərd düşmən olmasını istəmişlər.

Çünki özləri mərd olmuşlar, insanlarla döyüşmüşlər, qocadan, qadıncan, uşaqdan, daş-divardan qisas almağı özlərinə sığdırmamışlar.

28 ildən sonra "Dördyol" adlanan ərəzidən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin misilsiz şücaəti sayəsində düşməndən geri alınan Ağdamın ərəzisində daxil olurduq...

Dərhal əhvali-ruhiyyəmiş dəyişir, içimizə qapılır, keçmiş günləri, qoyub gəldiyimiz Ağdamı yenidən xəyalımızda canlandırırıq.

Yol yoldaşımız olan millət vəkili Aqil Abbasın "Dolu" romanında "Dünyanın ən varlı şəhəri" adlandırdığı Ağdamı...

Əcnəbilər bu mənzərəni atom bombası ilə dağıdılmış Xirosima şəhərinə bənzədirlər...

I Qarabağ müharibəsi dövründə Əliyevin Ağdam camaatı və respublikanın hər yerindən onlara köməyə gələn igidlər sovet imperiyası tərəfindən silahlandırılan ermənilərə yaxşı toy tutmuş, ciddi tələfat yaşatmışdılar. Ancaq üstümüzə göndərilən nizami ordu ilə sonadək bacarmamışdılar...

Düşmən isə ağdamlıların həyatını onların məcburiyyət qarşısında tək etdikləri vətənlərindən, daşından, torpağından, təbiətindən, ev-əşiyindən çıxmışdı...

Əslində, gördüyümüz bu mənzərə faşist Ermənistanı ilə sülhpərvər, multikultural ənənələrə sahib Azərbaycan xalqı arasındakı mahiyyət fərqiindən yaranmışdı.

Və bizim bu səfərimizdə həm də düşmənin vandal əməli ilə xalqımızın sülhpərvər niyyətinin müqayisəsini görürdük.

Bu gün Ermənistan acınacaqlı durumdadır!

Döymədikləri qapı, yalvarmadıqları dövlət başçısı, yalamadıqları daban qalmadı.

Amma nə havadarları, nə hələ də arxalarında dayanaraq sözlərini deyənərlə onları Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müqəddəs qəzəbindən, "dəmir yumruğu"ndan xilas edə bilməzlər!

Ermənistan ordusu döyüş meydanında məhv edildi!

İlham Əliyev onları diplomatiya sahəsində, informasiya müharibəsində də təkbaşına rüsvayçı məğlubiyyətə uğrattı.

Yalnız Azərbaycan rəhbərinin qoyduğu şərtlər yerinə yetirildikdən sonra düşməyə aman verildi, hərbi əməliyyatlar dayandırıldı!

Ermənistan rəhbəri hansısa qaranlıq zirzəmi-də gizlənərək kapitulyasiya sənədinə imza atdı!

"Dəmir yumruğu"un zərbəsindən Ermənistan hələ də özünə gələ bilməyib.

Daxili didişmələr, dağılan iqtisadiyyat, aybaay artan xarici borc, əhalinin sürətli miqrasiyası bu dövləti çıxılmaz duruma salıb.

Əslində, Ermənistanı dövlət adlandırmaq da güllünə görünür.

Vassala və forpostla çevrilən bu ölkənin sərhədlərini özə əsgərləri qoruyurlar.

Strateji obyektləri başqalarına satılıb.

Hazırda Azərbaycan ərəzisində qoyub getdikləri məğlub əsgərlərinin leşlərini axtarmaq, onları gizləncə dəfn etməklə məşğuldurlar.

Amma yenə də faşist xislətlərindən, qisasçılıq niyyətlərindən al çəkmək istəməzlər.

Bəli, biz I Qarabağ müharibəsini uduzduq, torpaqlarımızı qoruya bilmədik.

Odur ki, viran qoyulmuş Ağdamın ürəkəgrindən mənzərəsini seyr etmək məcburiyyətindəyik!

Ancaq Tanrı bizə Heydər Əliyev kimi nadir şəxsiyyət, dövlət xadimi qismət etdi, o, bizi toparladı!

Tanrı bizə İlham Əliyev kimi parlaq zəka sahibi, uzaqgörən, qətiyyətli sərkərdə bəxş etdi!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 günlük Zəfər müharibəsində torpaqlarımızı geri qaytardı, mürdər düşməndən qisasımızı aldı!

Bu gün də onun qüdrətli "dəmir yumruğu"u hazır vəziyyətdədir!

Düşməni başını qaldıran kimi ilan başitək əziləcəkdir!

Bəli, biz ümumilikdə iyirmi beş mindən artıq şəhid versək də, torpaqlarımızı qaytardırıq, Vətənimizə sahib çıxdıq!

2. ZƏFƏRDƏN SONRAKİ BİRİNCİ GÖRÜŞ

Prezidentimizi sevir, onunla qürur duyur və inanırıq ki, xilaskarı olduğu Qarabağı yenidən tikib-quraraq əsl cənnətə çevirəcəkdir!

Viran qoyulmuş Vətən mənzərəsi bizə nə qədər ağır gəlsə də, inam və təsəllimiz də böyükdür:

- * Torpağımıza qayıtmışıq;
- * Vətənimizə sahib çıxmışıq;
- * Güclü ordumuz və güclü iqtisadiyyatımız var;
- * Xalq rəhbərini sevir, onun ətrafında birləşərək bütün problemləri həll etmək iqtidarındadır;
- * Sabah bu gündən daha yaxşı, daha firavan olacaqdır!

10 mindən çox itki verən Ermənistanın isə sabahı yoxdur!

Qonşularına qarşı ərəzi iddiaları olan, daim başqa dövlətlərin əlində alətə çevrilən, özünə dövlət qurmağa qadir olmayan, ağıllı, hamının qəbul etdiyi rəhbər tapmayan bu faşist dövlətin hansı aqibət gözlədiyi bəllidir.

Biz şəhidlər və itkilər versək də, məqsədimizə çatdıq və daha heç kəs, heç zaman bizdən torpaq qopara bilməz!

Onuz il Qarabağın xarabalıqlarında dilənçi həyatı sürən, bu gün isə məhv edilmiş orduya, qorxaq

fərarilər yığnağına arxalana bilməyən, korruptsiyə dövlət başçılarında inanmayan, özə torpağından birdəfəlik qovulanlar ağır itkilərinə, dövlətsiz qalmalarına, şəərəfsiz duruma düşmələrinə görə özləri günahkardırlar.

Artıq biz qisasımızın yeni mərhələsinə qədəm qoyuruq:

- * işğaldan azad edilmiş ərəzələrin bərpası;
- * məcburi köçkünlərin geriye qaytarılması;
- * Qarabağımızın dirçəldilərək cənnətə çevrilməsi mərhələsinə!

Ağdamda heç zaman belə möhtəşəm görüş olmamışdır!

Prezidentimizi görən kimi elə bil üstümüzə gün doğdu!

Xalqımızın ümidi, pənahı cənab İlham Əliyev dünyanın hər bir gəşəsində, hər bir tədbirdə ən çox arzu edilən və sevilən qonaqdır!

Hər yerdə onu hörmətlə qarşılayır, diqqətlə dinləyir, müdrik fikirlərindən, səmərəli təkliflərindən bəhrələnilir.

Koronavirus pandemiyası dünya ölkələrini öz qapılarını bağlamaq məcburiyyətində qoysa da,

ünsiyyətin yeni forması, videokonfranslar yeni körpülər yaradıb.

Və biz bu yeni formatın mükəmməl nümunələrinin dəfələrlə canlı şahidinə çevrilmişik!

İlham Əliyevlə canlı ünsiyyət isə hər kəsə qismət olan xoşbəxtlik deyil!

Prezidentimizin xoş aurası, sadə və səmimi davranışı, inamlı və qətiyyətli çıxışı bizi özə bir aləmə apardı!

Viranəliyin şokundan aylaraq yeni layihələrin yaradacağı xoş mənzərələrin təsiri altına düşdük.

Ağdamın dirçəlişindən danışan Qarabağın xilaskarı İlham Əliyevin hər kəlməsi, hər fikri canımıza yağ kimi yayılırdı.

Çünki deyilənlərin təsdiqini, hər bir məqamın nəzərə alındığını yeni Ağdamın Baş planında aydın görürdük.

Həm də yaxşı bilirik ki, bu planın ideyası dünyanın ən uzaqgörən, ən işıqlı və ən zövqlü zəka sahibi olan cənab İlham Əliyevdən gəlib.

Sözünün sahibi olan cənab İlham Əliyevdən...

Deyir, Allah dərd verəndə, dərman da verir!

Bəli, yurdumuz viran qoyulsa da, onu qısa müddətdə dirçəltməyə qadir Rəhbərimiz, güclü

iqtisadiyyatımız, vətənpərvər insanlarımız da var!

Prezidentimiz Ağdamı nəinki ən müasir şəkilə yenidən tikib-qurmaq, üstəlik, düşmən üçün gözdağına çevirmək niyyətindədir!

Odur ki, qarşıya qəti tələb qoyub:

- * Hər şeyin yaxşısı Ağdamda olmalıdır!
- * Ağdam ən müasir yaşayış məntəqəsinə çevrilməlidir!
- * Bütün dünyaya nüsxə olan Ağdam qurulmalıdır!
- * Burada yaşayanlar özlərini rahat və asudə hiss etməlidirlər!

İlahi, Ağdamda nələr olmayacaqdır!

Müstəqillik dövründə sərhədlərimiz açılmış, istənilən ölkəyə gediş-gəliş başlamışdır.

Yaranan imkandan bəhrələnlərimiz, dünyanın ən gözəl guşələrində istirahət edənlərimiz də çoxdur!

Gizlətmirəm, həmişə dünyanın harasında gözəl, maraqlı, heyrətamiz bir şey görəndə üroyimdə paxıllıq da etməmişəm:

Bunlardan bizdə niyə yoxdur!

Kiçik bir haşiyə çıxmaq istəyirəm.

1941-1945-ci il müharibəsindən sonra yetmişinci illərə qədər Azərbaycan çox yoxsul yaşayırdı (əslində, bütün SSRİ bu gündə idi). Əllinci illərdə evlərdə ağ nöyüt lampası yandırılar, ağ nöyütlə işləyən "maşınka"larda çay qaynadılar, xörək bişirilirdi, otaqlar isidilirdi.

Hələ nə Mingəçevir Su-Elektrik Stansiyası vardı, nə kifayət qədər maşın, mexanizm.

Ağdam bazarında ağ neft də satılırdı.

Ağdamlı dəmirçilərin ağ dəmirdən düzəltmələri 20 litrlik neft qabları dəbdə idi.

Bazarda xüsusi hamballar da vardı. Həmin qabları ağ nöyütlə doldurduqdan sonra arxalarına yükləyər, müəyyən haqq məbləğində evə gətirməyə kömək edərdilər.

Bir qədər imkanlılar nöyüt alanda bazarlıq da edər, sonra bazarın qabağında "xaltura" üçün dayanan eşşək arabalarına yükləyərək fəxrlə yanına gedər, dolu zənbilin aşırı dağılmasına "nəzarət" edərdilər.

Sonra bu eşşək arabalarının yerini "Molotov moskviçləri", "ZİMBalalar", daha sonra "QAZ-21" və "QAZ-24" "Volqa"ları tutdu!

Son dövrlərdə isə "VAZ-2106"lar dəbə minmişdi.

Yeni salınan Ağdamda isə tramvaylar, həm də ən müasirləri, elektrikli işləyən təkərsiz tramvaylar cəvlin edəcəkdir!

Ağdam şəhərinə içməli su Qarabağa adlanan yerdən gətirilirdi.

Əhaliyə çatmazdı.

Hər məhəllədə bir ya bir neçə su kranı qoyulardı.

İnsanlar əllərində vedrə növbəyə duraraq evlərinə su daşıyardılar!

Yeni Ağdamda motorlu qayıqların üzə biləcəyi 2 kilometrlik kanal olacaqdır!

İnsanların dincəlməsi, zövq alması üçün göl yaradılacaq, şəlalə gurlayacaqdır.

79 kilometrlik velosiped yolu çəkiləcəkdir.

Ağdamın öz dağıstı parkı, cürbəcür karusellərlərlə olacaqdır.

Yeni Qarabağ qəbiristanlığı salınacaqdır.

Şəhərin yeni Baş planının bütün elementlərini sadalamaq niyyətində deyiləm.

Sadəəcə, əvvəlki Ağdamla yeni Ağdamın fərqiini nəzərə çatdırmaq istəyirəm.

Təqdimetmə mərasimində hər bir ideyanın Prezidentimizə məxsus olduğunun, hər bir layihənin onun tapşırığı və nəzarəti altında həyata keçirildiyinin şahidinə çevrilirik.

Baş planla tanışlıqdan sonra Ağdamın xarabalıqlarını unuduq, bədbin ovqatdan qurtulduq.

Buna həm də İlham Əliyevin sadə, səmimi davranışları, isti, xoş münasibəti səbəb oldu!

Prezidentimiz hər birimizlə şəkil də çəkirdi!

Uzun müddət Ağdam itkisi, Ağdam nisgili, Ağdam ayrılığı bizi sıxıb, əzib hərdən isə ümid-siz duruma salıb.

İndi yeni Ağdamın təməlini qoyanlardan biri olduğuma görə özümü hədsiz dərəcədə xoşbəxt sanıram!

Bu xoşbəxtlik duyğularını bizə yşadan, Ağdamımızı, bütün Qarabağımızı bizə qaytaran xalqımızın xilaskar oğlu, Müzəffər Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevdir!

* Beş ər ərində itirilmiş torpaqları geri qaytaran qüdrətli Sərkərdə İlham Əliyev!

* İkiesrlilik Qarabağ münasibəsinə uğurla birdəfəlik son qoyan Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev!

* Müqəddəs ata vəsiyyətini şəərəflə yerinə yetirən İlham Əliyev!

* Azərbaycan xalqını ən böyük arzusunə çatdıran Xilaskar İlham Əliyev!

Şükür Tanrımıza!

Düən Ulu Öndərimizlə fəxr edirdik!

Bu gün isə Prezidentimiz İlham Əliyevlə qürur duyuruq!

Allah bu xoşbəxtliyi, bu xoş günləri bizə çox görməsin!

Bəxtiyar SADIQOV

"Azərbaycan" qəzeti, 1 iyun 2021-ci il

Cümhuriyyət yaddaşımız - irs və varislik

28 may 1918-ci ildə yaradılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tarixi, ideoloji və siyasi fakt olaraq yalnız şərətin məhsulu deyil, XIX əsrin sonu - XX əsrin əvvəlləri boyu davam edən milli siyasi, ədəbi və fəlsəfi düşüncənin nətiçəsidir. Çünki həmin illərdə bizdə milli dövlətçilik ideyasının tarixi uzağa getməsinə də, milli mənlik şüurunun yaranmasının aspektləri bədi düşüncəyə söykənirdi.

Onlar hamısı, Cümhuriyyəti yaradanlar - M.Ə.Rəsulzadə, Ə.Ağaoğlu, Ə.Hüseynzadə, Ə.Topçubaşov, Ü.Hacıbəyli, N.Nərimanov, N.Yusifbəyli, C.Hacıbəyli, S.Məmmədşad, habelə C.Məmmədşad, M.Hadi, Ə.Cavad, H.Cavid və başqa millət çəfakəsləri soy, qan və gen birliyini hər şeydən uca tutub "el-mə, mədəniyyətə öz dilimizin, öz mədəniyyətimizin ruhu, rəngi ilə pərvərdə edilmiş bir millət çıxardıq" (M.Ə.Rəsulzadə) məramı ilə ölkə insanlarının sərbəst yaşayışının əldə olunmasına, xalqın milli-mənəvi dəyərlərinin, ədəbi irsinin qorunmasına, türkçülük və azərbaycançılıq ideallarının təbliğinə, islami dəyərlərin tələf olunmasına ömür sərf edən mədəniyyət sahibləri idilər.

Tipik hadisələr tipik şəraitdə, onun varlığını gerçəkləşdirən zaman və məkan hüdu-duna yetişir. 28 may 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin də yaranışını şərtləndirən müəyyən tarixi şərait gəlmişdi. Mirzə Cəlilin məşhur ifadəsini bir balaca dəyişib desək, Azərbaycan Demokratik Respublikasını zamanə özü yaratmışdı.

22 aprel 1918-ci ildə yaradılan Zaqafqaziya Federativ Demokratik Respublikası cəmi birçə ay mövcud oldu. 26 may 1918-ci ildə federasiyanı Gürcüstan, 28-də isə Azərbaycan tərk etdi. Zaqafqaziya Seyminin Müsəlman Milli Şurasının sədri M.Ə.Rəsulzadənin simasında Azərbaycanın müstəqilliyi elan olunub, müvəqqəti Milli Şura yarandı. 28 may 1918-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi elan olunsada, istiqlalə qovuşma məqamı, bu işi gerçəkləşdirmək haqqı həmin il sentyabrın 15-də mümkün oldu. Həmin il erməni vəhşiliyinin tüğyan elədiyi bir dövr idi. Erməni-rus sövdələşməsi nəticəsində 1918-ci ildə 31 mart hadisələr - kütləvi genosid törədilmiş, iki gün ərzində otuz min azərbaycanlı öldürülmüşdür. Azərbaycan və Türkiyə arasında 4 iyun 1918-ci ildə bağlanmış "Daimi sülh və möhkəm dostluq münasibətləri" müqaviləsinə əsasən, Nuru Paşanın rəhbərliyi ilə Türkiyə ordusu və Azərbaycanın Milli Ordusu 15 sentyabr 1918-ci ildə Bakını bolşevik və daşnak qüvvələrindən azad etmişdir. Milli Şuranın sədri M.Ə.Rəsulzadə "Haqq yerini tutan gün" adlı məqaləsində həmin tarixi günü mayın 28-nə bərabər tutmuş, həтта "Eylülün 15-i olmasa, mayın 28-i bir sənesinin doldurmadan yox olub gedərdi. Azərbaycan üçün bir baş şəhər deyil, əfsanələrdəki "can şişəsi" kibi olduğunu nəzərə alaraq, həqiqi istiqlal gününün eylülün 15-i olduğunu qəbul etməliyə. Mayın 28-də böyük bir haqq elan edilmiş, eylülün 15-də isə bu haqq gerçəkləşdirilmişdir", - deyər daha artıq dəyərləndirmişdir.

Hər bir dövlətin qurulması, yaşaması üçün istiqlal təfəkkürünü formalaşdıran ciddi təməl olmalıdır. Bu təməlsiz dövlətçilik təfəkkürünün gerçəkləşməsi mümkün deyildir. Bununla bağlı bəzi məqamları xatırlatmağa ehtiyac var. Böyük mütəfəkkir Əhməd bəy Ağaoğlu "Üç mədəniyyət" əsərində Fransa inqilabının arxasında güclü fransız ədəbiyyatının dayandığını, dünyanı sarsıdan rus bolşevik inqilabının isə XIX əsr rus ədəbiyyatının ədalət çağırışlarından qaynaqlandığını yazır. Azərbaycan Cümhuriyyətinə də bu prizmadan yanaşırsada, eyni qənaətə gəlmək olar. Çünki onun arxasında tarixin heç bir dönməndə təsadüf edilməyən nəhəng bir ədəbi-

mədəni potensial dayanır: F.Köçərli, C.Məmmədşad, M.Ə.Sabir, Ə.Haqverdiyev, N.Vəzirov, Y.V.Çəmənzəminli, M.Ə.Rəsulzadə, Ə.Hüseynzadə, Ə.Ağaoğlu, M.Hadi, H.Cavid, S.Hüseyn, Ə.Cavad, C.Cabbarlı, Üzeyir bəy Hacıbəyli, Ceyhun bəy Hacıbəyli və başqaları. Qısa zaman kəsiyində yetişmiş bu qüdrətli yazarlar nəslilə olmasaydı, Cümhuriyyət məfkurəsi formalaşmaz, əsla qələbə çalmazdı. Məhz bu yazarların ciddi yaradıcılığı sayəsində ədəbiyyatın bütün böyük dəyişikliklərinin təməlində duran vasitə olduğu aşkara çıxarılır.

O da maraqlıdır ki, bizdə heç vaxt intellekt və emosiya potensialı o dönmədəki kimi toplaşmış şəkildə üzə çıxmıdır. Vahid ədəbi-estetik qayəyə xidmət mənasında yəni. XX yüzilliyin əvvəlləri, Cümhuriyyət öncəsi ədəbiyyatın millətə ən çox yaxınlaşdığı dövrüdür. Azərbaycan xalqının milli problemləri bu illərdəki qədər heç zaman fundamental şəkildə bədi ədəbiyyatın mövzusuna çevrilməyib. Ədəbiyyat tarixçiliyi, ədəbi tənqid, janrların dinamika, teatr sənəti kimi ən müxtəlif sahələrdə böyük uğurlar qazanılıb. Bunun üçün yalnız F.Köçərlinin yazılarında diqqət yetirmək kifayət edərdi. O, təkçə ədəbiyyat tarixi yaratmaqla qalmadı, ədəbiyyata yön verən mütəfəkkirlərdən birinə çevrildi. Bir də onların taleyi ilə yazdıqları arasında hədsiz dərəcədə yaxınlığın olması mühüm məqamlardan sayılmalıdır. Hekayəsi yəni! Bütün bunlar göstərir ki, Cümhuriyyət zəminsiz, təməlsiz yaranmamışdır və onun ən əsas təməli mədəniyyət, ədəbiyyat olmuşdur. M.Ə.Rəsulzadənin 1925-ci ildə Türkiyədə çap olunan "İstiqlal məfkurəsi və genclik" adlı əsərində ədəbiyyatda istiqlal mövzusuna ciddi önəm verilir. Məhəmməd Əmin bəy həmin əsəri Finlandiyada olduğu qısa müddət ərzindəki müşahidələri əsasında yazıb. Orda qeyd olunur ki, fin folklorunda İsveç və rus köliyyəinə qarşı sayırsız-hesabsız xalq nəğmələri var. Bu xalqın təfəkkürünə istiqlal məfkurəsi o qədər yerləşib ki, o heç bir zaman köliyyəlik bərqışqı yolunu tutmaz. Məhəmməd Əmin bəy müqayisədə aparır, bizim xalq ədəbiyyatımızda istiqlal mövzusunda əsərlərə daha çox ehtiyac olduğunu yazır. Həmçinin "Ösrimizin Soyavuşu"nda qeyd edir ki, "Cümhuriyyət xalqın ruhundan, öz istəyindən doğdu".

Ancaq məlumdur ki, onun yaranması asanlıqla başa gəlməmişdi. Cümhuriyyətin dövrün mürrəkkəb siyasi şərtləri, xarici və daxili düşmənlərin müqaviməti şəraitində hansı çətinliklər bahasına yarandığını Məhəmməd Əmin bəyin o zaman söylədiyi bir fikir daha sərrast ifadə edir: "Ah! Azərbaycan! Biz sənin haqqını tələb etmək deyil, yalnız sənin adını söyləmək üçün necə məruzələrdə rast gəldik, nə qədər töhmətlərə məruz qaldıq".

Cəmi bir il on bir ay ömür sürən Azərbaycan Cümhuriyyəti xalqa nə verdi, yaxud milli yaddaş tarixində hansı xidməti, tarixi haqqı ilə iz qoydu, hansı əhəmiyyətli addımları ilə seçildi? Fəaliyyət göstərdiyi qısa vaxt kəsiyində Azərbaycanın ərazisi bərpa olundu, güclü və mötin Milli Ordu yaradıldı, Azərbaycan dili dövlət dili elan edildi, onun milli simvolikası - gerbi, bayrağı, himni müəyyən olundu. Milli Hökumətin önəmli addımları onun elm, təhsil, mədəniyyət sahəsində daha funksional oldu. Bu bəlkə də onunla əlaqəli idi ki, Milli Hökumətin tərkibində təmsil olunanların böyük əksəriyyəti elm və sənət xadimləri, ziyalılar idilər. 1919-cu ildə Bakı Dövlət Universiteti yaradıldı, Azərbaycan Dövlət Teatrı, "Teatr xadimləri cəmiyyəti", "Müsləman Mühərrir və Ədiblər Cəmiyyəti", "Yaşıl qələm" ədəbi birliyi açıldı. Rəsmi statistikaya görə, Azərbaycanda 1919-cu ildə 700 məktəb açılmış və təxminən 48780 şagird bu məktəblərdə təhsil almışlar.

Əlbəttə, bütün bu xidmətlərin miqyası bizim sadələşdirmiş faktlardan daha dərin və genişdir. Lakin Cümhuriyyət dövrünün tarixi

əhəmiyyətli addımı ilk növbədə xalqın milli şüurunun oyanışına, milli kimliyinin tanınmasına, onun özgürlük meyvəsini dadmasına verdiyi əvəzsiz xidməti ilə ölçülməlidir. Bədnam Sovetlər imperiyası xalqın bu istiqlal və azadlıq haqqını 1920-ci ilin aprelindən etibarən yetmiş ilə yaxın bir vaxt ərzində öldürən əlsa da, zamanın azacıq imkan yaratdığı məqamda xalq öz istiqlalına qovuşdu, Azərbaycan 1991-ci ilin oktyabrında yenidən müstəqilliyini elan etməklə əsrin əvvəllərində qazanmış olduğu hürryyətin tarixi varisi olduğunu isbatladı.

Xalqın milli mənlik şüurunun dirçəltmədən, ona böyük əxlaqi keyfiyyətlər - milli vətənpərvərlik, milli ovqat, milli ləyaqət hissi aşılamaqdan vahid ortaq məxrəcə - milli birliyə səsləmək müşkül məsələdir. Bunu XX əsrdə dərinlən duyan şəxslərdən biri Ümummilli Lider Heydər Əliyev oldu. XX əsrin sonlarında müstəqilliyinə yenidən qovuşan Azərbaycan məhz onun sayəsində suverenliyini qoruyub saxlamağı bacardı. Çətin siyasi-iqtisadi dövrdə hakimiyyətə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətçiliyinin qorunması üçün qətiyyətli tədbirlər gördü, ölkədə davamlı ictimai-siyasi sabitliyi bərqərar etdi. Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət qlobal məhiyyətinə görə bənzərsiz tarixi mərhələdə Azərbaycanın gücünə və Azərbaycan ictimai fikrinin təməl daşına çevrildi. XX yüzilliyin sonunda Ərəbistan Qafqaza qədər dalğalanan siyasi ziddiyyətlərin Azərbaycana yansımaması, Azərbaycanın Şərqdə də, Qafqazda da müstəsna bir dünya dövləti kimi öz sabitliyini və hər mənada müstəqilliyini qoruyub saxlaması, Azərbaycanın Şərqdə unikal, tolerant bir Avropa dövləti kimi təzahür etməsi Heydər Əliyev tərəfindən irəli sürülmüş milli məfkurənin ümummilli məhiyyətinə ən mükəmməl və etibarlı sübutdur.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin uğurlu siyasəti sayəsində Azərbaycan dünyada tanınan nüfuzlu bir dövlətə çevrildi və yalnız bu böyük dövlət xadiminin hakimiyyətə qayıdından sonra Azərbaycan özünün geosiyasi imkanlarını gerçəkləşdirməyə nail oldu. Heydər Əliyevin respublikada uğurla gerçəkləşdirdiyi siyasət xalqımızın tarixi-mədəni yaddaşını özünə qaytararaq milli mənlik şüurunun inkişaf etdirdi, azərbaycançılıq məfkurəsi işığın müstəqillik arzularının güclənməsi və yaxın gələcəkdə yenidən həqiqətə çevrilməsinə zəmin yaratdı. İbrətəməz faktdır ki, 1993-cü ildə xalqımız Heydər Əliyevi hakimiyyətə təkçə Azərbaycanın hərbi-siyasi böhrandan qurtarmaq üçün deyil, həm də Ümummilli Liderin 25 il əvvəl başladığı Azərbaycançılıq əsərinin ən ciddi səhifələrini yaratmaq üçün dövlət etirdi.

Ulu Öndər azərbaycançılıq ideyalarının yenidən təşəkkül tapması və praktiki surətdə həyata keçirilməsi uğrunda mübarizənin beşiyi başında dayandı, ən çətin sınaq dövrlərində belə milli ideyanı heç bir gücün, doktrinanın ayağına vermədi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini təmsil edən yüksək zəka sahiblərinin ötürdüyü mədəni irs Heydər Əliyevin tərcümeyi-halında ləyaqətlə qorundu, böyük siyasətçi bu mühüm tarixi-mənəvi missiyanın fəal və layiqli daşıyıcısı olmaq prioritetini nümayiş etdirdi. Bu gün də Heydər Əliyev idealları, onun azərbaycançılıq ruhu Prezident İlham Əliyevin dövlətçilik siyasətində qorunaraq xalqın və dövlətin şərəf tarixinin ifadəsinə çevrilməkdədir.

Prezident İlham Əliyevin düşüncə tərzində və siyasi üslubunda irsə hörmət, varislik haqqına tapınaraq yola çıxmaq məqamı aparıcı xətti təşkil edir. Bəlkə buna görə rəhbərlik etdiyi iyirmi ildən artıq zaman kəsiyində dövlət başçısı İlham Əliyevin diplomatik səriştəsi sayəsində xalq öz milli kimliyindən ayrıldı, keçmişdən qopmadı, dəyərlərini itirmədi, özünə, meyarlarına sadıqlığı qorudu. Milli məfkurə, suveren şüur, istiqlal ruhu İlham Əliyevin sədaqətlə qoruduğu ən böyük sərvət oldu. Ölkə rəhbəri 2008-ci ildə Bakıda İstiqlal Bəyannaməsini əbdləşdirdi, türk qanılı, İslam imanılı, Avropa fikirlili yeni gəncliyin öz varlığından, milli kimliyindən ayrılmasında üçün bayraq meydanlarını qurdu. Türk ruhunu mədəniyyətində daşıyan millət fədalərimizin irsinin qorunması, təbliği və təqdimi ilə bağlı ardıcıl sərəncamlar imzaladı. Əlimərdən bəy Topçubaşovun Parisdəki məzarını ziyarətə gələnə halına gətirməsi, Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin, Əli bəy Hüseynzadənin, Əlimərdən bəy Topçubaşovun, Fətəli Xan Xoyskinin, Əhməd bəy Ağaoğlunun ölkə miqyasında və dövlət səviyyəsində yubileylərinin keçirilməsi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Ensiklopediyasının nəşrinə rəvac verməsi, hər biri böyük mədəni hərəkatın göstəricisinə çevrilən "İslam Həmrəyliyi ili", "Multikulturalizm ili", "Azərbaycan Cümhuriyyəti ili", "Nizami Gəncəvi ili", "İmadəddin Nəsimi ili", "Şuşa ili", "Heydər Əliyev ili", "Konstitusiyası və Suverenlik ili" ilə bağlı qərarları da həmin humanitar düşüncə strategiyasının gerçəkliyi sırasında. Bunlar Prezident İlham Əliyevin fikir həyatımızda oynadığı müstəsna məqamlar olmaqla yanaşı, bugünkü uğurlarımızın genetik kodlarını daşıyan, Cümhuriyyət yaddaşımızı qoruyan amillərdir.

Elnarə AKİMOVA,
Milli Məclisin deputatı,
YAP İdarə Heyətinin üzvü,
filologiya elmləri doktoru

Müstəqilliyimiz qürur mənbəyimizdir

Bu, Mingəçevirdə keçirilən konfransın ana xətti idi

Energetiklər şəhəri Mingəçevirdə şəhər icra hakimiyyəti və YAP şəhər təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə Müstəqillik Günüə həsr olunan konfrans keçirilmişdir. Konfrans iştirakçıları öncə müstəqilliyə aid sərgi ilə tanış olmuş, "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi dönməzdir, əbədidir" filminə tamaşa etmişlər.

Şəhər icra hakimiyyətinin başçısı İlham İsmayilov konfransda giriş nitqi söyləmişdir. Qeyd etmişdir ki, çoxəsrlik tariximizin dövlətçilik salnaməsində özünəməxsus yeri olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması XX əsrin əvvəllərində dünyada gedən ictimai-siyasi proseslərin bir hissəsi idi: "Bu dövrdə Azərbaycan xalqı Şərqlə Qərbin sivilizasiyasına yeni bir dövlət modeli vermiş, ilk qərarı ilə milliyyətinin, dinindən, sosial vəziyyətindən və cinsindən asılı olmayaraq ölkənin bütün vətəndaşlarına bərabər hüquqlar verən Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasını elan etmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 28 may 1918-ci ildən 28 aprel 1920-ci ilədək olan müddətdə, cəmi 23 ay mövcud olmuşdur. Amma bu az zamanda çox işlər həyata keçirmişdir. Təəssüf ki, bolşeviklərin beynəlxalq hüquq normalarını tapdalayan hərbi müdaxiləsi nəticəsində müstəqil Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 1920-ci ilin aprelində süqut etmişdir".

Natiq sonra bildirmişdir ki, 18 oktyabr 1991-ci ildə qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi haqqında Konstitusiyası aktı Xalq Cümhuriyyətinin varisi olduğunu bəyan edərək öz dövlət müstəqilliyini dünyaya bəyan etdi: "Bununla da Azərbaycan xalqı cümhuriyyətin dövlətçilik ənənələrini davam etdirərək bu tarixi varislik üzərində öz dövlətini yaratdı. Ulu Öndər

Heydər Əliyev demişdir: "Əsrin sonunda öz müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan Respublikası Xalq Cümhuriyyətinin varisi olaraq Üzeyir Hacıbəylinin və Əhməd Cavadın yaratdıqları Dövlət himnini, Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağını və gerbini bərpa etdi. Bu dövlətçilik atributları bu gün də hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün olduqca əzizdir. Bu dövlət, bu quruluş 1918-ci ildə yaranmış ilk Xalq Cümhuriyyətinin varisidir. Bütün dövlət onun varisidir, bütün xalq onun varisidir". Amma müstəqilliyimizin bərpası heç də bizə asan başa gəlmədi.

Hakimiyyət uğrunda çəkişmələr, Ermənistanın torpaqlarımıza təcavüzü, cəbhədəki uğursuzluqlar, daxildə separatçılıq meyillərinin güclənməsi, dövlətçiliyin məhvinə doğru gedən prosesi daha da sürətləndirirdi. 1993-cü ilin iyun ayında xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev xilaskarlıq missiyasını müdrikliklə, yenilməz iradə, qətiyyət və böyük uzaqgörənliklə yerinə yetirdi. Bu isə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanması demək idi. Ulu Öndərin apardığı ardıcıl, dönməz siyasət nəticəsində dövlətçiliyin təməl prinsipləri yaradılaraq möhkəmləndirildi, müstəqil Azərbaycan dünya birliyinin tamhüquqlu üzvünə çevrildi".

Bu il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasın-

dan 107 il keçdiyini deyər İ.İsmayilov vurğulamışdır ki, Ümummilli Lider 2003-cü ildə Prezident seçkiləri ərəfəsində İlham Əliyevin xeyrinə öz namizədliyini geri götürərək xalqa xitabən demişdir: "İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim tələyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyə böyük ümidlər bəsləyirəm". Böyük dövlət adamı, siyasət dahisinin tamaamilə haqlı olduğunu deyən natiq müasir Azərbaycanın bu günü və işıqlı gələcəyə doğru inamlı addımlarını, gerçəkləşən böyük Qarabağ zəfərinin bu deyilənləri tamamilə sübuta yetirdiyini söyləmişdir.

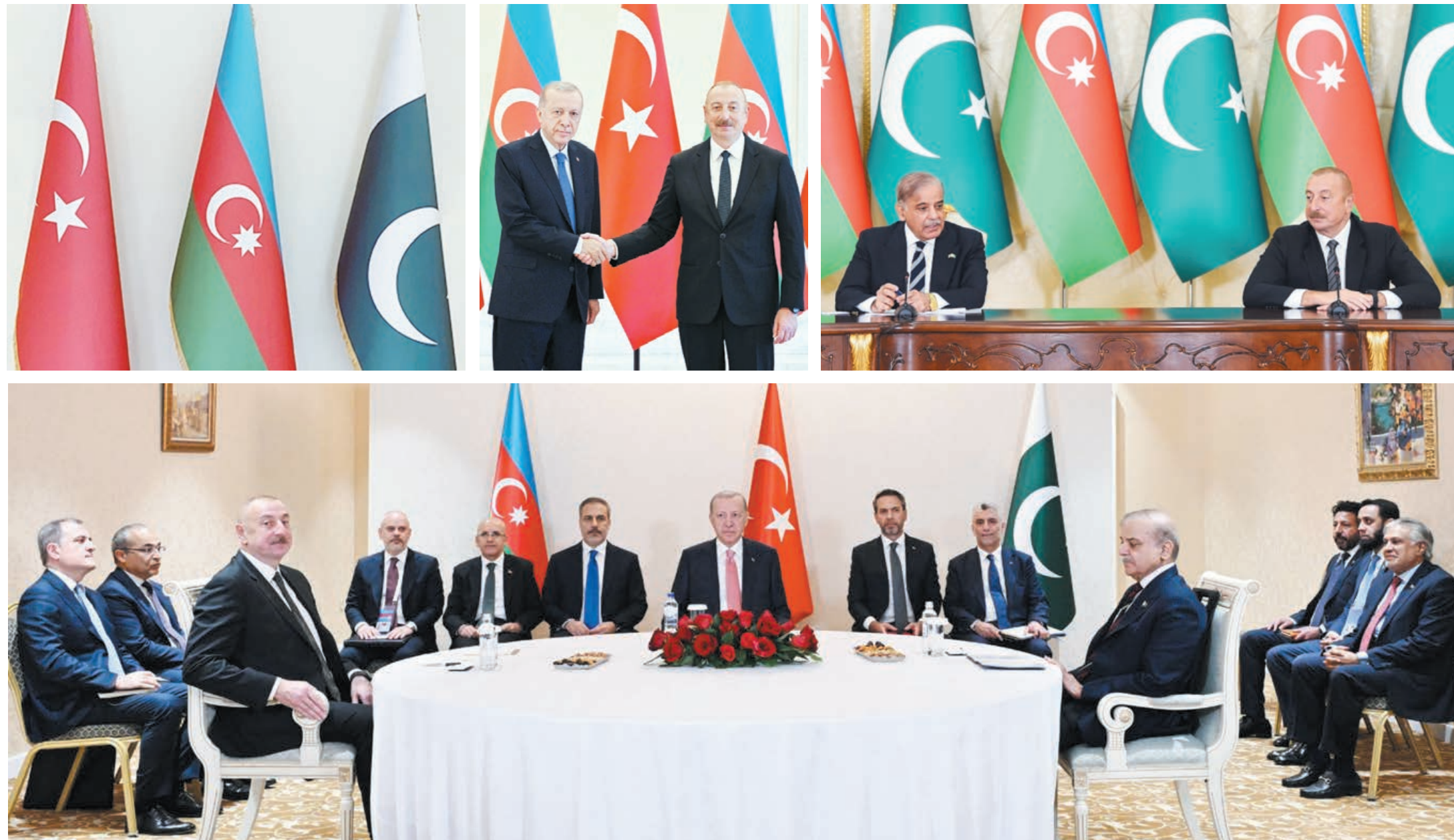
Konfransda YAP şəhər təşkilatının sədri Bəxtiyar Mustafayev "Heydər Əliyevin Azərbaycanı dövlət müstəqil Azərbaycanı bəxş etmişdir", Mingəçevir Dövlət Universitetinin dosenti, iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Vüqar

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanı dünya siyasətində söz sahibinə çevirən Lider

Azərbaycanın xarici siyasətində qardaşlıq və strateji əməkdaşlıq modeli

Müstəqil Azərbaycanın xarici siyasəti milli maraqlara, beynəlxalq hüququn prinsiplərinə və regional sabitliyin qorunmasına əsaslanır. Rəsmi Bakı beynəlxalq arenada balanslı və çoxşaxəli siyasət yürütməklə, qonşu ölkələrlə dostluq münasibətlərini inkişaf etdirməyə, global təşəbbüslərdə fəal iştirak etməyə və strateji tərəfdaşlıqları gücləndirməyə önəm verir.

Azərbaycan həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatda bir sıra dövlətlərlə, o cümlədən Türkiyə və Pakistan kimi qardaş ölkələrlə yüksək səviyyəli əməkdaşlıq münasibətləri qurub. Bu əməkdaşlıq münasibətləri yalnız siyasi və iqtisadi sahələrlə məhdudlaşmayaraq, humanitar, mədəni və hərbi sahələri də əhatə edir. Bu gün Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan bir-birinə yaxın dost və qardaş ölkələr kimi beynəlxalq münasibətlər tarixində xüsusi yer tuturlar. Bu əlaqələrin əsasını xalqlarımızın ortaq tarixi, dini-mənəvi dəyərləri və bir-birinə olan sarsılmaz bağlılığı təşkil edir. Tarixi köklərə dayanan bu münasibətlər zamanın sınaqlarından keçərək daim güclənib və müasir dövrdə strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib.

AZƏRTAC ölkəmizin xarici siyasətində qardaş Türkiyə və Pakistanla olan münasibətlərin inkişaf tarixinə nəzər salır.

2020-ci ildən etibarən yeni mərhələyə qədəm qoyan bu üçtərəfli əməkdaşlıq siyasi və hərbi koordinasiya ilə yanaşı humanitar, təhsil və iqtisadi sahələrdə ortaq təşəbbüslərlə zənginləşib.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri: Qardaşlıqdan strateji müttəfiqliyə uzanan yol

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri tarixi, mədəni və etnik bağlar üzərində qurulmuş, zaman keçdikcə dərinləşərək müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəlmiş strateji tərəfdaşlıq nümunəsidir. "Bir millət, iki dövlət" fəlsəfəsi bu münasibətlərin ideoloji və emosional təməlini təşkil edir. İki ölkə arasında əməkdaşlıq enerji, nəqliyyat, hərbi, müdafiə sənayesi, mədəniyyət, təhsil və diplomatiya sahələrini əhatə edir və regional təhlükəsizlik sisteminin formalaşmasında mühüm rol oynayır.

15 iyun 2021-ci ildə imzalanan Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan ilə Türkiyə arasında münasibətləri rəsmi

mi müttəfiqlik səviyyəsinə çatdırdı. Bu sənəd yalnız iki dövlətin hərbi sahədə qarşılıqlı öhdəliklərini deyil, həm də siyasi, iqtisadi və mədəni sahələrdə birgə fəaliyyət mexanizmlərini müəyyənləşdirdi. Türkiyə 2020-ci il Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və haqlı mübarizəsinə göstərdiyi birmənalı və ardıcıl dəstəklə qardaşlığın praktik olaraq nümayiş etdirdi. Eyni zamanda Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi sahədə əməkdaşlığa dair imzalanmış saziş əsasında təşkil olunan "Qardaş yumruğu"u birgə təlimləri bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirir ki, ölkələrimizin birliyi sarsılmaz və əbədi xarakter daşıyır.

Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən böyük enerji təchizatçısı olaraq, Türkiyə vasitəsilə Avropaya enerji tədarükünü uğurla davam etdirir. Bu əməkdaşlığın əsasını Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri kimi strateji layihələr təşkil edir. 2020-ci ildən tam fəaliyyətə başlayan TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) layihəsi isə Azərbaycan qazını Türkiyə üzərindən Avropaya çatdırmaq üçün yeni imkanlar yaradıb. TANAP Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında və Azərbaycanın enerji ehtiyatlarının dünya bazarına çıxarılmasında mühüm rol oynayır.

Genişlənən enerji əməkdaşlığı çərçivəsində Azərbaycan və Türkiyə arasında daha bir mühüm layihə isə İğdır-Naxçıvan qaz kəməridir. Bu layihə uzun illər blokada şəraitində yaşamış Naxçıvan Muxtar Respublikasının enerji təhlükəsizliyini təmin etməklə yanaşı, regionun iqtisadi və sosial inkişafına da töhfə verir. Uzaqgörən siyasi yanaşmanın nəticəsi olan bu kəmər Naxçıvanın yeni qaz təminatında etibarlı alternativ yaradır və bir mənbədən asılılıqdan aradan qaldırılmasına şərait yaradır.

İki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi də ildən-ilə artır, qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu genişlənir, birgə sənaye zonaları yaradılır.

Mədəni-humanitar sahədə birgə layihələr, qarşılıqlı incəsənət və təhsil proqramları, media platformalarında əməkdaşlıq xalqlar arasında qardaşlıq münasibətlərinin daha da güclənməsinə şərait yaradır. Türk Dövlətləri Təşkilatının platformasında aparılan birgə təşəbbüslər isə ikitərəfli münasibətlərin çoxtərəfli formata keçməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

2023-cü il Türkiyədə baş verən dağıdıcı zəlzələdən sonra Azərbaycanın göstərdiyi dəstək - axtarış-xilasetmə dəstələrinin, tibbi yardımın göndərilməsi və humanitar dəstək kampaniyaları bu iki ölkə arasında münasibətlərin səmimi, qarşılıqlı və qardaşlıq əsaslı olduğunu bir daha sübut etdi. Azərbaycan və Türkiyə bu gün yalnız strateji tərəfdaşlar deyil, həm də regional və global miqyasda ortaq maraqları müdafiə edən, bir-birinə arxa duran müttəfiq dövlətlərdir.

Azərbaycan-Pakistan əlaqələri: Qardaşlıq, stratejiya və perspektivlər

Azərbaycan və Pakistan arasındakı münasibətlər yalnız diplomatik əlaqələrdən ibarət deyil. Bu iki ölkə arasında çoxşaxəli qardaşlıq və dərin mənəvi bağlılıq mövcuddur ki, bu da onların beynəlxalq səviyyədə bir-birinə dəstəyini daha da gücləndirir. Pakistan Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tanıyan ölkələrdən biri olmaqla yanaşı, həm də keçmiş Qarabağ münaqişəsində Azərbaycanın haqq səsinə dünyaya çatdıran önəmli tərəfdaşdır.

2020-ci il Vətən müharibəsində Pakistanın Azərbaycanın yanında olması, siyasi dəstək verməsi qardaşlıq əlaqələrinin ən parlaq nümunəsidir. Bu hadisə həm də iki ölkənin strateji tərəfdaşlıq baxımından nə qədər möhkəm bağlandığını nümayiş etdirdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Pakistanla əlaqələrimizi belə xarakterizə edib: "Ölkələrimiz arasında münasibətlər birgə tarix, mədəniyyət, din, həmrəylik və qarşılıqlı dəstək üzərində qurulub. Biz Pakistana minnətdarıq ki, işğal dövründə Azərbaycana dəstək verib və 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı da bizə güclü dəstək göstərüb. ... Azərbaycan Pakistanı Koşmır məsələsində hər zaman dəstəkləyib, bu dəstək davam edəcəkdir. Biz bütün beynəlxalq təşkilatlarda bu dəstəyi və həmrəyliyi

nümayiş etdiririk. Əlbəttə ki, qarşılıqlı dəstək bizim ölkələrin və xalqların daha da yaxınlaşdırır".

Prezident İlham Əliyevin bu fikirləri Azərbaycan-Pakistan münasibətlərinin dərin köklərə və qarşılıqlı etimada söykəndiyini aydın şəkildə göstərir. Həm Vətən müharibəsi dövründə, həm də beynəlxalq arenada nümayiş etdirilən dəstək iki qardaş xalq arasında sarsılmaz həmrəyliyin və strateji tərəfdaşlığın bariz nümunəsidir.

Azərbaycan ilə Pakistan arasında iqtisadi əməkdaşlıq son illərdə daha da genişlənməkdədir. Tərəflər arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı məqsədilə birgə komissiyalar və işçi qrupları yaradılıb, qarşılıqlı səfərlər və biznes-forumlar keçirilib. Kənd təsərrüfatı, enerji, əczaçılıq, ticarət, tikinti və nəqliyyat kimi sahələr əməkdaşlığın əsas istiqamətlərini təşkil edir. Hər iki ölkə qarşılıqlı sərmayə qoyuluşunda maraqlıdır və iqtisadi əlaqələrin daha da dərinləşdirilməsi üçün potensial böyükdür. Azərbaycan bu münasibətlərin inkişafına xüsusi önəm verir və konkret güzəştlər təbii olaraq əməkdaşlığın təşviq edir. Nəqliyyat sahəsində birbaşa hava əlaqələri və artan yükdaşımaya həcmi də əməkdaşlığın əhəmiyyətli göstəricilərinəndir.

Hərbi sahədə də əməkdaşlıq sürətlə genişlənir. Bu əməkdaşlıq regionda sabitlik və təhlükəsizlik üçün mühüm amil sayılır.

Mədəni əməkdaşlıq isə xüsusilə vurğulanmalıdır. Azərbaycan və Pakistanın zəngin ədəbiyyatı, musiqisi və incəsənəti bir-birinə yaxın olan xalqların birliyi üçün möhkəm təməl yaradır. Heydər Əliyev Fondu və Pakistanın sosial təşkilatları birgə layihələr həyata keçirərək xalqlar arasında dostluq bağlarını möhkəmləndirirlər.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan-Pakistan əlaqələri yalnız siyasi və iqtisadi tərəfdaşlıq deyil, həm də iki qardaş xalqın səmimi dostluğunun ifadəsidir. Bu münasibətlər gələcəkdə yeni yüksəlişlərə doğru gedərək, regionda sülhün və əməkdaşlığın möhkəmlənməsində böyük rol oynayacaq.

Yeni regional arxitektura: "Üç Qardaş" formatının geosiyasi əhəmiyyəti

Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan arasında üçtərəfli əməkdaşlıq son il-

lərdə yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoyaraq strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib. Bu əlaqələr yalnız ikitərəfli münasibətlər çərçivəsində deyil, həm də üçtərəfli formatda çoxşaxəli əməkdaşlıq modelinə çevrilib. Üç dövlət arasında dərin tarixi, dini və mənəvi köklərə əsaslanan münasibətlər son dövrlərdə intensiv siyasi dialoq, iqtisadi təşəbbüslər və təhlükəsizlik sahəsində qarşılıqlı fəaliyyətlə daha da möhkəmlənib.

Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan liderləri arasında yüksək səviyyəli görüşlərin təşkil olunması bu əməkdaşlığın strateji xarakterini təsdiqləyir. 3 iyul 2024-cü ildə Astanada keçirilən üçtərəfli görüş bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Prezident İlham Əliyev, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Baş nazir Məhəmməd Şahbaz Şərifin iştirakı ilə baş tutan bu görüş üç qardaş ölkənin qarşılıqlı siyasi dəstəyini nümayiş etdirməklə yanaşı, əməkdaşlığın institusional səviyyəyə keçidinin də rəmzinə çevrilib. Həmin görüşdə tərəflər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı dəstəklərini davam etdirmək əzmində olduqlarını vurğulayıb, regional və global məsələlərdə birgə mövqə nümayişinin vacibliyini qeyd ediblər.

Üç ölkənin müdafiə sahəsində əməkdaşlığı isə daha da güclənməkdədir. "Üç Qardaş - 2021" beynəlxalq hərbi təlimi bu əməkdaşlığın konkret təzahürü olub. Təlimdə Azərbaycan, Türkiyə və Pakistanın xüsusi təyinatlı qüvvələrinin iştirak etməsi tərəflər arasında yüksək etimadın və qarşılıqlı hərbi hazırlığın göstəricisidir.

Ümumilikdə Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan arasında üçtərəfli əməkdaşlıq yeni geosiyasi reallıqlar fonunda güc mərkəzinə çevrilmək potensialına malikdir. Bu əməkdaşlıq modeli təkcə regionda sabitliyə deyil, həm də beynəlxalq səviyyədə qarşılıqlı faydalı və tarazlı münasibətlərin formalaşmasına töhfə verir.

Qardaşlıq, ortaq tarix və ümumi maraqlara əsaslanan bu format gələcək illərdə siyasi, iqtisadi və təhlükəsizlik istiqamətlərində daha da dərinləşərək beynəlxalq aləmdə nüfuzlu üçtərəfli bloklardan birinə çevrilə bilər.

Pakistanla iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov Pakistanın Baş nazirinin xüsusi köməkçisi, dövlət naziri Təriq Bacva ilə görüşüb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə iki dost ölkə arasında əlaqələrin qarşılıqlı etimad şəraitində möhkəmləndiyi, müxtəlif sahələrdə münasibətlərin yüksələn xətlə inkişaf etdiyi vurğulanıb, Azərbaycan-Pakistan tərəfdaşlığının iqtisadi münasibətlərin şəxələndirilməsi üçün yaratdığı imkanlar, birgə layihələrin reallaşdırılması perspektivləri müzakirə olunub.

Tərəflər ikitərəfli iqtisadi əlaqələrdə müsbət dinamika, preferensial ticarət sazişinin biznes tərəfdaşlığının güclənməsində rolu, investisiya, sənaye və enerji sahələrində əməkdaşlığa dair fikir mübadiləsi aparıblar.

TDT-nin Budapeştdəki qeyri-rəsmi sammiti qarşılıqlı əməkdaşlığın genişlənməsinə töhfə verəcək

"Türk Dövlətləri Təşkilatının Budapeştdə keçirilən qeyri-rəsmi Zirvə toplantısı türk birliyinin daha da güclənməsi istiqamətində növbəti mərhələ oldu. Sammitdə müzakirə olunan məsələlər ölkələrimiz və xalqlarımız arasında əlaqələrin dərinləşməsinə xidmət edir. Zirvə görüşü türkdilli dövlətlərin mövcud olan sıx əlaqələrinin və əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi niyyətinin növbəti təzahürüdür".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Sevinc Fətəliyeva deyib.

Deputat bildirib ki, Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarının qeyri-rəsmi Zirvə görüşü TDT tarixində ilk dəfə bir müşahidəçi ölkənin evsahibliyi ilə keçirilib. Bu, Macarıstanın türk dövlətləri ilə hərtərəfli əməkdaşlığı dərinləşdirmək istiqamətində artan rolunun təsdiqidir. TDT-nin önəmli tədbirlərinin ilk dəfə Avropada baş tutması da mühüm faktdır.

Macarıstan Avropa İttifaqının üzvü olsa da, türk dünyası ilə əməkdaşlığın genişlənməsinə qətiyyətli siyasi iradə ortaya qoyur. Bu ölkə 2018-ci ildən TDT-də müşahidəçi statusunu daşıyır və quruma tamhüquqlu üzv olmağı hədəfləyib. Hazırda təşkilatın Macarıstanda da ofisi fəaliyyət göstərir. Məlumdur ki, TDT-nin dövlət başçılarının ilk qeyri-formal Zirvə görüşü ötən il iyunun 6-da Qarabağın incisi Şuşa şəhərində baş tutub. Budapeştdə keçirilən sammit zamanı Prezident İlham Əliyev bu məqamı xüsusi vurğuladı. Dövlətimizin başçısı çıxışında həmçinin TDT üzvləri arasında əlaqələrdən ötraflı bəhs edib. "Azərbaycan ümumilikdə təşkilatın üzv ölkələrinə 20 milyard ABŞ dollarından çox sərmayə qoymuşdur. Bu il Türk İnvestisiya Fondunun rəsmi olaraq fəaliyyətə başlaması nəzərdə tutulur. Türk dövlətləri ilə nəqliyyat sahəsində əməkdaşlığımız güclənir. Son illər ərzində Azərbaycanda nəqliyyat infrastrukturuna - avtomobil yollarına, dəmir yolu xətlərinə, dəniz limanına, qəmiqayırma zavoduna, hava nəqliyyatına böyük həcmli sərmayələr qoyulmuşdur. Nəticədə açıq dənizlərlə çıxışı olmasa da Azərbaycan Avrasiyanın nəqliyyat-logistika mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. Türkiyənin və Mərkəzi Asiya dövlətlərinin Azərbaycan ərazisindən tranzit keçən daşımalarının həcmi 2024-cü ildə 11 milyon ton təşkil etmişdir", - deyə cənab Prezident çıxışında vurğulayıb. Eyni zamanda bu il Azərbaycanda TDT-nin növbəti sammitinin keçiriləcəyi diqqətə çatdırılıb.

Deputatın sözlərinə görə, Budapeşt sammitinin yekununda qəbul olunmuş bəyannamədə də mühüm məsələlər vurğulanıb. Belə ki, türk xalqlarının tarixboyu dünya sivilizasiyasına mühüm töhfələrini, o cümlədən Avropa və Asiyanın mədəni və siyasi cəhətdən formalaşmasında davamlı irsini, türk dövlətlərinin dünyada müasir siyasi, iqtisadi və sosial tərəqqiyə, o cümlədən regional və global sülhə, təhlükəsizliyə təsir göstərməkdə mühüm rolunu vurğulayan dövlət başçıları TDT-nin təşkilatın institusional əsasını qoyan tarixi Naxçıvan Sazişinin prinsiplərinə, məqsədlərinə və ruhuna sarsılmaz sadiqliyini bir daha təsdiqləyiblər. Türk dövlətlərinin regionda və onun hüudlarından konarda rolunu artıran siyasi, iqtisadi, ekoloji, sosial və mədəni nailiyyətləri təqdir edən prezidentlər "Türk Dünyası Xartiyası"nı türk xalqlarının ortaq mədəniyyətinin, adət-ənənələrinin, dilinin və tarixinin əsas ifadəsi və onların ortaq türk kimliyinin möhkəmləndirilməsi üçün birləşdirici çərçivə kimi tanıyıblar. Qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə Azərbaycanın 2024-cü ilin noyabrında BMT-nin İqlim Dəyişikliyi Konfransının 29-cu sessiyasına uğurlu evsahibliyi, o cümlədən onun əsas notisiyə olan Baki İqlim Birliyi Pak-tı, eləcə də COP29 Sədrliyi çərçivəsində həyata keçirdiyi təşəbbüslər təqdir olunub. Bəyannamədə həmçinin global miqyasda mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqində qabaqcıl təşəbbüs kimi "Baki Prosesi"nin uğuru yüksək qiymətləndirilir və Azərbaycan bu istiqamətdə davamlı liderliyinə görə təqdir edilir, 2026-cı ildə keçiriləcək VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun təşkilinə dəstək ifadə olunur.

"Bütövlükdə TDT-nin Budapeştdə keçirilən qeyri-rəsmi sammiti üzv dövlətlərin qarşılıqlı əməkdaşlığının daha da genişlənməsinə töhfə verəcək", - deyə Sevinc Fətəliyeva vurğulayıb.

Ağdamda Müstəqillik Günü qürurla qeyd olundu

Ağdam Muğam Mərkəzində 28 May - Müstəqillik Gününe həsr olunmuş tədbir keçirilib. Rayon icra hakimiyyətinin, Yeni Azərbaycan Partiyası rayon təşkilatının və Qarabağ Regional Mədəniyyət İdarəsi Ağdam nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir Heydər Əliyevin mərkəzi meydanında ucaldılmış abidəsini ziyarətlə başlamışdır.

Çıxış edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Vəqif Həsənov 28 may 1918-ci ildə müsəlman Şərqi Azərbaycanın demokratik dövlət olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasından, onun müəkkəb ictimai-siyasi dövrə demokratik dövlət qurucu-

Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə 1998-ci ildə Cümhuriyyətimizin 80 illik yubileyinin keçirilməsindən, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin şərəfinə "İstiqlal Bəyannaməsi" abidəsinin ucaldılmasından, 2018-ci ildə Prezident İlham Əliyev tərəfindən "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında" sərəncam imzalanmasından və bu tarixi hadisə münasibətilə 2018-ci ilin "Azərbaycan Xalq Cümhuri-

luğu, iqtisadiyyat, mədəniyyət, təhsil, hərbi quruculuq kimi sahələrdə həyata keçirdiyi işlərin Azərbaycan tarixinin parlaq səhifəsi olmasından,

mi sahələrdə həyata keçirdiyi işlərin Azərbaycan tarixinin parlaq səhifəsi olmasından,

yöti ili" elan edilməsindən danışmışdır.

Çıxışdan sonra Qaradağlı kənd uşaq musiqi məktəbinin müəllim və şagirdlərinin ifasında müxtəlif musiqi nömrələri təqdim edilmişdir.

Tədbirin sonunda Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına qəbul edilən bir qrup gəncə üzvlük vəsiqələri təqdim olunmuşdur.

L.QULİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövlətçilik tariximizin qürurverici səhifəsidir

"Yüz yeddi il əvvəl, 28 may 1918-ci ildə Şərqi Azərbaycanın - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması ilə xalqımızın uzun illər arzusunda olduğu milli müstəqillik və azadlıq ideyaları reallaşmışdır. Xalq Cümhuriyyəti dövründə həyata keçirilən tədbirlər müstəqil dövlətçiliyimizin əsaslarını yaradılması və gələcək inkişaf yolunun müəyyənləşdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edib".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə mayın 27-də Qax şəhərində keçirilən tədbirdə səsləndirilib. Rayon rəhbərliyi və ictimaiyyətin nümayəndələri əvvəlcə Ulu Öndərin abidəsi önünə gül dəstələri düzüb, xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən tədbirin əvvəlində Dövlət himni səsləndirilib, Ulu Öndərin və şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Tədbirdə rayon icra hakimiyyəti başçısının birinci müavini Elbrus Tağıyev çıxış edərək, Xalq Cümhuriyyətinin yarandığı dövrə qısa nəzər salıb, müstəqil Azərbaycan Respublikasının Cümhuriyyətin varisi olduğunu vurğulayıb. Bildirilib ki, Azərbaycan xalqını müstəqilliyə aparan yol nə qədər keşməkeşli, əzab-əziyyətli olsa belə bu tarixi həqiqət bütün azərbaycanlılarda qürur və fəxr hissi doğurur. Azərbaycan 28 may 1918-ci ildə müsəlman Şərqi Azərbaycanın demokratik dövləti kimi tarixə düşüb. Cəmi 23 ay fəaliyyət göstərmiş bu respublika xalqımızın tarixində böyük iz qoyan tədbirlər həyata keçirib, Azərbaycanın gələcək müstəqilliyi üçün möhkəm zəmin yaradıb.

Rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini, İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri Vəfa Heydərovanın "28 May - Müstəqillik Günüdür" mövzusunda məruzəsi dinlənib. Qeyd olunub ki, xalqımızın azadlıq və müstəqillik mübarizəsi tarixinə qızıl həflərlə həkk

olunmuş 28 may 1918-ci il hər bir Azərbaycan vətəndaşının milli qürur hissi duyduğu, arzularının çiçək açdığı bir gündür. Əsrlər əzadlıq və müstəqillik arzusu ilə yaşayan Azərbaycan xalqı ötən əsrin əvvəlində arzusuna qovuşdu. Şərqi Azərbaycanın azad, demokratik, dünyəvi dəyərlərə söykənən müstəqil bir respublikanın yarandığı dünyaya bəyan edildi. Şərqi ilk demokratik respublikasının təməli qoyuldu. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması XX əsrdə xalqımızın həyatında yeni bir mərhələ, tarixi hadisə oldu.

Məruzə ətrafında çıxışlarda vurğulanıb ki, əsrlər boyu müstəqillik, azadlıq həsrətində olan Azərbaycan xalqının ilk demokratik respublikası çox qısa müddət, cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq, onun fəaliyyət dövrü milli dövlətçilik tariximizin ən yaddaqalan mərhələlərindən biri olub. Cümhuriyyət xalqımızın tarixində böyük izlər qoyub, Azərbaycanın gələcək müstəqilliyi üçün möhkəm zəmin yaradıb. 1991-ci ildə xalqımız yenidən öz istiqlaliyyətinə qovuşub. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra müstəqil respublikamız qarşıya çıxan bütün maneə və çətinlikləri dəf edərək, bugünkü yüksək inkişaf səviyyəsinə çatıb. Müstəqil Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dünya dövlətləri içərisində öz layiqli yerini tutub.

Məruzə və çıxışlarda həmçinin 44 gün davam edən Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Qələbədən söz açılıb. Çıxış edənlər şanlı Zəfərlə başa çatdıran Vətən müharibəsinin xalqımızın qəhrəmanlıq salnamasına yeni-yeni səhifələr yazdığını vurğulayıblar.

"Bakı Abadlıq Xidməti" MMC Azərbaycan xalqını

28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik edir, yüksək tərəqqi və xoş günlər arzulayır

"Məqsəd, etimad və vəhdət: Qarabağın dirçəlişi üçün korporativ liderliyin səfərbər edilməsi" mövzusunda görüş keçirilib

Qarabağ Dirçəliş Fondunun (QDF) və "Opalus Partners Group" şirkətinin birgə təşkilatçılığı ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və yenidən qurulması istiqamətində görülən işlərə dəstək göstərilməsi məqsədilə "Məqsəd, etimad və vəhdət: Qarabağın dirçəlişi üçün korporativ liderliyin səfərbər edilməsi" mövzusunda görüş keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a fərdən məlumat verilib.

Bildirilib ki, "Qarabağ Dirçəliş Fondunun Dostları" işgüzar platforması çərçivəsində təşkil olunan tədbirdə Qarabağ Dirçəliş Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə irimiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinin sürətlə davam etdirildiyini bildirərək, rəhbərlik etdiyi qurumun bu istiqamətdə həyata keçirdiyi layihələrdən danışdı. İdarə Heyətinin sədri QDF-in fəaliyyətinin prioritet istiqamətləri, eləcə də fondun bu günəqədərki maliyyə göstəricilərini diqqətə çatdırdı.

Təhsilin İnkişafı Fondunun İdarə Heyətinin sədri Elnur Nəsibov işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpa-quruculuq işləri, o cümlədən fondun fəaliyyəti və həyata keçirdiyi layihələrlə bağlı məlumatları təqdim olunması, eləcə də qurumların/şirkətlərin əməkdaşları arasında ianaçılıq mədəniyyətinin təşviq olunması

istiqamətində fikir və təcrübə mübadiləsinin aparılması olub.

Tədbirdə çıxış edən Qarabağ Dirçəliş Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə irimiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinin sürətlə davam etdirildiyini bildirərək, rəhbərlik etdiyi qurumun bu istiqamətdə həyata keçirdiyi layihələrdən danışdı. İdarə Heyətinin sədri QDF-in fəaliyyətinin prioritet istiqamətləri, eləcə də fondun bu günəqədərki maliyyə göstəricilərini diqqətə çatdırdı.

Təhsilin İnkişafı Fondunun İdarə Heyətinin sədri Elnur Nəsibov işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpa-quruculuq işləri, o cümlədən fondun fəaliyyəti və həyata keçirdiyi layihələrlə bağlı məlumatları təqdim olunması, eləcə də qurumların/şirkətlərin əməkdaşları arasında ianaçılıq mədəniyyətinin təşviq olunması

"Veysələli" Şirkətlər Qrupunun təsisçisi və Baş icraçı direktorun müavini İlqar Nuri Azərbaycanda iana mədəniyyəti üçün işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasında ianaçılığın rolundan danışdı. Qarabağ Dirçəliş Fondunun bir sıra layihələrində donor və tərəfdaş kimi iştirak etdiklərini deyən İlqar Nuri digər şirkətləri QDF ilə yaxından əməkdaşlıq etməyə və bununla da Qarabağın bərpasına və dirçəlişinə töhfə verməyə çağırıb.

Qarabağ Dirçəliş Fondunun İdarə Heyəti sədrinin müavini Rəşad Qasımzadə fond tərəfindən maliyyə dəstəyi ayrılan və icra olunan layihələrlə bağlı geniş təqdimatla çıxış edib.

Daha sonra fondun Fəndreyzinq və kommunikasiya şöbəsinin müdiri Pərvin Bağirova fondun fəndreyzinq layihələri və iana imkanları ilə bağlı məlumat verib (İana üsulları ilə ətraflı burada tanış ola bilərsiniz: <https://qdf.gov.az/iane-imkanlari/>).

Mayın 28-də Müstəqillik Günü, iyunun 22-də isə milli mətbuatın yaradılmasının 150 illiyinin qeyd olunacağı xatırladan Pərvin Bağirova tədbir iştirakçılarını bu əlamətdar günlər münasibətilə fonda iana edərək Qarabağın bərpası kimi mühüm bir missiyanın iştirakçısı olmağa dəvət edib (Hədiyyə iana sertifikatı üçün bura daxil olun: <https://qdf.gov.az/iane-imkanlari/hedyye/>).

Pərvin Bağirova fondun həyata keçirdiyi bir sıra layihələr - "Qarabağın rəngləri", "Dirçəliş kuboku" futbol turniri, "Qarabağ gecəsi" xeyriyyə konserti, "Nə? Harada? Nə zaman?" intellektual xeyriyyə turniri ilə bağlı da geniş məlumat verib, ictimai təşəbbüsləri dəstəkləməklə sosial təsirin gücləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

26 iyun 2025-ci ildə "Qarabağ gecəsi" adlı növbəti xeyriyyə konsertinin keçiriləcəyini diqqətə çatdıran Pərvin Bağirova hər kəsə bilet alaraq işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası istiqamətində görülən işlərə dəstək olmaları üçün çağırış edib.

Görüşün sonunda korporativ köntüllük prinsiplərinin təşviqi, əməkdaşların bilik, bacarıq və resurslarının sosial fayda namına yönləndirilməsi, eləcə də bu istiqamətdə ictimai maraqlı təşəbbüslərin stimullaşdırılması ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Qırmızı qəsəbədə sərgi açılıb

nin üzvləri qarşılaşdığı çətinliklər və onlara qarşı törədilən qətləmlərin ictimai tarixində və həyatında dərin, silinməz iz qoyduğunu bildirib. O, qələbənin və qurtuluşun böyük qurbanlar

turalığı ilə dünya üçün nümunə olan və antisemitizmə qarşı çıxan Azərbaycanda uzun illər müxtəlif xalqların və dinlərin dinc, qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşadığını, bu nizamın qorunub saxlanılmasında Prezident İlham Əliyevin böyük əməyinin olduğunu qeyd edib.

Sərgidə çıxış edən İsrailin Azərbaycandakı səfiri Corc Dik son illər dünyada ekstremizm və antisemitizm nümunələrinin yenidən baş qaldırdığını vurğulayaraq, bunun nəinki yəhudi xalqı, dünya üçün yeni təhlükələr yaratdığını bildi-

rib. Səfir faciəvi tarixin bir daha təkrarlanmaması üçün dünyada yaşayan yəhudilərin birlik nümayiş etdirməsinin önəmini qeyd edib və yəhudi xalqının dünyada hər zaman sülh tərəfdarı olduğunu vurğulayıb.

İştirakçılar muzeydə qorunub saxlanılan nadir eksponatlarla və fotoşəkillərlə tanış olub, ziyarətçilərə ictimai tarixi, mədəni irsi və muzeyin bu irsin qorunmasında oynadığı rol barədə ətraflı məlumat təqdim olunub. Həmçinin Qırmızı qəsəbəyə bələdçilərin müşayiəti ilə ekskursiya təşkil edilib.

Dünya azərbaycanlıları Müstəqillik Gününü qeyd edirlər

"Dünyanın hər yerində yaşayan azərbaycanlılar tərəfindən 28 May - Müstəqillik Günü qeyd olunur. Gürcüstanda, o cümlədən Batumidə də bu bayram geniş və təntənəli şəkildə qeyd edilir, silsilə tədbirlər keçirilir. Bu, bizim milli dövlətimizə olan sevgimizin nümunəsidir".

Bu fikirləri müsahibəsində Batumidəki Azərbaycan diasporunun fəal üzvü MəhİR Balakışiyev söyləyib. O vurğulayıb ki, Müstəqillik Günü Azərbaycan xalqının azadlıq uğrunda apardığı mübarizənin simvoludur: "Düşünürəm ki, hər bir azərbaycanlı bunun əhəmiyyətini dərk etməli və qəlbən sevinərək bayramı keçirməlidir".

MəhİR Balakışiyev bildirib ki, Gürcüstanda, o cümlədən Batumidə yaşayan və orada fəaliyyət göstərən azərbaycanlılar Azərbaycanı çox sevir, dövlətimizin və Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşiblər. "Bu birliyi Vətən müharibəsində də gördük. Batumidə yaşayan və orada fəaliyyət göstərən azərbaycanlılar Azərbaycana kömək etmək üçün müxtəlif aksiyalar, yardım proqramları həyata keçiriblər. Onlar milli bayramlarımızda da birlik nümayiş etdirir, milli məniyyətimizin, milli kimliyimizin qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması üçün əllərindən gələni edirlər", - deyərək MəhİR Balakışiyev vurğulayıb.

Mərakeş Krallığındakı Azərbaycan səfirliyi tərəfindən ölkəmizin müstəqilliyinin 107-ci ildönümünə həsr edilmiş təntənəli rəsmi qəbul təşkil olunub. Rabat şəhərində keçirilən tədbir Azərbaycan ilə Mərakeş

arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin yüksək səviyyədə olduğunu bir daha nümayiş etdirib.

Səfirlikdən verilən məlumata görə, tədbirdə 300-dən artıq şəxs - Mərakeş hökumətinin nümayəndələri, diplomatik korpusun üzvləri, parlament və media təmsilçiləri, ictimaiyyət nümayəndələri və Azərbaycan diasporunun üzvləri iştirak ediblər.

Mərakeş hökuməti tədbirdə ölkənin gənclər, mədəniyyət və kommunikasiya naziri Məhəmməd Mehdi Bensaid tərəfindən təmsil olunub. Qəbulda həmçinin həmrəylik, sosial inteqrasiya və ailə naziri xanım Naima Ben Yahya, Müqavimətçilər və azadlıq ordusunun sabiq üzvləri üzrə Ali Komissar Mustafa əl-Ktiri, Audiovizual Rabitə üzrə Ali Şurasının sədri xanım Latifa Axarbaş və Kral Arxivlərinin direktoru xanım Bəhice Simu iştirak ediblər.

Tədbir çərçivəsində xüsusi diqqətəlayiq məqamlardan biri "Mərakeşli uşaqların gözü ilə Azərbaycan" adlı rəsm sərgisi olub. Sərgidə mərakeşli uşaqlar tərəfindən çəkilmiş Azərbaycanın təbiətinə, mədəniyyətinə, milli atributlarına və xalqına həsr olunmuş rəngarəng və duyğusal rəsmlər nümayiş etdirilib. Uşaqların təsəvvürlərindəki Azərbaycan motivləri tədbir iştirakçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Rəsmi qəbul zamanı iştirakçılara Azərbaycan milli mətbəxindən nümunələr təqdim olunub, xalq musiqimizin səsləndiyi bədii proqram nümayiş etdirilib. Tədbir qonaqlar tərəfindən yüksək dəyərləndirilib və iki ölkə arasında mədəni diplomatiyanın inkişafı baxımından uğurlu təşəbbüs kimi qeyd olunub.

AZƏRTAC

Coca-Cola Azərbaycan xalqını təbrik edir!

Cümhuriyyətçilərin Azərbaycanı müstəqil və azad görmək arzusu bu gün qüdrətli dövlətimiz tərəfindən uğurla gerçəkləşdirilir

Azərbaycan tarixinə XIX əsrin əvvəllərində baş verən Rusiya-İran müharibələri nəticəsində qara səhifələr yazıldı. Bu iki ölkə - Rusiya və İran öz aralarında imzaladıqları iki müqavilə - 1813-cü ildə "Gülüstan", 1828-ci ildə "Türkmənçay" müqavilələri ilə xalqımızın ayrılığına, məmləkətimizin parçalanmasına qərar verdilər. Azərbaycanı ikiye böldülər, şimal hissəsinə Rusiya, cənubuna İran yönəldi.

XIX əsrin birinci yarısından Şimali Azərbaycanın Quba, Dərbənd, Nuxa (indiki Şəki), Naxçıvan qəzalığında qaçaq Molla Nuru, Hacı Məhəmməd, Şəkili Məhəmməd, Qaçaq Adıgözəl kimi igidlərin başçılıq etdikləri dəstələr çar memurlarının, yerli böylərin, ağalarnın özbaşınalıqlarına, zulmlərinə qarşı çıxdılar. Bu, əslində, kendli azadlıq hərəkatı, milli düşüncənin təzahürü idi. Onlar ələ keçirmək, həbs etmək çətin məsələyə çevrildilər. Öz qəhrəmanlarını sevməyə xalq onları qoruyurdu.

Çarizmin sort tədbirləri, xalqın qabaqcıl övladlarına təzyiqlər göstərməsi, onların təqib olunmaları Azərbaycan xalqının milli kimlik, milli özünüdərk hissələrini məhv edə bilirdi. Əyalətlərdə istibdadı davam etdirmək üçün çar Rusiyanı müxtəlif vasitələrə əl atsa da, Vətən azadlığı sevgisinə köklənmiş Azərbaycanın təəssübək övladları ruhdan düşmədilər, mübarizələrini uzun illərboyu müxtəlif formalarda davam etdirdilər.

Çar hökuməti monom-mənəmliliklərinə, qanunsuzluqlarına etiraz edənləri ağır cəzalandırırdı. Tətilər, iğtişşələr, inqilablar amansızlıqla yatırılırdı. Ancaq bütün çətinliklərə, təhdidlərə, təzyiqlərə rəğmən mübarizə davam edirdi. Nəhayət, 1917-ci ilin fevral inqilabı nəticəsində 300 illik Romanovlar sülaləsi taxt-tacdan məhrum oldu. Hakimiyyətə gələn Müvəqqəti hökumət Müəssislər Məclisini seçkilər keçirdi. Lakin si-

yasi iğtişşələr səngimədi. Müvəqqəti hökumət fəaliyyətini davam etdirə bilmədi. 1917-ci ilin oktyabrında yenidən çevriliş oldu, hakimiyyətə bolşeviklər gəldilər.

Cənubi Qafqazdan Ümumrusiya parlamentinə Müəssislər Məclisinə seçilmiş və oktyabr inqilabından sonra Rusiyaya gedə bilməyən azərbaycanlı, gürcü və erməni deputatlar 14 fevral 1918-ci ildə Tiflisə toplaşdı Cənubi Qafqaz (Zaqafqaziya) Seymini yaradılar. Amma Azərbaycanın daxilində vəziyyəti gətdikcə gərginləşirdi. Tarixin mürəkkəb, ziddiyyətli vaxtından istifadə edən ermənilər 1905-1907-ci illərdə olduğu kimi, Azərbaycan xalqına qarşı dəhşətli cinayətlər törətməyə hazırlaşdılar. Çar hökuməti kimi, yeni hakimiyyətə gələn bolşeviklər də Azərbaycanı, xüsusilə də Bakı neftini əldən vermək niyyətinə deyildilər. Azərbaycanın müstəqilliyini bərpa etməsinin qarşısını almaq üçün Vladimir Leninin rəhbərliyi etdiyi bolşevik hökuməti erməni daşnakları ilə razılığa gəldi. Mərkəzi planın həyata keçirilməsi üçün hazırlıqlara başlandı. Birinci Dünya müharibəsində döyüşmüş peşəkar hərbiçilər Azərbaycana götirildi. 1918-ci ilin əvvəllərində bolşevik-daşnak birləşmələrindən ibarət çox güclü silahlı dəstələr artıq Bakıda idi.

Lenin tərəfindən Qafqaza fəvqəladə komissar göndərilmiş Stepan Şaumyanın rəhbərliyi ilə daşnak-bolşevik birləşmələri güclü qüvvəyə çevrildi. 31 mart 1918-ci ildə Bakıda ilk atəş səsləri eşidildi. Şəhərdə daşnak-bolşevik birləşmələri azərbaycanlılara qarşı soyqırımına başladılar. Bakının yerli sakinlərinin yaşadığıqları evlərə, iş yerlərinə hücum edir, onlara dəhşətli işğəncələr verərək öldürürdülər. Sağ qalanların əksəriyyətinin canlarını götürüb şəhərdən qaçmaqdan başqa çarələri qalmırdı. Stepan Şaumyanın başçılıq etdiyi daşnak-bolşevik birləşmələri Bakını işğal etdilər. Bakı Xalq Komissarları Soveti hakimiyyəti ələ keçirdi. Daş-

nak-bolşevik birləşmələri bundan sonra Azərbaycanın bir çox yaşayış yerində qarət, qətlər, soyqırımlar törətdilər. Bakıdan, ardınca başqa ərazilərimizdən gələn xəbərlər dəhşətli idi.

Azərbaycanın millətpərvər övladları isə ölkəmizin müstəqilliyi yolunda mücadilələrini davam etdirirdilər. 22 aprel 1918-ci ildə Zaqafqaziya Seyminin deputatları tərəfindən Zaqafqaziya Demokratik Federativ Respublikasının yarandığı elan olundu. Lakin bir ay sonra federasiya dağıldı. Mayın 26-da Tiflisdə Zaqafqaziya Seyminin son iclası keçirildi. Səhəri günü qurumun azərbaycanlı deputatları fəvqəladə iclasa toplaşaraq Azərbaycanın müvəqqəti Milli Şurasını yaradılar. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə Milli Şurasının sədri seçildi. Müavinə Həsən bəy Ağayev, katibi Mustafa Mahmudov, İcraiyyə Komitəsinin (hökumətin) sədri isə Fətəli xan Xoyski oldu.

Milli Şura 28 may 1918-ci ildə Tiflisdə - Qafqaz Cənubi sarayının ikinci mərtəbəsindəki böyük salonda ilk iclasını keçirdi. İclasda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması və 6 bənddən ibarət "Milli İstiqlal Bəyannaməsi" elan olundu. Bununla belə Bakının yolları müstəqil

hökumətin qurucularına bağlı idi. O, üzdən 16 iyun 1918-ci ildə Azərbaycan Milli Şurasının üzvləri və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti Tiflisdən Gəncəyə köçdülər. Beləcə, çox çətin vaxtlarda Cümhuriyyət hökuməti Gəncədə böyük əzmkarlıq, misilsiz fədakarlıqla quruculuq işlərini davam etdirirdilər.

Daşnak-bolşevik birləşmələri isə Azərbaycanın müxtəlif yerlərində azərbaycanlılara qarşı kütləvi qırğınları davam etdirirdilər. Soydaşlarımız müstəqil hökumətin qurulmasının sevincini yaşamadan əzab-əziyyət, işğal və qətlə məruz qalırdılar. Səhəri günü qurumun azərbaycanlı deputatları fəvqəladə iclasa toplaşaraq Azərbaycanın müvəqqəti Milli Şurasını yaradılar. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə Milli Şurasının sədri seçildi. Müavinə Həsən bəy Ağayev, katibi Mustafa Mahmudov, İcraiyyə Komitəsinin (hökumətin) sədri isə Fətəli xan Xoyski oldu.

Milli Şura 28 may 1918-ci ildə Tiflisdə - Qafqaz Cənubi sarayının ikinci mərtəbəsindəki böyük salonda ilk iclasını keçirdi. İclasda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması və 6 bənddən ibarət "Milli İstiqlal Bəyannaməsi" elan olundu. Bununla belə Bakının yolları müstəqil

məsi"ndə qeyd olunurdu ki, Azərbaycan özünü xarici müdaxilələrdən müdafiə etmək, daxili düşmən qüvvələrini zərərsizləşdirmək üçün nizami orduya malik olmalı, özünün silahlı qüvvələrini yaratmalıdır. Hökumət tərəfindən 25 min nəfərlik ordu yaratmaq vəzifəsi qarşıya qoyuldu. Hərbi məqsədlərə dövlət büdcəsinin 24 faizi ayrıldı. Məsələn korpusu qurulacaq ordunun əsasını təşkil edəcəkd.

Cümhuriyyət hökumətinin ağır, Azərbaycan xalqının fəlakətli günlərində Nuru Paşa rəhbərlik etdiyi Qafqaz İslam Ordusu ilə ölkəmizə gəldi. 15 sentyabr 1918-ci ildə Qafqaz İslam Ordusu yeni qurulan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin milli ordu hissələri ilə bərabər düşməni zərərək endirərək Bakıya daxil oldu. Minlərlə şəhidin qanı yerə qalmadı, erməni-bolşevik işğalçıları Bakını işğal altında saxlaya bilmədilər.

7 dekabr 1918-ci ildə məşhur milyonçu və xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Bakının Nikolayev küçəsində yerləşən Qızlar Məktəbinin binasında (hazırda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar İnstitutu) Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin parlamenti fəali-

yətə başladı. Əslində, açılış mərasiminin 3 dekabr 1918-ci ildə keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Ancaq Bakıda fəaliyyət göstərən rus və erməni milli şuraları Azərbaycan Parlamentinin açılmasına mane olmaq üçün həmin ərəfədə təşrif gətirmiş müttəfiq qoşunların baş komandanı general Tomsondan istifadə etməyə çalışdılar. Tomsonla aparılan danışıqlarla Azərbaycan Milli Şurasının sədri Məhəmməd Əmin Rəsulzadə bildirdi ki, hər bir millət müstəqil və hürr olmalıdır: "Biz Rusiyanın səadətini istəyirik, Rusiya camaatını seviriz, fəqət, kəndi istiqlalımızı da öziz tutarız. Cəbr ilə qəbul etdirilən bir şeydə səadət olmaz. Çünki səadət və hürryyət istiqlalıdır. İştə bunun üçün, əfəndilər, müstəqil Azərbaycana təmsil edən o üç boylalı bayrağı Şurayi-Milli qaldırmış, türk hürryyəti, islam mədəniyyəti və müasir Avropa iqtidarı - öhrəməsinə təmsil edən bu üç boylalı bayraq daima başlarımızın üstündə ehtiyat olmalıdır. Bir dəfə qaldırılmış bayraq bir daha ənməyəcəkdir".

İşlərini demokratik prinsiplər əsasında qurmağa müvəffəq olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin 17 ay ərzində 145 iclası keçirdi. Ölkənin ərəzi bütövlüyünü təmin etmək, hüquqi-demokratik dövlət qurmaq, müstəqilliyini, vətəndaşların azadlıqlarını qorumaq naminə çox vacib qərarlar verdi, qanunlar qəbul etdi.

Parlament haqqında qanunda erməni nümayəndələri üçün 21, rus nümayəndələri üçün 10, həmkarlar ittifaqı nümayəndələri üçün isə 3 yer ayrıldı. Lakin onlar Azərbaycan Parlamentinin ilk iclasına gəlmədilər. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinə son qoyulması, yenidən ərəfətdə olması üçün sonadək əllərindən gələni etdilər.

Əfsuslar olsun ki, Azərbaycanın azad olmasını istəməyənlər yalnız ermənilər, ruslar deyildi. Dövlət müstəqilliyimizin məhvini çalışan azərbaycanlılar da vardı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin devrilməsi, bolşeviklərin hakimiyyətə gəlməsi üçün onlar ardıcıl fəaliyyət göstərdilər. Məqsədlərinə çatdıran bolşeviklər Azərbaycanı işğal etsələr də, sonralar qulluq göstərdikləri rejimin qurbanı oldular.

Böli, müstəqil hökumətin vətəndaş olmağın sevinci ilə yaşayan Azərbaycan xalqı 1920-ci ilin aprelinin sonlarında yenidən fəlakətə üzələdi. Bolşevik hökumətinin XI Ordu alanan işğalçı qoşunları ölkəmizin sərhədlərini aşdı. 27 aprel 1920-ci ildə Azərbaycan Parlamentinin son iclası keçirildi. Parlamentin 145-ci, təcili fəvqəladə axşam iclasının sədri Məhəmməd Yusif Səfərov, katibi Rza bəy Qaraxanlı idi. Bolşeviklərin təhdidləri və təzyiqləri altında keçirilən iclasda xalqın gələcəyini Azərbaycan Cümhuriyyətinin varlığında görən vətənpərvərlər qərar verməkdə gətinlik çəkirdilər. Vətəninin azadlığının, dövlətinin müstəqilliyinin qəsdinə duranlar isə sevinc içində idilər.

28 aprel 1920-ci ildə Azərbaycanı işğal etməyə gələn XI Ordu onun qarşısını kəsmək istəyən kiçik silahlı dəstələrin müqavimətini qırıaraq Bakıya daxil oldu. Cümhuriyyət qurucularından Vətəndə qalanları sovet hökuməti təzyiqlərə, təqiblərə məruz qoydu, həbs etdi, sürgünə göndərdi, güllələdi. Müstəqil hökumət quranların azadlıqlarını qorumaq naminə çox vacib qərarlar verdi, qanunlar qəbul etdi.

Parlament haqqında qanunda erməni nümayəndələri üçün 21, rus nümayəndələri üçün 10, həmkarlar ittifaqı nümayəndələri üçün isə 3 yer ayrıldı. Lakin onlar Azərbaycan Parlamentinin ilk iclasına gəlmədilər. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinə son qoyulması, yenidən ərəfətdə olması üçün sonadək əllərindən gələni etdilər.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Dünyaya günəş kimi doğan müstəqil Azərbaycan

Bu gün müstəqil Azərbaycan hər birimizin qürur mənbəyidir. Müstəqillik ən böyük dəyərimiz və sərvətimizdir. Tarixinin ən güclü, ən qüdrətli dövrünü yaşayan respublikamız Prezident İlham Əliyevin söylədiyi kimi, heç bir zaman bu qədr güclü, istiqrarlı olmayıb.

Bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin ruhu şadır ki, Azərbaycan onun görmək istədiyi dünyaya günəş kimi doğan qüdrətli ölkədir.

Bu gün təlatümlərin, ziddiyyətlərin, müharibələrin və çox mürəkkəb proseslərin getdiyi dünyada Azərbaycan kiçik dövlət olmasına rəğmən hörmət edilən, sözü eşidilən, imzası tanınan ölkə kimi qəbul olunur, etibarlı tərəfdaş kimi tanınır.

Əlbəttə ki, bütün bunların yeganə səbəbi Azərbaycanı gücləndirən, dünyaya tanıdan Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi məktəbinin ən layiqli yetirməsi İlham Əliyevin həyata keçirdiyi diplomatiya və tam müstəqil siyasətdir. O siyasət ki, 200 illik erməni xülyasını məhv edib, 30 illik münaqişəyə, işğala son qoyaraq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini tam təmin edib. Azərbaycan hərtərəfli cəhətdən inkişaf edərək tarixinin ən güclü dövlətinə çevrilib.

Suverenliyini, ərazi bütövlüyünü tam bərpa etmiş Azərbaycan bu gün müstəqilliyinin 107-ci ildönümünü qeyd edir. Qısaca desək, 28 may 1918-ci ildə müsəlman Şərqi Azərbaycanın müstəqillik Günü adlandırıldı.

Arıq 4 ildir ki, Azərbaycanda mayın 28-i Müstəqillik Günü kimi qeyd edilir. Bununla bağlı Milli Məclisdə "Müstəqillik Günü haqqında" yeni qanun qəbul edilib. Qanunun qəbul edilməsi ilə 28 May - Respublika Günüdür və 18 Oktyabr - Dövlət Müstəqilliyi Günüdür adı dəyişdirilib. Mayın 28-i Müstəqillik Günü, oktyabrın 18-i isə Müstəqilliyin Bərpası Günü elan edilib.

Qədim və zəngin dövlətçilik ənənələrinə malik xalqımız öz tarixinin müəyyən dövrlərində zamanın hökmü ilə böyük imperiyaların tərkibinə qatılmışdı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti məhz dünyanın siyasi nizamının yenidən qurulduğu bir vaxtda, XIX əsrin sonları və XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanın mədəni-siyasi yüksəliş mərhələsinin məntiqi yekunu kimi meydana çıxmışdı.

28 may 1918-ci ildə Cümhuriyyətin elan edilməsi imperiya əsarətində ağır məşəqqətlərə məruz qalmış xalqımızın milli-azadlıq mübarizəsinin qanunauyğun nəticəsi, dərin tarixi kökləri olan milli dövlətçilik ənənələrimizin davamı idi. Birinci Dünya müharibəsinin sona çatması, Rusiyada oktyabr inqilabı və çarizmin süqutundan yaranmış gərgin vəziyyət, Rusiyanın keçmiş ərazisinin hamısına lazımı qədr nəzarət edə bilməməsi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması üçün əlverişli şərait yaratmışdı. Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, belə bir şəraitdə qabaqçıl ziyalılar təbəqəsinin yetişməsi də Azər-

baycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasında müstəsna rol oynamışdı. Müstəqil dövlətçilik ideyasını gerçəkləşdirmək arzusu ilə alışıb-yanan, yazdıqları məqalələrdə, ictimai və siyasi fəaliyyətlərində bu hissələrini fəxrətlə bürüzə verən vətənpərvər insanların yorulmaz səyləri nəticəsində müstəqilliyə aparan yollardakı maneələr dəf edildi. Məhz o insanların müstəqil dövlətçiliyin bərpa olunmasına xidmət edən əqidə və məslək birliyi son nəticədə öz sözünü dedi və 28 may 1918-ci ildə Azərbaycanın müstəqilliyini bəyan edən İstiqlal Bəyannaməsi qəbul edildi.

Qarşısına müstəqil, azad və demokratik respublika qurmaq kimi şərəfli vəzifə qoymuş ilk milli hökumətimiz cəmi 23 aylıq fəaliyyəti dövründə xalqımızın milli mənilik şüurunu özünə qaytardı, onun öz müqəddəratını təyin etməyə qadır olduğunu ayani şəkildə bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

Təəssüf ki, 1920-ci ilin aprelində yaranmış tarixi şərait xalqımıza istiqlal mücadiləsinin sonadək davam etdirməyə imkan verməmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süqut etsə də, onun şüurlara asılmış olduğu müstəqillik ideyaları bütün mərhələlərdə baxmayaraq, xalqımızın yaddaşından heç vaxt silinmədi. Azərbaycanın dövlətçilik tarixində bu varislik ənənəsinin xalqımız cümhuriyyətin süqutundan sonrakı 70 illik sovet hakimiyyəti dövründə qəlbində və şüurunda yaşadı.

Zaman gəldi və tarix Azərbaycana xilaskar lider yetirdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin respublikamızda uğurla gerçəkləşdirdiyi siyasət xalqımızın tarixi-mədəni yaddaşını özünə qaytararaq milli mənilik şüurunu inkişaf etdirdi, azərbaycanlılıq məfkurəsi işığında müstəqillik arzularının güclənməsinə və yaxın gələcəkdə yenidən həqiqətə çevrilməsinə zəmin yaratdı.

Bu dövrdə xalqımızın sosial-iqtisadi və mədəni həyatının bütün sahələrində baş verən yüksəliş, sürətli inkişaf milli dövlətçilik ideallarının bərpası və gələcək müstəqillik baxımından əhəmiyyəti misilsiz idi. Elə üçrəngli bayrağımızın da Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə hələ sovet hakimiyyətinin mövcud olduğu 1990-cı ilin noyabrında Naxçıvan MR-in dövlət bayrağı olması bərdə qərarın qəbul edilməsi Ulu Öndərin müstəqillik ideallarına nə qədər bağlı olduğunu göstərdirdi.

Müstəqilliyin ilk illərində hakimiyyətdə olan qüvvələrin sərişçisizliyi az qala bu müstəqilliyin də əldən getməsinə gətirib çıxarıcaqdı. Yalnız yenidən hakimiyyətə qayıdan Ulu Öndərin sayəsində müstəqilliyimizi qorumaq mümkün oldu. Heydər Əliyev ölkəni gözələnən bütün təhlükələri dəf etməklə Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəm təməlini qoydu, xalqımızın azadlıq intibahının banisi oldu.

Heydər Əliyev xalqımıza əbədi müstəqillik bəxş etdi. Onun siyasi məktəbinin ən layiqli məzunı Prezident İlham Əliyev isə qətiyyətli, prinsipial siyasəti ilə müstəqilliyimizi daha da möhkəmləndirdi, sarsılmaz etdi. Azərbaycanın region lider dövlətinə çevrilməsi, dünya birliyində söz sahibi kimi qəbul olunması məhz müstəqilliyimizin və müstəqil siyasətin bəhrəsidir.

Azərbaycanın bu gün əldə etdiyi möhtəşəm Zəfərin, suverenlik və ərazi bütövlüyünün tam təmin edilməsi uğurlarının fonunda müstəqilliyimizin möhkəm olması daha aydın görünür. Bu qüdrətin göstəriciləri Azərbaycanın kosmik klubun üzvünə çevrilməsi, BMT Təhlükəsizlik Şurasına, Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etməsi, beynəlxalq enerji təhlükəsizliyi və digər global məsələlərdə öz sözünü deməsi və sairə bu kimi digər məsələlərdir. Bütün bunlar həm də Azərbaycanın inamla addımladığı yoldan xəbər verir. Bu yol müstəqil Azərbaycan dövlətinin daha da qüdrətlənməsinə, xalqımızın daha yüksək rifahına aparır.

Prezident İlham Əliyevin ötən 22 illik fəaliyyətində diqqəti çəkən məqamlardan biri də dövlətçilik tariximizin öyrənilməsi, araşdırılması və gələcək nəsillərə çatdırılmasıdır.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2018-ci ilin ölkəmizdə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilməsi Azərbaycanın dövlətçilik tarixində çox mühüm və şərəfli bir mərhələ olan Şərqi Azərbaycanın müstəqilliyi tarixi-mədəni yaddaşından heç vaxt silinmədi. Azərbaycanın dövlətçilik tarixində bu varislik ənənəsinin xalqımız cümhuriyyətin süqutundan sonrakı 70 illik sovet hakimiyyəti dövründə qəlbində və şüurunda yaşadı.

Bir sözlə, ötən illər ərzində atılmış hər bir addım və qəbul olunmuş hər bir qərar doğma Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunmasına xidmət edib. Prezident İlham Əliyevin Müzəffər Ali Baş Komandan kimi gərgin əməyinin nəticəsində Azərbaycan ərazi bütövlüyünə qovuşdu, xalqımız dünyada mübariz, döyüşkən və müzəffər xalq kimi tanındı. Bütün istiqamətlərdə qazanılan uğurların, əldə edilən nailiyyətlərin bir hədəfi var idi - işğal altında olan torpaqlarımızın düşməndən azad edilməsi və Azərbaycanın bütün sərhədləri boyunca bayrağımızın dalğalanması...

Bu gün tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanı Müstəqillik Günüdür böyük təmtəraqla qeyd edir. İlham Əliyev elə bir güclü Azərbaycan yaradıb ki, regiondakı yeni realitərlə hər kəs hesablaşır. Müstəqil siyasət yürüdü Azərbaycan artıq regionda deyil, beynəlxalq miqyasda söz sahibi olan ölkə və strateji tərəfdaş kimi tanınır. İlham Əliyevin dövlətimizin milli maraqlarını bütün sahələrdə inamla təmin etməsi Azərbaycanın müstəqilliyinin daha da möhkəmlənməsinə, əbədi və sarsılmaz dövlətçiliyimizin daha da qüdrətlənməsinə xidmət edir. Bu gün müstəqil Azərbaycan üçrəngli bayrağı bütün ərazimizdə dalğalanır. Bu azadlığı və hüriyyəti heç bir qüvvə xalqımızdan ala bilməz...

Azərbaycan dünyada əsaslı ölkələrdəndir ki, həssas və müəkkəb bölgədə yerləşməsinə baxmayaraq həm region, həm də dünya ölkələri ilə yüksək səviyyəli əlaqələrə malikdir.

Bu gün Prezident İlham Əliyev dünyanın ən arzuolunan və rəğbət bəslənən liderlərindən biridir. Müasir dövrdə Prezident İlham Əliyev bütün platformalarda Azərbaycanın haqq mövqeyini uğurla müdafiə edir.

*Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"*

GCM GLOBAL ENERGY AZERBAIJAN

"Global Energy Azerbaijan"
şirkəti və onun törəmə şirkətləri

Azərbaycan xalqını

"Absheron Operating Company"

"Binagadi Oil Company"

"Karasu Operating Company"

"Shirvan Operating Company"

"Neftechala Operating Company"

*Müstəqillik
Günü*

münasibətilə təbrik edir,
hər bir ailəyə sevinc,
səadət dolu günlər
arzulayır

Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirən layihə

"Cənub qaz dəhlizi"nin açılışından 7 il keçir

"Cənub qaz dəhlizi"nin açılış mərasimi 29 may 2018-ci ildə Bakı yaxınlığındakı Səngəçal terminalında keçirildi. Elə həmin gün paytaxtımızda XXV yubiley Beynəlxalq Neft və Qaz Sərgisi öz işinə başladı.

"Cənub qaz dəhlizi"nin təməli Səngəçaldə 20 sentyabr 2014-cü ildə qoyulmuşdu. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 20 ili tamam olan gün...

Bu mühüm hadisələrin üst-üstə düşməsi, əlbəttə, təsadüf deyildi. Yəqin ki, onlar birləşməkdə eyni günə salınmışdı. Bu, əslində bir qanunauyğunluq idi. Daha doğrusu, Azərbaycanın bünövrəsi Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən və zamanın tələbi ilə getdikcə inkişaf etdirilən yeni neft strategiyasının nailiyyətləri idi. Bu strategiyamız necə uzaggörün-liklə seçildiyini, gələcəyə hesablanaq necə müdrikliklə davam etdirildiyini not edə bilərik.

"Cənub qaz dəhlizi" global layihədir. Burada söhbət yeni mərhələdən və yeni marşrutla Avropaya qaz ixrac edən dəhlizləndir. Bu dəhliz dörd mühüm segmentdən ibarətdir və bunların reallaşması "Şahdəniz-2"dən qazın əldə olunması və CQBK-nin genişləndirilməsini, CQBK-nin (Cənubi Qafqaz Boru Kəməri) genişləndirilməsini, TANAP-ın (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) və TAP-ın (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) çəkilişini əhatə edir. İki ilk segmentin - "Şahdəniz-2"dən qazın əldə olunması və CQBK-nin genişləndirilməsinin başa çatdırılması layihənin rəsmi açılışını etməyə imkan verdi.

"Cənub qaz dəhlizi"nin tikilib işə düşməsi Azərbaycanın bundan əvvəl həyata keçirdiyi global neft-qaz və ixrac layihələrinin təcrübəsinə əsaslanır. Bundan əvvəl Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri də təxminən 4 il çəkilmişdi. Sonra bu kəmərin

lə yanaşı "Şahdəniz-1" qazını Azərbaycanın 13 rayonundan keçməklə Gürcüstana və Türkiyəyə çatdıran Bakı-Tbilisi-Ərzurum boru xətti inşa edilmişdi. Əslində, Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri "Cənub qaz dəhlizi"nin bünövrəsi, başlanğıcı rolunu oynamışdı.

"Cənub qaz dəhlizi"nin uzunluğu 3500 kilometrdir. Dəhliz boyu bir-birinə möhkəm "halqa" ilə bağlanan üç kəmərlə böyük ehtiyatlara malik "Şahdəniz" yatağından hasil olunan qazın Avropa bazarına ötürülməsini təmin edir. Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirən nəhəng layihə 2020-ci ilin son günündə TAP-ın istismara daxil olması ilə tam sona çatdı. "Cənub qaz dəhlizi"nin "onur-gazı" adlandırılan TANAP-ın açılışı isə 12 iyun 2018-ci ildə olmuşdu.

Zaman indi bu kəmərlərin genişləndirilməsi məsələsinə gündəmə gətirir. Məlumdur ki, Azərbaycan qazına tələbat getdikcə artır. Bu gün Azərbaycan 12 ölkəyə - Gürcüstana, Türkiyəyə, Yunanıstana, Bolqarıstana, İtaliyaya, Rumıniyaya, Macarıstana, Serbiyaya, Sloveniyaya, Xorvatiyaya, Şimali Makedoniyaya və Slovakiyaya qaz ixrac edir. Ölkəmizdən qaz idxal etmək istəyən daha neçə-neçə ölkədən müraciətlər alınır. Məsələn, gələcə ildən Albaniyanın da ölkəmizdən qaz idxal ediləcəyi gözlənilir.

Yeni çağırışlar qarşısında qaza tələbatın artması və bu ehtiyacın ödənilməsi isə kompleks tədbirlərin görülməsini, o cümlədən ixrac infrastrukturuna

nun şəxələndirilməsini zərurətə çevirir. 1 oktyabr 2022-ci ildə Bolqarıstanın paytaxtı Sofiyada şəhərdə Yunanıstan-Bolqarıstan Qaz İnterkonnektorunun istifadəyə verilməsi də bu tələbatın ödənilməsi məqsədindən irəli gəlmişdir. 10 dekabr 2023-cü ildə isə Serbiyanın Niş şəhərində Serbiya-Bolqarıstan Qaz İnterkonnektorunun açılış mərasimi olmuşdur. Bu mühüm tədbirlər Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə keçirilmişdir.

Böli, Azərbaycan artıq uzun müddətdir etibarlı tərəfdaş imici qazanıb və Pan-Avropa qaz təchizatçısı kimi tanınır. Bu il aprelin 4-də Bakıda keçirilən "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası nazirlərinin 11-ci və "Yaşıl Enerji" Məşvərət Şurası nazirlərinin 3-cü iclaslarındakı çıxışında Prezident İlham Əliyev demişdir: "Azərbaycan və Avropa Komissiyası energetika sahəsində strateji tərəfdaşlıqla bağlı memorandum imza atdıqdan sonra Avropaya qaz təchizatımız təxminən 60 faiz artdı. Bu memorandum Avropa Komissiyasının Prezidenti və mənim tərəfimdən 2022-ci ilin ortasında imzalandı. Avropaya qaz təchizatımız 2021-ci ildə təxminən 8 milyard kubmetr idi. Ötən il demək olar ki, 13 milyard kubmetr oldu. Yəni bu, bizim ümumi ixracatımızın təxminən yarısından çoxdur. Bu, 25 milyard kubmetrdən və bundan sonra da artacaq. Bu gün həmin həcm artıq kifayət qədər çoxdur. Yeni yataqları əlavə etmək və mövcud qaz yataqlarında hasilatı artırmaq planlarımızı nəzərə alaraq, biz birmənalı

olaraq istehlakçılarımıza daha çox qaz verəcəyik. Bir sözlə, təsəvvür edə bilərsiniz ki, əgər bizə daha çox təbii qaza qənaət etmək imkanını verən "yaşıl enerji" gündəliyini əlavə etsək, Azərbaycan enerji təhlükəsizliyi baxımından tərəfdaşları üçün daha mühüm rol oynayacaq".

"Yaşıl gündəliyi"imiz isə artıq hamıya bəllidir. 2030-cu ilə qədər ölkəmizdə təxminən 6 gigavattlıq günəş, külək və hidroenerji stansiyalarının tikilməsi nəzərdə tutulub. Lakin bu, planlaşdırılan işlərin hamısı deyil, çünki 10 gigavattlıq bərpaolunan enerji layihələri üzrə müqavilələr və anlaşma memorandumları imzalanıb.

Dövlətimizin başçısı Macarıstanın baş naziri Viktor Orbánın dövləti ilə həmin ölkəyə işgüzar səfəri çərçivəsində bu il mayın 20-də Budapeştdə mətbuata verdiyi bəyanatda demişdir: "Azərbaycanın çox böyük-miqyaslı "yaşıl enerji" gündəliyi vardır. Biz növbəti beş il ərzində 6 min meqavat gücündə "yaşıl enerji" istehsal edəcəyik. 500 meqavat son iki il ərzində yaradıldı, 6 min meqavat beş il ərzində təmin ediləcək. Mən bütün bu rəqəmləri kontraktlar əsasında deyirəm, yəni bu, reallaşacaq layihələrdir. Beləliklə, təkcə bu layihələr bizə təqribən 3-4 milyard kubmetr qaza qənaət etmək üçün imkan yaradacaq ki, bunun da əsas istiqaməti təbii ki, Türkiyə və Avropa ölkələri olacaqdır".

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında 2025-ci ilin iyun ayında vətəndaşların qəbulu CƏDVƏLİ

Vəzifəli şəxs	Qəbul günü
Əli Cavad oğlu ƏHMƏDOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin birinci müavini	2
Ziəfət Abbas oğlu ƏSGƏROV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müavini	11
Musa Cəfər oğlu QASIMLI Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müavini	3
Rafael Baba oğlu HÜSEYNOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müavini	13
Əli Məhəmməd oğlu HÜSEYNLI Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri	4
Arzu Nəsi bəy oğlu NAĞİYEV Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri	24
Zahid Məhərrəm oğlu ORUC Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri	19
Sadiq Haqverdi oğlu QURBANOV Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri	5
Azər Kamal oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri	10
Tahir Musa oğlu RZAYEV Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri	4
Musa İsa oğlu QULİYEV Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri	12
Əhliman Tapdıq oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri	23
Hicran Kamran qızı HÜSEYNOVA Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri	18
Şahin Əmir oğlu İSMAYILOV Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri	17
Fəzil Qəzənfər oğlu MUSTAFA Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri	20
Siyavuş Dünaymalı oğlu NOVRUZOV Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri	27
Anar Camal oğlu İSGƏNDƏROV Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri	30
Polad BÜLBÜLOĞLU Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri	25
Səməd İsmayıl oğlu SEYİDOV Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri	5
Eldar Rza oğlu İBRAHİMOV Milli Məclisin İntizam komissiyasının sədri	3
Fərid Fəmil oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri	2
Firudin Süleyman oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İşlər müdiri	10
Hacı Mirhəşim Miryaqub oğlu SEYİD Milli Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	20
Məhəmməd İmran oğlu BAZIQOV Milli Məclis Aparatının İqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	27
Adil İsrayıl oğlu VƏLİYEV Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri	23
Şakir Himalay oğlu ŞABANOV Milli Məclis Aparatının İcra hakimiyyəti orqanları ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri	17
Ayan Zəfər qızı MURTUZOVA Milli Məclis Aparatının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri	24

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının Qəbul otağında qəbul olunur.

Ünvan: Bakı şəhəri, Parlament prospekti 1.

"Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərini təmin etmək məqsədi ilə;

Qəbul vaxtı: saat 14:00-dan başlayır.

Qəbul günü qəbula yazılmaq imkanı saat 12:00-da dayandırılır.

Qəbula bir gün qalmış elektron qeydiyyat dayandırılır.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə qəbula dəvət olunan və-təndəşlər şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim edir.

Telefonlar: (012) 510-99-38; (012) 510-89-14; (012) 492-74-05.

Peru Konqresi Azərbaycanın müstəqilliyinin 107-ci ildönümü münasibətilə bəyanat qəbul edib

Peru Konqresi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 107-ci ildönümü münasibətilə dünya azərbaycanlılarına təbriklə bağlı bəyanat qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bəyanatda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bütün vətəndaşlarına bərabər hüquqlarla təmin edən respublika, Şərqi ilk demokratiyası olduğu qeyd edilir. Azərbaycanı bütün dinlərin və etnik qrupların sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadıqları vurğulanır.

Ölkəmizin uzun illər davam edən xarici işğaldan sonra öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etdiyi, hazırda isə Cənubi Qafqaz regionunda davamlı və dönməz sülhün əldə olunması, eləcə də sabitlik və təhlükəsizliyin bərpası istiqamətində addımları təqdir edilir.

Vurğulanır ki, bütün dünya azərbaycanlıları 28 may tarixini Azərbaycanın milli bayramı kimi qeyd edir və öz əcdadlarının bütün Qafqaz regionunda, Mərkəzi Asiyada və Yaxın Şərqdə demokratiyanı yayılmasında oynadıqları rolu daim xatırlayırlar.

Ölkəmizin Peru üçün mühüm tərəfdaş olduğu qeyd edilir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında AHIİTA-nın idmançıları və məşqçi-müəllimləri ilə görüş keçirilib

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında (AHİK) qurumun tabeli olan Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları İdman Təşkilatları Assosiasiyasının (AHIİTA) idmançıları və məşqçi-müəllimləri ilə görüş keçirilib.

Görüşdə Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri Sahib Məmmədov idmançıları və məşqçiləri qazandıqları nailiyyətlərə görə təbrik edib. Əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev

tərəfindən qoyulan gənclər və idman siyasətinin hazırda cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirildiyini diqqətə çatdıran Konfederasiya sədri ölkəmizin idman uğurlarından danışdı. Diqqətə çatdırılıb ki, aparılan məqsədyönlü siyasətin nəticəsidir ki, Azərbaycan idman və olimpiya hərəkatının inkişaf səviyyəsinə görə dünyanın aparıcı ölkələrindən biri hesab olunur.

Gənc nəslin sağlamlığının təmin edilməsi, gənclərimizin Vətənə, xalqa layiqli övlad kimi yetişməsinə idmanın əvəzsiz rolunu qeyd edən Konfederasiya sədri cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində Qələbəmizi şərtləndirən əsas amillərdən birinin də möhürü sağlamlıq, vətənpərvər gənclərimiz olduğunu vurğulayıb.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası da ölkəmizdə həyata keçirilən uğurlu idman və gənclər siyasətinə töhfə verir, AHIİTA-nın idmançıları ölkə və beynəlxalq səviyyədə yarışlarda yüksək nəticələr göstərər, medalları qazanırlar.

Sonra çıxış edən AHIİTA-nın direktoru Tural Qasimov idmançıların nəticələri barədə ətraflı məlumat verib.

Rumıniyada keçirilən 15-ci Avropa Karate Çempionatında qızıl medal qazanmış Fətimə Cəbraylova diqqət və dəstəyə görə idmançıların adından təşəkkürünü bildirib və qarşıdakı yarışlara hazırlaşdıqlarını qeyd edərək, idmançıların qələbə əznində olduqlarını bildirib. AHIİTA-nın boks və yunan-Roma gülüşü üzrə məşqçi-müəllimləri - Ceyhun Rüstəmov və Akif Əliyev çıxış edərək dövlətimizin idman siyasətindən, AHIİTA-da idmançıların yetişməsi üçün yaradılan şəraitdən bəhs ediblər.

Sonda göstərdikləri yüksək nəticələrə görə idmançılara və məşqçi-müəllimlərə təşəkkürnamə və mükafatlar təqdim olunub.

Nərmina ƏSGƏROVA,
"Azərbaycan"

Vyetnamda Azərbaycanın Müstəqillik Günü və iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması münasibətilə qəbul təşkil olunub

Vyetnamın ən mötəbər tədbir məkanı və tarixi səhnəsi hesab olunan Hanoy Opera Binasında 28 May - Müstəqillik Günü və Azərbaycan-Vyetnam strateji tərəfdaşlığının qurulmasına həsr edilmiş rəsmi qəbul, daha sonra isə "Azərbaycan klassik musiqisinin inciləri" adlı tentənəli konsert proqramı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Vyetnam Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi To Lam və həyat yoldaşı xanım No Fon Li konsert proqramını izləyiblər. Bu, Vyetnamın tarixində Baş katibin xarici ölkələrin milli günləri münasibətilə təşkil olunan tədbirlərdə ilk belə iştirakıdır.

Tədbirlərdə Vyetnamın dövlət və hökumət nümayəndələri, diplomatik missiya təmsilçiləri, mədəniyyət və ictimaiyyət xadimləri, iş adamları, Vyetnam-Azərbaycan Dostluq Assosiasiyasının üzvləri, əvvəllər Azərbaycanı təhsil almış vyetnamlı məzunlar, media nümayəndələri, həmvətənlərimiz, ümumilikdə təxminən 600 nəfər iştirak edib.

Hər iki ölkənin Dövlət himnləri səsləndirildikdən sonra Azərbaycanın Vyetnamdakı səfiri Şövqi Mehdişadə 107 il bundan əvvəl müsəlman Şərqiində qurulan ilk demokratik parlament respublikasının - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) müstəqil, demokratik dövlət quruculuğu sahəsində həyata keçirdiyi müdərəqqi işlər barədə danışdı.

Prezident Ho Şi Minin 1959-cu ildə Azərbaycana və Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1983-cü ildə Vyetnam səfəri ilə xalqlarımız arasında dostluq münasibətlərinin qurulduğu qeyd olunaraq, hazırda bu tarixi əlaqələrin bütün sahələr üzrə uğurla inkişaf etdiyi diqqətə çatdırılıb.

Şövqi Mehdişadə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dəvəti ilə Vyetnam Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi To Lamin mayın 7-8-də Azərbaycana uğurlu dövlət səfəri etdiyini, səfər zamanı Azərbaycan ilə Vyetnam arasında Strateji Tərəfdaşlıq münasibətlərinin qurulduğunu vurğulayaraq, səfərin tarixi əhəmiyyətini daşdığını bildirib.

Azərbaycan-Vyetnam ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyi, ölkəmizin COP29-a uğurlu sədrliyi və 2026-cı ildə Bakıda keçiriləcək Ümumdünya Şəhərsalma Forumunun 13-cü sessiyası haqqında məlumat verilib.

Vyetnam xarici işlər nazirinin müavini Le Anh Tuan 28 Mayın Azərbaycan xalqı və dövləti üçün xüsusi önəm daşdığını bildirərək, 107 illik dövlət quruculuğu və inkişaf yolunda əldə edilmiş nailiyyətlər münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik edib.

Vyetnam və Azərbaycan arasında ənənəvi dostluq münasibətlərinin olduğunu deyən vyetnamlı diplomat, Prezident Ho Şi Minin 1959-cu ildə Azərbaycana tarixi səfərindən sonra bu əlaqələrin hər iki ölkənin liderləri və xalqları tərəfindən uğurla inkişaf etdirildiyini vurğulayıb. Minlərlə vyetnamlının Azərbaycanda təhsil alaraq Vyetnamın inkişafına və ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə töhfələr verdiyi qeyd olunub.

Diplomatik münasibətlərin qurulduğu 1992-ci ildən bu yana Vyetnam-Azərbaycan əlaqələrində mühüm irəliləyişin əldə olunduğunu deyən Le Anh Tuan müdafiə və təhlükəsizlik, ticarət, investisiya, təhsil və təlim sahələrində əməkdaşlıq üçün böyük potensialın olduğunu diqqət çəkib.

Vyetnam Kommunist Partiyası və Vyetnam dövlətinin Azərbaycanı regionda əsas tərəfdaş hesab etdiyini vurğulayaraq, Azərbaycan xalqının Vyetnamın milli müstəqillik və yenidən birləşmə uğrunda keçmiş mübarizəsində, həmçinin milli quruculuq və inkişaf işində göstərdiyi qiymətli dəstəyini hər zaman xatırladıqlarını qeyd edib. Nazir müavini Vyetnam Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi To Lamin Azərbaycana dövlət səfərinin müsbət nəticələrinin məmnunluq doğurduğunu və Azərbaycanın Qafqaz regio-

nunda Vyetnamın ilk strateji tərəfdaşına çevrildiyi vurğulayıb.

Sonra Xalq artisti, professor Fəxrəddin Kərimovun dirijorluğu və Hanoy Filarmoniya Orkestrinin müşayiəti əsasında dahi bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəylinin "Koroğlu" operasından uvertürə ilə konsert proqramına start verilib. Xalq artisti Fidan Hacıyevanın ifasında Azərbaycan klassik musiqisinin ecazkar nümunələri təqdim olunub. Üzeyir Hacıbəyli, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Müslüm Maqomayev və Niyazi kimi böyük sənətkarların əsərlərinin yer aldığı konsert proqramı Vyetnam Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi, eləcə də digər bütün qonaqlar tərəfindən böyük hərarətlə qarşılanıb.

Müslüm Maqomayevin məşhur "Azərbaycan" mahnısı Fidan Hacıyeva və vyetnamlı ifaçı Nguyen Khac Hoa tərəfindən, "Salam, Vyetnam" mahnısı isə Fidan Hacıyeva və Vyetnamda yaşayan soydaşımız Sevinc Orucovanın ifasında Azərbaycan və Vyetnam dillərində səsləndirilib.

Qeyd edək ki, konsertin ərsəyə gəlməsində Azərbaycanın Mədəniyyət Nazirliyi, əsas sponsor qismində "Silk Way West Airlines" şirkəti, eləcə də SOCAR tərəfindən dəstək göstərilib.

Konsertdən sonra Baş katib To Lam səfir Şövqi Mehdişadə ilə söhbət zamanı xalqımızı Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik edərək, Azərbaycan Prezidentinə onun salamlarını çatdırmağı xahiş edib. To Lam, həmçinin ölkəmizə səfərini yad salaraq, səfərin yaxın gələcəkdə müsbət nəticələrinin olacağına əminliyini ifadə edib.

"Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində: müstəqilliyə aparan yollar"

Mayın 27-də Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Mərkəzi Aparatının, YAP Quba rayon təşkilatının və Quba Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatlığı ilə 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə "Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində: müstəqilliyə aparan yollar" mövzusunda tədbir keçirilib.

Əvvəlcə Quba şəhərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət edilib, önünə gül dəstələri düzülüb.

Quba rayon Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən tədbirdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban vermmiş şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Quba rayon təşkilatının sədri Fidan Hüseynova bildirib ki, müsəlman Şərqiində ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Avropanın demokratik dəyərləri ilə Şərqi mədəniyyətini üzvi şəkildə birləşdirən yeni dövlət modeli idi. Bu nümunəvi model sonralar dövlət müstəqilliyə əldə etmiş digər cümhuriyyətlər üçün də nümunə oldu.

Quba Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İlqar Mahmudov isə çıxışında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövlətçilik tariximizdə mühüm yer tutduğunu vurğulayıb. O, xalqımızın o dövrdə çətin sınaqlarla üz-üzə qaldığını, müstəqilliyə gedən yolda böyük faciələrlə üzləşdiyini diqqətə çatdırıb: "1918-ci ilin mart ayında Qubada və digər bölgələrdə erməni daşnaqları tərəfindən törədilən qətlamlar bunun göstəricisidir. Bu gün Quba Soyqırımı Memorial Kompleksi tarixi həqiqətləri özündə ifadə edir".

YAP Veteranlar Şurasının sədri, partiyanın İdarə Heyətinin üzvü Arif Rəhimzadə çıxışında deyib ki, Azərbaycan tarixinin şanlı səhifələrindən olan və müasir dövlətçilik tariximizdə önəmli yer tutan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti XX əsrin milli dövlətçilik ənənələrinin inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Onun sözlərinə görə, Xalq Cümhuriyyəti özünün dövlətçilik əsasları və demokratik islahatları ilə müsəlman Şərqiinin mayakı rolunu oynamağı bacardı.

Cümhuriyyətin Azərbaycanın dövlətçilik tarixindəki rolunun daim xatırlandığını, Cümhuriyyət rəhbərlərinin xatirəsinin əziz tutulduğunu diqqətə çatdıran A.Rəhimzadə deyib: "Ulu Öndər Heydər Əliyev müasir Azərbaycan dövlətinin möhürü 1918-ci ildə yaranmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi olmasını dəfələrlə ifadə edib. Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncamlara əsasən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi, 2018-ci ilin "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan olunması milli dövlətçilik tariximizə göstərilən diqqət və qayğının bariz nümunəsidir".

YAP Veteranlar Şurasının sədri qeyd edib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu siyasət bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələblərinə və reallıqlarına uyğun davam etdirilir.

Çıxış edən YAP Veteranlar Şurasının üzvü, tarix elmləri doktoru Dilarə Seyidzadə isə bildirib ki, 28 May Azərbaycan tarixinin əzəmətli günlərindəndir: "Azərbaycan xalqının müstəqillik uğrunda mübarizəsinin mühüm dövrlərindən biri XIX əsrin sonu - XX əsrin əvvəllərində. Bu dövrdə ölkəmizin ziyalıları bütün imkanlardan istifadə edərək Azərbaycan xalqının milli mənlik şüurunun oyanması, maariflənməsi üçün mübarizə aparıblar".

D.Seyidzadə Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyəti dövründə həyata keçirilən bir sıra mühüm tədbirlər, qəbul edilən qanunlar, Cümhuriyyət qurucularının siyasi fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verib, həmçinin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tam həyata keçirə bilmədiyi müstəqillik arzularının Ulu Öndər Heydər Əliyev və Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən gerçəkləşdirildiyini diqqətə çatdırıb: "Ulu Öndər Heydər Əliyev müstəqilliyimizi əbədi və sarsılmaz edib. Prezident İlham Əliyev isə ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi tam bərpa etməklə adını milli tariximizə qızıl hərfklərlə yazdı. Gənclərimizin üzərinə düşən əsas vəzifə isə Ulu Öndər Heydər Əliyev irsini dərindən öyrənmək, Prezident İlham Əliyevin siyasətini dəstəkləmək və müstəqil dövlətimizi daim qorumaqdır".

İnteraktiv formada davam edən tədbirdə iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

Daha sonra YAP sıralarına yeni qəbul olunan üzvlərə partiya vəsiqələri təqdim olunub.

Tədbir Yeni Azərbaycan Partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə başa çatıb.

"Azərbaycan"

“Böyük qayıdış” proqramı sürətlə icra olunur

Qarabağın iqtisadi dirçəlişinin rəmzi - Ağdam Sənaye Parkı

"Təsəvvür edin, Ağdam şəhərində yaradılmış sənaye parkının məhsulları indi xaricə ixrac edilir. Şəhər dağılıb, amma burada sənaye müəssisələri artıq fəaliyyət göstərir və xaricə məhsul ixrac edir".

Bu ilin yanvarında yerli televiziya kanallarına müsahibəsində Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, işğal dövründə ermənilər tərəfindən vəhşicəsinə dağıdılan, daşı-daşı üstündə qalmayan, görünənlərini dənizə ataraq "Qafqazın Xirəsinə" adlandırdığı Ağdamda bu gün quruculuq işlərinin aparılması, eyni zamanda sənaye müəssisələrinin fəaliyyət göstərməsi əsl möcüzə kimi dəyərləndirilməlidir. Dünya tarixində də buna bənzər nümunə yoxdur ki, müharibənin üzərindən ötən çox qısa müddət ərzində dağıdılan ərazilər bərpa olunsun, o yerlərə qayıdış həyata keçirilsin və istər təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, sosial, istərsə də iqtisadiyyat sahəsi olsun, bir sözlə, mühüm dirçəlişlərə imza atılsın.

Genişmiqyaslı tikinti və quruculuq

Erməni işğalı altında olan ərazilərimiz azadlığa qovuşdurulduqdan dərhal sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasına başlanıldı. Bu yerlərdə birbaşa ölkəmizin rəhbərinin şəxsi diqqəti və nəzarəti altında genişmiqyaslı tikinti və quruculuq işləri aparılır.

Xatırladaq ki, "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əksini tapan "İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış dair Dövlət Proqramı" qəbul edilib. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı quruculuğa start

verilməsindən ötən müddət ərzində dövlət büdcəmizin əsas prioritetlərindən biri də Böyük qayıdışın həyata keçirilməsidir. Belə ki, 2020-ci ildən başlayaraq 2025-ci il də daxil olmaqla dövlət büdcəsindən bərpa-quruculuq işlərinə toplam 22 milyard manatə yaxın, o cümlədən 2025-ci ildə 4 milyard manat vəsait ayrılıb.

Bunun sayəsində Qarabağ və Şərqi Zəngəzur sürətlə dirçəldilir. Çoxsaylı yaşayış məntəqəsi qurulan bu ərazilərdə böyük infrastruktur layihələri də həyata keçirilir.

Görülən kompleks işlərin nəticəsində düşmənlər tərəfindən 30 il ərzində vəhşicəsinə dağıdılan ərazilərimiz gündəgünə abadlaşır, yenidən həyat verilən kənd və şəhərlərimizə mərhələli şəkildə Böyük qayıdış həyata keçirilir. Eyni zamanda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun iqtisadiyyatının dirçəldilməsi üçün mühüm addımlar atılır ki, bunu Ağdam Sənaye Parkının təmsalında da aydın görmək mümkündür.

Qurucu lider İlham Əliyev 28 May 2021-ci ildə - Müstəqillik Günündə Ağdamda rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə birlikdə ümumilikdə Ağdamın bərpasının təməl daşını qoyanda sözügedən sənaye parkının da bünövrəsini atmışdı.

Cəmi dörd il ərzində Ağdam Sənaye Parkı öz yüksək potensialını artıq ortaya qoyub. Burada sənaye müəssisələri uğurla fəaliyyət göstərərək xaricə məhsul ixrac edir.

Yüksək sənaye potensialı

Prezidentin 28 may 2021-ci il tarixli Fərmanına əsasən, İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin idarəçiliyində Ağdam Sənaye Parkı yaradılıb. Sənaye parkı 190 hektar ərazini əhatə edir. Parkın yaradıl-

masında məqsəd işğaldan azad edilən ərazilərin dirçəldilməsi, Qarabağın sənaye potensialının reallaşdırılması, sahibkarlığın dəstəklənməsi, əhəlinin istehsal sahəsində məşğulluğunun artırılmasıdır.

Bölgənin coğrafi mövqeyi, insan resursları və infrastrukturaya çıxış imkanları rayonun gələcəkdə Qarabağın sənaye mərkəzinə çevrilməsi imkanlarını genişləndirəcək. Sənaye parkının prioritet istiqamətləri kimi tikinti materiallarının istehsalı, kənd təsərrüfatı məhsullarının qablaşdırılması, meyvə-tərəvəz konservləri, ot və süd məhsulları, yem, gübrə istehsalı və emalı, eyni zamanda xidmət sahələrinin, soyuducu kameraların və sairənin təşkili müəyyənləşdirilib.

Ağdam Sənaye Parkında görülən işlər daim dövlətimizin başçısının diqqət mərkəzindədir. Buna görə də Qarabağa səfərləri zamanı Ağdam Sənaye Parkına da baş çəkən dövlətimizin rəhbəri burada yeni müəssisələrin təməllərini qoyur, açılışlar edir.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 13 fevral 2022-ci ildə adçıqılən Sənaye Parkında iki müəssisənin təməlinin qoyulması mərasimində iştirak ediblər.

Həmçinin 19 sentyabr 2024-cü ildə ölkəmizin başçısı İlham Əliyev Ağdam Sənaye Parkında görülən işlərlə tanış olub, yeni zavodların açılışlarında iştirak edib.

Həmin tarixdə dövlətimizin rəhbəri sənaye parkında "BAFCO Invest" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) müxtəlif təyinatlı əyazqabıların istehsalı, "Eel Electric" MMC-nin elektrik paylayıcı avadanlıqların, elektrik yuvalarının və beton yarımstansiyaların istehsalı, "Rail Trans Service" MMC-nin avtomatlaşdırma və telemexanika sistemlərinin istehsalı, "Mister Decor" MMC-nin divar kağızları istehsalı, "Metkons"

MMC-nin havalandırma, yanğınsöndürmə avadanlıqları və metal məmulatları istehsalı, "Prof-Dam" MMC-nin dam örtükləri istehsalı zavodlarının açılışlarında iştirak edib.

Əlverişli biznes mühiti

Ağdam Sənaye Parkının ərazisinin 70 faizdən çoxu artıq sahibkarların sərməcamına verilib. Burada sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafı üçün dövlət tərəfindən əlverişli investisiya mühiti yaradılıb. Bunun nəticəsidir ki, artıq İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin idarəçiliyində olan sənaye parkları arasında Ağdam Sənaye Parkı rezident sayına görə Sumqayıt Kimya Sənaye Parkından sonra ikinci yerdədir.

Bu ilin may ayının əvvəlinə olan məlumata görə, Ağdam Sənaye Parkında 27 sahibkarlıq subyekti rezident, 5 sahibkar isə qeyri-rezident kimi qeydiyyatdan keçib. Bu 32 sahibkarlıq subyekti tərəfindən Sənaye Parkına 250 milyon manatdan çox investisiyanın yatırılması və 2100-dən artıq iş yerinin açılması nəzərdə tutulur. İndiyə qədər görülmüş işlərə 110 milyon manatdan çox investisiya yatırılıb, 649 daimi iş yeri yaradılıb. Ağdam Sənaye Parkında hazırda 9 müəssisə fəaliyyət göstərir.

Bundan başqa hazırda Sənaye Parkında 10-dan çox müəssisənin tikinti işləri aparılır. Bu il parkda bütün məmulatların istehsalı müəssisəsinin də fəaliyyətə başlaması planlaşdırılır.

Ağdam Sənaye Parkında yaradılan müəssisələr yerli istehsalın inkişafına mühüm tökən verir. Qarabağın iqtisadiyyatının dirçəldilməsində mühüm rol oynayır.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

Ağdamın Kəngərli kəndində daha 48 ailəyə evlərinin açarları təqdim olunub

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış dair I Dövlət Proqramına əsasən, Ağdam rayonunun yenidən qurulan Kəngərli kəndinə respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət növbəti köç karvanı Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundan yola salınıb.

Mayın 27-də Böyük Qayıdış proqramı çərçivəsində doğma yurduna yola salınan köç karvanı Ağdamın Kəngərli kəndinə çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu mərhələdə köçürülən 206 nəfərdən ibarət 48 ailəyə yeni tikilmiş fərdi yaşayış evlərinin açarları təqdim edilib.

Mərasimdə Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Kəngərli sakinlərinin sayı 693 nəfərə çatdı

Böyük Qayıdışın Ağdam salnaməsi davam edir. İllərdir yurd həsrəti ilə yaşayan insanlar bu günü bayram ab-havası ilə yaşayırlar. İndiyədək onların bir arzusu vardı - bir gün yenidən göz açıqları torpaqlara ayraq basmaq, uşaqlıq xatirələrini canlandırmaq. İndi artıq bu arzu gerçəyə çevrilib.

Dünən Ağdam rayonunun yenidən qurulan Kəngərli kəndi növbəti qayıdış karvanını qarşılayıb. Bu mərhələdə kəndə 48 ailə - 206 nəfər köçürülüb. Bununla da Kəngərli sakinlərinin sayı 693 nəfərə çatıb. Birinci mərhələsinin açılışı bu il mayın 10-da baş tutan Kəngərliyə ilk olaraq 1279 nəfərin köçürülməsi planlaşdırılır. Ümumilikdə isə kənd 2544 sakin üçün nəzərdə tutulub.

Doğma yurduna qovuşan keçmiş məcburi köçkün Qara Səmədov deyib ki, bu gün onun üçün ən sevincli və qürurlu günlərdən biridir: "Doğma el-obama - Ağdam rayonuna qayıtmışam. Bundan sonra bu torpaqlarda əbədi yaşayacağam. Biz həmişə bu xoş günün gələcəyinə ümid edirdik. Bu günləri bizə yaşadan Ali Baş Komandan İlham Əliyevə, rəşadətli Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizə öz minnətdarlığımı bildirirəm. Qəhrəman şəhidlərimizə Allahdan rəhmət, məğrur qazilərimizə isə şafa diləyirəm".

Kəngərli sakini Çiçək Babayevanın sözlərinə görə, bütün keçmiş məcburi köçkünlər kimi o da sevinir, qürur, fəxr hissi ilə öz doğma yurduna, el-obasına qayıdıb: "Allaha çox şükür ki,

haqq-ədalət öz yerini tapdı, doğma yurd həsrətimiz sona yetdi. Bu hadisələri mən gənc yaşlarımda yaşamışam. İndi isə öz ailəmlə doğma ata ocağıma qayıdırəm. Sevincimizin həddi-hüddudu yoxdur".

Qeyd etmək lazımdır ki, qayıdışın reallaşdırıldığı digər ərazilərimizdə olduğu kimi, Kəngərliyə də sakinlərin rahatlığının təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb, iqtisadi, təhsil, sosial, mədəni və məişət təminatlı müxtəlif obyektlər tikilib, yollar, elektrik, rabitə, su xətləri çəkilib, qaz təchizatı təmin olunub. Kəngərliyə 120 yerlik körpələr evi-uşaq bağçası, müxtəlif dərəcələrin fəaliyyət göstərəcəyi, əlamətdar günlərə bağlı müxtəlif tədbirlərin keçiriləcəyi ikimərtəbəli klub-icma mərkəzi, əhaliyə göstəriləcək xidmətlərin vahid məkandan təqdim olunmasına imkan yaradacaq yerli icra strukturları üçün inşa edilmiş çoxfunksiyalı inzibati bina tikilib.

Qürurla deyə bilərik ki, bu günədək 14 mindən çox keçmiş məcburi köçkünün özəli torpağına qovuşub, 15 yaşayış məntəqəsində, yeni 5 şəhər və 10 kənddə daimi məskunlaşma reallaşdırılıb.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı sürətlə həyata keçirilən bərpa və quruculuq işlərinə nəzər yetirdikdə aydın görmək olur ki, tezliklə azad edilmiş hər bir qarış torpağımızda həyat axarına dönəcək, bütün keçmiş məcburi köçkünlərimizin yurd həsrəti bitəcək.

*Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"*

İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması

İslam mədəni irsinin qorunması yolları müzakirə edilib

Bakıda "İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması" mövzusunda beynəlxalq konfrans açılış mərasimindən sonra işini panel və plenar iclaslarla davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, İordaniya Universitetinin Strateji Tədqiqatlar Mərkəzinin direktoru Həsən Əl Momaninin moderatorluğu ilə keçirilən panel iclasda "Dəyişən dünyada İslam mədəni irsinin qorunması" mövzusu müzakirə edilib.

Iclasda çıxış edən Rusiya Müsəlmanlarının Ruhani İdarəsinin sədr müavini, Moskva İslam İnstitutunun rektoru Damir Muhetdinovun sözlərinə görə, Qarabağın azad edilməsi və bərpası tarixi göstərir ki, hər bir cəmiyyətdə yaddaşın qorunmasında dini memarlıq abidələri mühüm rol oynayır. "VII əsrə aid olan Dərbənd Cümə məscidi, Dağıstandakı məscidlər və s. İslam ümumtəminatın Rusiya torpağında təşkil edilmiş dövlətin mühüm tarixi yadigarıdır. Bu və digər abidələr yalnız Rusiyadakı müsəlman xalqların tarixi yaddaşının qorunması baxımından deyil, eyni zamanda, Rusiyanın çoxdini və çoxmillətli mədəniyyətinin simvolu olaraq da əhəmiyyətlidir. Bu mənada İslam memarlıq abidələri dinlərarası dialoqun önəmli vasitəsinə çevirilir", - deyər D.Muhetdinov qeyd edib.

Dünya Müsəlman İcması Şurasının baş katibi (BƏƏ) Məhəmməd Bəçəri Beynəlxalq və Avropa qanunvericiliyində dini, dil və mədəni azlıqların hüquqlarını qoruyan maddələrin olduğunu bildirərək deyib: "Lakin biz bu keçici layihədən çıxaraq, bu cəmiyyətlərin yaşadığı çoxmədəniyyətli reallığın ədalətli və yetkin bir layihəsinə keçməliyik. Qərb dövlətlərinin hamısına bu vəziyyəti aid etmək olmaz, çünki vəziyyət ölkələrdə ölkəyə dəyişir".

Milli Məclisin deputatı Qaya Məmmədov təxminən bir əsr əvvəl Qərbi Azərbaycanda - indiki Ermənistan ərazisində azərbaycanlıların etnik çoxluq təşkil etdiyini deyib. O qeyd edib ki, bu insanların hamısı Ermənistandan deportasiya olunub. Onların torpaqlarında

yeni bir dövlət yaradılıb və həmin dövlət BMT-yə üzv qəbul edilib. "Biz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) daxilində bir çox oxşar hallarda birlik göstərmişik. Amma İƏT ölkələrinin qarşılaşdığı problemlər içində bizim üzlaşdıyımız vəziyyətin miqyası və dərinliyi bənzərsizdir. Mən Ermənistandan olan etnik azərbaycanlı kimi deyər bilərəm ki, Ermənistan sistemli islamofobiyanın mərkəzi məkanındır. Ermənistanda azərbaycanlıların deportasiyası misilsiz ədalətsizlik nümunəsidir", - deyər Q.Məmmədov qeyd edib.

İslam işləri üzrə Ali şurasının Baş katibi Məhəmməd Əbdül Rəhim Əl-Bayumi isə çıxışında bildirib ki, hər kəs öz dini irsini qorumağa çalışsın və bu irs yalnız maddi deyil, eyni zamanda məlumat və dəyərlər toplusudur.

"Biz reallıqda bözi təhriflərlə üzləşirik - bunlar praktikada müşahidə olunan yanlış davranışlar və fikir axınlarıdır. Təəssüf ki, bu təhriflərin kökü çox zaman məsələyə şüursuz, səthi və metodsuz yanaşmalardan qaynaqlanır. Əgər biz irsi yalnız formal şəkildə qoruyuruqsa, lakin onu cəmiyyətlərin rifahına xidmət edən bir vasitə kimi görmürüksə, bu irsi canlı saxlamaq mümkün deyil", - deyər o diqqətə çatdırıb.

Beynəlxalq Əlaqələr üzrə Sumer Fondunun direktoru Məhəmməd Şuməri bildirib ki, beynəlxalq sistem hazırda öz təməl prinsipləri olan globallaşma, çoxetərəflilik və açıq bazar dəyərləri baxımından ciddi bir aşınma dövrü yaşayır.

Onun sözlərinə görə, bu prinsiplərin yerini gətirdikə millilik və xalqçı axınlar tutur. Bu isə "mədəni kimliyin ləğvini" kimi anlayışların yenidən gündəmə gəlməsinə səbəb olur. Nəticədə "biz və digərləri" mübahisəsi güclənir və dini-sivilizasiya simvollarının, irsi dəyərlərin yenidən ortaya atılması baş verir - amma bu dəfə toleranlığın deyil, fərqləndirmənin bir aləti kimi. İslamofobiya ağıllı və şüurlu yanaşma, İslam mədəni irsini bu çağırışlara cavab verən strateji bir vasitəyə çevirməklə mümkündür.

Panel sessiyası mövzu ətrafında müzakirələrlə davam etdirilib.

Beynəlxalq konfransın yekununa həsr olunan mətbuat konfransı keçirilib

"İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması" adlı beynəlxalq konfransın yekununa həsr olunan mətbuat konfransı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin icraçı direktoru Rəvan Həsənov bu konfransların ardıcıl şəkildə Azərbaycanda keçirilməsinin xarici təşkilatlar tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyinə diqqət çəkib. Onun sözlərinə görə, fərqli ölkələrdən gələn nümayəndə heyətləri, ekspertlər, ictimai, humanitar təşkilatların nümayəndələri konfransın əhatə dairəsini genişləndiriblər.

"Bu proses artıq təşəbbüsdən təşkilatlanmış hərəkətə çevrilib. Biz birlikdə və sistemli şəkildə yeni layihələr həyata keçirməyi hədəfləyirik", - deyər Rəvan Həsənov bildirib.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin (BMTM) İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev qeyd edib ki, yaxın illərdə bu istiqamətdə yeni qurumların formalaşması gözlənilir. İslamofobiya ilə mübarizədə yeni mexanizmlər müəyyən olunmalı və fəaliyyətə başlanmalıdır.

"Biz artıq nəzəri müzakirələrdən praktik addımlara keçmişik. Bu, tədqiqat layihələri, konfranslar və digər tədbirlərlə müşayiət olunur. İslamofobiya ilə bağlı məsələlər bözi təhsil və hüquq sahələrində gündəmə gətirilir. Artıq biz konkret nəticələr əldə etmişik", - deyər F.Şəfiyev vurğulayıb.

İƏT-in Baş katibinin xüsusi elçisi Mehmet Paçaçı konfransın dünyada artmaqda olan islamofobiya ilə mübari-

zəyə yönəlmiş mühüm addım olduğunu qeyd edib. O bildirib ki, burada islamofobiya ilə necə mübarizə aparılacağı məsələsi geniş şəkildə ələ alınıb.

Doha Beynəlxalq Dinlərarası Dialoq Mərkəzinin sədri İbrahim Saleh Əl-Naimi konfransın olduqca yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu bildirib. Onun sözlərinə görə, haqsızlıqla mübarizə aparın insanlar konfrans çərçivəsində öz səslərini ucalda biliblər.

ICESCO-nun Sivilizasiyalararası Dialoq Mərkəzinin direktoru Xəlid Fəthəlrəhman Prezident İlham Əliyevin islamofobiya ilə mübarizə istiqamətindəki fikirlərini yüksək dəyərləndirib. O, konfransın təşkilatçılığına və Azərbaycanın bu istiqamətdə gördüyü işlərə görə təşəkkür edib.

G20 Dinlərarası Forumunun baş hüquqşünası, "Covington vs Burling LLP" şirkətinin müşaviri Timoti P.Stratford müsəlmanların hər zaman birgə əməkdaşlıq etməli olduğunu vurğulayıb. O, Azərbaycanın bu sahədəki təşəbbüslərini təqdirəlayiq hesab edib. Almaniya Müsəlmanları Mərkəzi Şurasının (ZMD) sədri Abbassəməd Əl-Yəzidi müsəlmanlara qarşı nifrətə bu kimi dialoqlar yolu ilə cavab verməyin müsbət tendensiya olduğunu deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın bu təşəbbüsləri bütün dünya üçün nümunəvi olmalıdır.

COREIS-in vitse-prezidenti, EULEMA sədri Yahya Pallavici konfransın dinlərarası dialoqa böyük töhfə verəcəyinə ümidvar olduğunu deyib. Onun sözlərinə görə, konfrans Prezident İlham Əliyevin multikultural strateji baxışının təzahürüdür.

Bakıda "İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması" mövzusunda beynəlxalq konfrans mayın 27-də işini panel və plenar iclaslarla davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Kordoba Sülh İnstitutunun məsləhətçisi Alistair Davisonun moderatorluğu ilə keçirilən plenar iclasda "Avropa antimüsəlman qanunvericiliyinin institutlaşması: Radikallaşma fonunda yayılan islamofobik ritorika" mövzusu müzakirə olunub.

Strasburq Böyük Məscidinin Prezidenti Said Aalla qeyd edib ki, yaxın keçmiş qədər islamofobiya müsəlmanlara qarşı açıq-aşkar düşmənçilik edən sağçı radikal partiyalara məxsus xüsusiyyət idi. Bu gün isə bu, dərin bir dəyişikliyə məruz qalaraq övvəllər nifrət dolu ritorikanın təsirinə düşməyən sahələrə də sırayət edib.

Onun sözlərinə görə, artıq islamofobiya bir sıra siyasi şəxslərin çıxışlarında ifadə olunmaqla yanaşı, geniş auditoriyaya malik media vasitələri tərəfindən də yayılır. Bu media qurumları müsəlmanlara qarşı yönəlmiş düşmən ritorikası "ifadə azadlığı" adı altında tirajlamağa geniş yer ayrırırlar.

Beynəlxalq Müsəlman Alimləri İttifaqının vitse-prezidenti Abdelmacid Najar bütün cəhədlərə, beynəlxalq çağırışlara və maarifləndirmə işlərinə baxmayaraq, islamofobiyanın daha da dərinləşdi-

Avropa radikallaşma fonunda yayılan islamofobik ritorika müzakirə edilib

yinə diqqət çəkib. O qeyd edib ki, bunun nəticələri təkcə müsəlman cəmiyyətləri üçün deyil, ümumilikdə dünya üçün olduqca təhlükəlidir. Əsas problem İslama qarşı qərəzli şəkildə yayılan məlumatlıqdır. İslam dininə dair düzgün və obyektiv bilgilərin olmaması, onu tanımayan insanlar arasında qorxu və nifrət yaradır. Bu bəşlənən isə bözi dairələr məqsədlə şəkildə istifadə edərək cəmiyyətdə İslama qarşı mənfi obraz formalaşdırmağa çalışırlar.

"Bununla belə, Avropada sevindirici bir tendensiyanı da müşahidə edirik - İslamı qəbul edənlərin sayı artır. Bu isə, təəssüf ki, bözi dairələrdə qorxu və aqressiyanın artmasına səbəb olur. Nəticədə, mediada, siyasətdə və hətta qanunvericilikdə islamofobik yanaşmalar öz əksini tapmağa başlayır", - deyər Abdelmacid Najar bildirib.

COREIS-in vitse-prezidenti, EULEMA-nın sədri Yahya Pallavici islamofobiya fenomeninin, sadəcə, dini inanca qarşı yönələn ayrı-seçkilik deyil, daha dərin və sistemli problem olduğunu deyib. İslamofobiyanın cəmiyyətdə qütbləşməni dərinləşdirdiyinə diqqət çəkən Yahya Pallavici bildirib ki, bu, mədəni plüralizmə, inanc müxtəlifliyinə qarşı maneə rolunu oynayır. Bu gün Qərb cəmiyyətlərində artan islamofobiya təkcə şəxsi nifrət və ya ayrı-ayrı hadisələrə məhdudlaşmır. Əksinə, burada bir ideoloji mühərrik, bir strukturun

işlədiyi görünür. Yəni, islamofobiya müəyyən dairələr üçün vasitədir, siyasi maraqlara, kimlik siyasətinə və mədəni üstünlük anlayışına xidmət edən alətdir.

"Bözi akademik çevrələrdə müəyyən anlayışlar sanki yalnız Avropa mədəniyyətinə aid edilir və bu çərçivənin kənarında qalan hər şey şübhəli, əskik və ya təhlükəli kimi qiymətləndirilir. Belə yanaşmalar isə islamofob baxışlara legitimlik qazandırır. Bu məqamda xüsusilə olaraq alimlərin rolunu vurğulamaq istəyirəm. İslamofobiyanın yalnız nəticələrini deyil, onun tarixini, fəlsəfi və ideoloji köklərini də araşdırmaq lazımdır. Alimlərimiz bu mövzuya öz əsərlərində daha çox yer ayırmalı, tədqiqatlar aparmalı və bu sahədə bilik istehsalını gücləndirməlidirlər. Məlumatlar isə yalnız akademik auditoriyalar üçün deyil, həm də ictimaiyyət üçün olmalı və maraqlı şəkildə təqdim olunmalıdır", - deyər

Y.Pallavici vurğulayıb.

Almaniya Mərkəzi Müsəlmanlar Şurasının sədri Abdasaamad El Yazidi qeyd edib ki, islamofobiya bözili tələndirən yalnız müsəlmanlara qarşı yönəlmiş bir məsələ kimi qəbul edilə bilər. Bözili isə bu problemin yalnız qeyri-İslam cəmiyyətlərində yaşayan müsəlmanlara aid olduğunu düşünə bilər. Amma bu hadisə bundan daha geniş və çox dərin xarakter daşıyır. "İslamofobiya Qərb ölkələrinin uzun illər təbliğ etdiyi bir sıra dəyərlərə - dözümlülük, dinlərə hörmət, vətəndaşlıq hüquqları kimi dəyərlərə qarşı yönəlmiş bir hücum çevrilməkdədir. Bu, cəmiyyətləri bir-birinə qarşı duran, parçalanmış qruplara bölmək və bir-biri ilə toqquşduran hala gətirmək təhlükəsi daşıyır. İslamofobiya, sadəcə, nifrət dolu ritorikadan çıxaraq, zorakılığa, qətlə və qan tökülməsinə qədər aparan ciddi bir problemdir", - deyər

"Gənclərin inklüzivliyə doğru çağırışı: Qərəzə və yanılmaya qarşı mübarizə"

Bakıda "İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması" mövzusunda beynəlxalq konfrans ikinci günündə işini panel və plenar iclaslarla davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Maore Komitəsinin baş katibi Səid Məhəmməd Səid Əhmədin moderatorluğu ilə keçirilən panel iclasda "Gənclərin inklüzivliyə doğru çağırışı: Qərəzə və yanılmaya qarşı mübarizə" mövzusu müzakirə olunub.

Əl-Həkimə Sülh Araşdırmaları Mərkəzinin direktoru, Müsəlman Ağsaqqalları Şurasının icraçısı Ofisinin üzvü Samir Boudinar müasir dövrdə, xüsusilə süni intellekt və texnologiyanın inkişafı ilə birlikdə islamofobiyanın daha təhlükəli bir hal aldığını deyib. O qeyd edib ki, alqoritmlər vasitəsilə yayılan yanlış məlumatlar, sosial şəbəkələrdə sürətlə yayılan stereotiplər, müsəlmanlara qarşı mənfi imicin geniş yayılmasına səbəb olur. Bu isə yalnız bir dini icmaya deyil, ümumilikdə cəmiyyətin həmrəyliyinə zərər vurur. Bözi siyasi qüvvələr islamofob ritorikası ilə cəmiyyəti, ictimai narazılıqları və sosial problemləri müsəlmanların üzərinə yükləyir. Bu manipulyativ yanaşma, həm ictimai ədalət, həm də vətəndaş harmoniyasını sarsıdır.

Samir Boudinarın sözlərinə görə, Qərbdə yaşayan müsəlman gənclər, bəzən öz kimlikləri səbəbindən ayrı-seçkilik, təzyiq və təcrübə ilə üzləşirlər. Amma bu vəziyyət, eyni zamanda, onların məsuliyyətini və rolunu daha da artırır. Onlar həm

öz hekayələrini danışmalı, həm də İslamın sülhsevər mahiyyətini, mədəni dəyərlərini daha geniş auditoriyalara çatdırmalıdırlar.

Beynəlxalq Din və Diplomatiya Mərkəzinin prezidenti və baş icraçı direktoru Martine Miller vurğulayıb ki, islamofobiya təkcə dini kimliyə qarşı yönəlmiş qərəzli münasibət deyil, o, həm də gənc nəslin psixologiyasına, cəmiyyətə inteqrasiyasına və gələcəyinə birbaşa təsir göstərən ciddi sosial problemdir. Gənclər bu nifrət atmosferində böyüyür, bəzən öz kimliklərindən utanmaq, gizlətmək, ya da cəmiyyətin qəbul etdiyi "uyğun" forma almaq məcburiyyətində qalırlar.

İcraçı direktorun sözlərinə görə, belə gənclər yalnız zərərçəkən tərəf deyil, həm də dəyişiklik yaradan olmalıdırlar. Onlar öz icmalarının səsi olmalı, kimliklərini qorumaqla yanaşı, ictimai müzakirələrdə fəal iştirak etməli, yeni ideyalar və təşəbbüslərlə çıxış etməlidirlər.

Amerika Müsəlman Təşkilatları Şurasının Baş katibi Oussama Jammal islamofobiyanın ən çox cəhəlatin mövcud olduğu yerlərdə kök saldığını deyib. O qeyd edib ki, bözi dairələr bu cəhəlati qəsdən qidalandırır, yanlış məlumatlarla kütlələri çaşıdır və gəncləri təhlükəli ritorikalarla həssas hala gətirirlər.

"İslamofobiya məruz qalan gənclər susmağıdır. Əksinə, bu sahədə mövqə tutmalı, parlaq gələcəyin qurucuları kimi çıxış etməlidirlər. Sosial media, veb-saytlar, videolar, bloqlar və digər platformalar vasitəsilə doğru məlumatları

yaymaq, islamofobiya qarşı səsimizi ucalmaq və stereotipləri dağıtmaq mümkündür. Ancaq bunun üçün gəncləri lazımi bilik və alətlərlə təmin etməliyik. Məktəblər, universitetlər, təhsil ocaqları bu işdə vacib rol oynayır. Cəmlərə tənqidi düşüncələri, multikultural anlayış və empatiya hissi aşılanmalıdır. Onlara yalnız tarixi yox, eyni zamanda, bugünkü dünyada necə davranmalı olduqlarını da öyrətmək lazımdır", - deyər Amerika Müsəlman Təşkilatları Şurasının Baş katibi əlavə edib.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin icraçı məsləhətçisi Lələ Xəlizadə islamofobiya ilə mübarizədə öz şəxsi təcrübəsini bölüşürək, əlavə edib: "Ermənilərin Qarabağda azərbaycanlılara məxsus məscidləri təhqirəmə şəkildə dağıtdığı və hətta heyvandarlıq üçün istifadə etdiyi faktı sübutlarla sosial platformaların birində paylaşdım. Bu yazıya görə bözi xarici sosial media istifadəçiləri tərəfindən mənə təzyiqlər oldu, həmin hissi siltəmə üçün müzakirələr edildi. Amma mən geri çəkilmədim. Çünki bu faktlar islamofobiyanın təkcə fərdi deyil, həm də institusional formada mövcud olduğunu sübut edir".

L.Xəlizadə qeyd edib ki, islamofobiya ilə mübarizə gənclərin əlindədir. Bu nifrətə qarşı çıxmaq təkcə müsəlman gənclərin yox, bütün ədalətli insanların borcudur.

Savadlılıq və Təhlili İnstitutunun rəhbəri, Müsəlman Gənclər Forumunun icraçı direktoru Mohamad Antoni qeyd edib ki, gənclər bir araya gə-

lərək stereotipləri dağıda, birgə təşəbbüslər, maarifləndirici kampaniyalar, layihələr və platformalar vasitəsilə sülh, qarşılıqlı hörmət və birgəyaşayış mesajını gücləndirə bilərlər.

"Bu əməkdaşlıq sadəcə sözlərlə yox, təsirli fəaliyyətlərlə müşayiət olunmalıdır. Biz Müsəlman Gənclər Forumu olaraq bu istiqamətdə müxtəlif ölkələrdə təlimlər, tədqiqat layihələri və rəqəmsal kampaniyalar həyata keçiririk. Çünki biz inanırıq ki, maariflənmə və birləşmiş gənclik islamofobiyanın qarşısını dayana biləcək ən güclü qüvvədir", - deyər Mohamad Antoni əlavə edib.

Emerson Kollecinin Marketing və Kommunikasiya fakültəsinin magistr proqramı direktoru Carol Ann Ferrara isə hazırkı Fransa hökumətinin qəbul etdiyi bözi qərarların, cəmiyyətin mühüm hissəsi olan fransız müsəlmanların həyatını cətinləşdirdiyinə diqqət çəkib. O bildirib ki, "Respublika prinsipləri" adı altında təbliğ olunan bu siyasət nəticəsində müsəlman məktəblərinə dövlət dəstəyi dayandırılıb, müsəlman təhsil müəssisələri zəiflədilib və bu da bərabərliyə qədər cəmiyyət anlayışı üçün təhlükə yaradıb.

Carol Ann Ferrarının sözlərinə görə, bu kimi tədbirlər siyasi məqsədlərə xidmət edir, müxtəlifliyi zənginlik yox, təhlükə kimi təqdim edir. İslamofobiyanın açıq və sistemli formaları hələ də bir çox ölkələrdə hökm sürür. Bu, sadəcə müsəlmanların problemi deyil, müasir cəmiyyətlərin ədalət prinsiplərinə sadiq qalmaqla intahandır.

Panel iclas müzakirələrlə davam edib.

Beynəlxalq konfrans başa çatıb

Bakıda "İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması" mövzusunda keçirilən beynəlxalq konfrans mayın 27-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfransın sonuncu sessiyası "EULEMA-nın xüsusi fokus mövzusu: Avropada İslamofobiya" mövzusunda həsr olunub.

COREIS-in vitse-prezidenti, EULEMA sədri Yahya Pallavicinin moderatorluğu ilə keçirilən sessiyada çıxış edən Avstriya Müsəlman Təşəbbüsünün sədri Tarafa Bağacı təəssüflə bildirib ki, bözi siyasi partiyalar və qurumlar İslam Avropa dəyərlərinə zidd göstərərək onu bu qitədən uzaqlaşdırmağa çalışırlar. Bu, yalnız İslamı deyil, bu dinə inanən milyonlarla avropalı da hədəfə alır. Halbuki İslamı və

müsəlmanları Avropanın sosial və mədəni toxumasının bir hissəsi kimi görmək daha düzgün və ədalətlidir.

"Biz müsəlmanları İslamın siyasətdə sui-istifadə edilməsinə qarşıyıq. Din heç zaman nifrət və parçalanma vasitəsi olmamalıdır. Biz Avstriyada və digər ölkələrdə hökumətin qoyduğu bərabərlik şərtlərinə hörmətə yanaşırıq, lakin bu şərtlərin ədalətli və fərqlilikləri nəzərə alan şəkildə təbliğini tələb edirik.

Ətraf etməliyik ki, Qərb cəmiyyətlərində baş verən bir çox mənfi hadisələrdə avtomatik olaraq müsəlmanlar güləndirilir. Bu, bizə qarşı yalnız etibarlılıq yaratmır, həm də inteqrasiyaya və sosial birliyi də ciddi şəkildə zədələyir", - deyər Tarafa Bağacı bildirib.

Sarayevə İstiqlal Məscidinin imamı Edin Hamzakadiçin sözlərinə görə,

Bosniya və Herseqovinada islamofobiya haqqında danışarkən, təcrübə göstərir ki, bu anlayış iki əsas sahəyə bölünür. Birincisi, zehni yanaşma, yəni insanlar arasında mövcud olan stereotiplər, ikincisi isə İslama münasibəti əks etdirən təqdimat və təbliğatdır. Ölkəmdə islamofobiya ilə bağlı əsas problem məhz bu anlayışın özü, onun təqdim olunma və anlaşılma formasıdır.

"İslamofobiyanın ilk və ən mühüm aspekti bosniyalılıqla əlaqələndirilir. Bu təqdimat vasitəsilə biz islamofobiya və digər ayrı-seçkilik formaları ilə qarşılaşmışıq", - deyər E.Hamzakadiç qeyd edib.

Lissabon Mərkəzi Məscidinin imamı David Munir əvvəllər, xüsusən 1990-cı illərdə qədər, Lissabonda islamofobiyanın demək olar ki, olmadığına diqqət çəkib. Onun sözlərinə

gömrə, müsəlmanlar bu cəmiyyətin sakit, hörmətli və əməksevər üzvləri kimi tanınırdılar. Məscidlərə gələn, lə az idi, ancaq insanlar arasında qarşılıqlı hörmət və anlayış daha güclü hiss olunurdu.

David Munir qeyd edib ki, müsəlmanları cəmiyyətin təhlükəli və yad elementi kimi göstərməyə çalışan siyasət qrupları var. Onlar sanki özlərinə olmayan düşmən yaratmaqla, insanların qorxularından siyasi qazanc əldə etməyə çalışırlar. İslamı və müsəlmanları terrorçu və təhlükəli kimi təqdim edən bu ritorika həm ədalətsizdir, həm də çox təhlükəlidir.

Rumıniya Müsəlman icması müftisininin müşaviri Geicu Mustafa vurğulayıb ki, dinlərarası dialoqun əsas məqsədi başa düşmək, dəyişmək, reallığı daha yaxşı dərk etmək və bu anlayışa

uyğun şəkildə hərəkət etməkdir. Belə dialoqlar yalnız qarşılıqlı etimada əsaslanaraq həyata keçirilə bilər və bu, müxtəlif qanun layihələri çərçivəsində müsəlmanların ortodoks və katolik xristianlar, yəhudi icmaları ilə birgə yaşaması modelində özünü göstərir.

"Ölkəmiz tərəfindən rəsmi olaraq tanınmış digər dini konfessiyalarla birgə həyata keçirdiyimiz fəaliyyətlər vasitəsilə biz xalqlar arasında sülhə və anlaşmaya əsaslanan ümumbəşəri dəyərlərlə birləşmək iradəmizi vurğulamağa çalışırıq. Ölkəmizdə İslam dini dəyərlərinin qorunması siyasi mövcudluq prinsiplərinə və heç bir hakimiyyətin təsir etməliyi mənəvi mənbələrin qorunmasına əsaslanır", - deyər müşavir vurğulayıb.

Sonda Birgə Kommünike qəbul edilib.

Bağışlamaq qəlbin böyüklüyüdür

Böyük humanizm aktı

Prezident İlham Əliyev məhkum olunmuş bir sıra şəxslərin, onların ailə üzvlərinin, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin Prezidentə ünvanlanmış əfv haqqında müraciətlərinə baxaraq, məhkumların şəxsiyyətini, səhətinə, ailə vəziyyətini, törətdikləri cinayətlərin xarakterini və ictimai təhlükəlilik dərəcəsini, cəza çəkdiqləri müddəti və həmin müddətdə davranışlarını nəzərə alaraq, növbəti dəfə humanizm dəyərlərini rəhbər tutaraq əfv sərəncamı imzalayıb. Bununla 220 nəfərə ikinci şans verib, yüzlərlə ailəyə bu əlamətdar gündə sevinc bəxş edib.

Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhəmmədov qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, qanunvericiliyə əsasən, əfvətmə Prezident tərəfindən həyata keçirilir və bu aktla məhkum olunmuş şəxs ya cəzanın qalan hissəsini çəkməkdən azad edilə, yaxud ona təyin olunmuş cəzanın müddəti azaldıla bilər və ya belə şəxsin cəzasının çəkilməmiş hissəsi daha yüngül cəza növü ilə əvəz edilə, habelə cəzasını çəkmiş şəxsin məhkumluluğu götürülə bilər: "Prezident İlham Əliyevin imzaladığı əfv sərəncamı ilə 220 şəxsə ikinci həyat bəxş edilməsi ilə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş 175 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib. 25 nəfər azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş şəxsin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yarıyadək azaldılıb, 1 nəfər azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş və cəzası şərti təbiiq edilmiş cəzadan azad edilib. İki nəfər azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş və cəzalarının çəkilməsi təxirə salınmış, cəzadan azad edilib, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 10 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib. 2 nəfər azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş şəxsin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yarıyadək azaldılıb, 4 nəfər islah işləri cəzasına məhkum edilmiş şəxs cəzanın çəkilməmiş hissəsindən

azad edilib, cərimə cəzasına məhkum edilmiş 1 nəfər isə cəzadan azad edilib. Bu, 71-ci əfv sərəncamıdır və bu aktlardan 32-si Ulu Öndər, 39-u isə möhtərəm cənab Prezident tərəfindən qəbul edilib. Bu günə qədər əfv institutu 10162 nəfərə şamil edilib və hazırkı aktla 6597-ci şəxs cənab İlham Əliyevin humanist yanaşmasından faydalanıb".

Deputat qeyd edib ki, əfvətmə sadə bir mexanizm deyil, bu proses təhlillərə əsaslanır və hər dəfə mümkün qədər daha çox insani əhatə etməsinə çalışılır. Eyni zamanda cəzanın sosial ədalətin bərpası, məhkumun islah edilməsi, həm məhkumlar, həm də başqa şəxslər tərəfindən yeni cinayətlərin törədilməsinin qarşısını almaq məqsədilə təbiiq edilməsi amilini unutmamalıyıq. Məhkəmə qaydasında cəzaya məhkum edilmiş şəxslər bir qayda olaraq o halda əfv edilir ki, onun barəsində təyin edilmiş cəza tədbiri ilə məqsədə nail olunub. Yəni şəxs artıq islah edilib və cəmiyyət üçün daha təhlükəli deyil və onun cəzasının bütövlükdə çəkilməsinə ehtiyac yoxdur. Son əfvətmə aktına qədərki araşdırmaların nəticələri də məhz bu sayda insanın müvafiq meyarlara cavab verdiyini ortaya çıxarıb. Azərbaycan dövləti bir nəfər də olsun vətəndaşın cəzaya məruz qalmasını arzu etmir, amma cəmiyyətin təhlükəsizliyi və ictimai qaydanın təmin edilmə-

si çox vacibdir. "Təəssüf ki, bu dəfə də bu humanist aktın mahiyyətinə məqsədli şəkildə sosial media çirkəbində və tarixin zibilliyində olan antimirli ünsürlər, tarixin zibilliyində olan "siyasi"lər tərəfindən kölgə salınmağa çalışılır. Lakin bu böyük humanizm aktı barədə hər hansı neqativ düşüncə formalaşdırmaq cəhdləri, kimlərsə prosesdən kənarda qalması barədə qərəzli və savadsız mühakimə ən azı bu əfvədən yararlanmış 220 şəxsin doğmaları olan yüzlərlə ailəyə hörmətsizlikdir. Eyni zamanda əfv amnistiya aktı ilə müqayisə edərək niyə amnistiyadan daha az insani əhatə etməsi barədə iddiaları görməkdəyik ki, bu da sadəcə savadsız populizmdir. Ən azı ona görə ki, əfv fərdi qaydada müəyyən edilmiş şəxs barəsində Prezident tərəfindən, amnistiya aktı isə fərdi qaydada müəyyən edilmiş şəxslər barəsində Milli Məclis tərəfindən qəbul edilir. Yəni əfv zamanı hər bir şəxsə fərdi yanaşılır, amnistiya zamanı isə şəxslər yox, əməllər önə çəkilir", - deyər siyasətçi əlavə edib.

Deputat sonda vurğulayıb ki, Prezidentin imzaladığı əfv sərəncamı böyük humanizm aktıdır və kimlərsə öz fəaliyyət xarakterli yoramları bu hüquqi aktın mahiyyətinə xələl gətirə bilməz.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Mərhəmətin növbəti nümayişi

Bağışlamaq, mərhəmət göstərmək böyükərə xas olan xüsusiyyətdir. Ədalətin qaynağı, mərhəmətdir. Günahkara layiq olduğu cəzanı vermək ədalətin yerini tapmasındır. Mərhəmət isə yarıdılmışların yaxşılığını istəyib onlara yardım etmək arzusunun içində, ruhunda hiss etməkdir.

1993-cü ilin ikinci yarısından başlayaraq ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi istiqamətində qətiyyətli addımlar atılır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin humanizm prinsiplərinə böyük önəm vermasının nəticəsi olaraq 1993-cü ildə ölüm hökmünün icrası üzərində moratorium qoyulmuş, 1998-ci ildə isə bu cəza tamamilə ləğv edilmişdir. Azərbaycanın adı Şərqdə ilk olaraq bu cəzanı ləğv edən ölkə kimi tarixə düşmüşdür.

Ulu Öndər humanizm prinsiplərinə uyğun olaraq əfvətmə və bağışlama institutunu yaratmışdır. Ümummilli Liderin humanizmi nəticəsində minlərlə məhkum, hətta ağır dövləti cinayətlərə görə həbs edilən şəxslər də cəzadan azad olmuşlar. Bu humanist ənənəni davam etdirən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev məhkum olunmuş bir sıra şəxslərin, onların ailə üzvlərinin, İnsan hüquqları üzrə müvəkkilin, insan hüquqlarının müdafiəsi təşkilatlarının Azərbaycan Respublikası Prezidentinə ünvanlanmış əfv haqqında müraciətlərinə baxaraq məhkumların şəxsiyyətini, səhətinə, ailə vəziyyətini, cəza çəkdiqləri müddətdə davranışlarını nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq növbəti dəfə bir qrup məhbusu əfv etmişdir. 28 May Müstəqillik Günü ərəfəsində atılan bu addım humanizm siyasətinin əsl nümunəsidir.

2025-ci il mayın 26-da imzalanan əfv sərəncamı 200-dən artıq şəxsə şamil olunub. Azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum olunmuş 175 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, həmçinin 25 nəfərin cəzasının çəkilməmiş his-

səsi yarıyadək azaldılıb, cəzası şərti təbiiq edilmiş 1, cəzalarının çəkilməsi təxirə salınmış 2 nəfər cəzadan azad edilib. Bundan başqa, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 10 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 2 nəfərin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yarıyadək azaldılıb, islah işləri cəzasına məhkum edilmiş 4 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən, cərimə cəzasına məhkum edilmiş 1 nəfər cəzadan azad olunub.

Prezidentin sərəncamı ilə əfv edilənlərdən 9-u qadındır. Xatırladaq ki, sözügedən əfv sərəncamı 16 xarici vətəndaşa da şamil edilib. Onlardan 5-i İran, 4-ü Rusiya, 1-i Fransa, 1-i Türkiyə, 2-si Pakistan, 1-i Əfqanıstan, 2-si Gürcüstan vətəndaşlarıdır.

İnsanları sevindirmək ən böyük ibadətdir. Dövlətimizin başçısı bu sərəncamı ilə neçə ailənin ürəyinə məhəmət, ocağına istilik, sevinc, xoşbəxtlik bəxş etmiş oldu.

Əfv sərəncamına əsasən, 7 sayılı məntəqə tipli cəzaçəkmə müəssisəsindən azadlığa buraxılan Natiq Bayramov mətbuata müsahibəsində bildirdi ki, ehtiyatsızlıqdan baş verən avtoqəza zamanı adam öldüyü üçün 4 il müddətində azadlıqdan məhrum olmuşdu: "Üç il idi ki, ömrüm doğmalarımdan uzaqda - həbsxana divarları arasında keçirdi. Bugünkü

sərəncamla cəzanın bir ilindən azad edildim. Yenidən ailəmlə birlikdə xoş günlər yaşayacağım üçün çox sevinirəm. Prezident İlham Əliyevə minnətdarım ki, bizi sevindirdi, ailəmizin yanında olmaq üçün bizi şərait yaratdı".

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı əfv sərəncamı ilə azadlığa çıxan Natiq Abbasov atası Əşrəf Abbasov isə sevincini belə ifadə edib: "9 il idi ki, həbsxananın yollarında qalmışdım. Mənə Prezident İlham Əliyevin əfv sərəncamı imzaladığını və oğlumun da əfv edilənlərin sırasında olduğunu dedilər. Buna görə çox sevindim. Oğlum kütləvi davada adam öldürdüyü üçün ömrünün gözəl çağlarını dəmir barmaqlıqlar arxasında keçirirdi. Bu gün əfv olundu. Bu sevinci bizə bəxş etdiyi üçün Prezident İlham Əliyevə minnətdarıq".

Əfv sərəncamına əsasən Penitensiar Xidmətin 10 saylı cəzaçəkmə müəssisəsindən azadlığa buraxılan Gürcüstan vətəndaşı Rüfət Bayramov da mətbuata açıqlamasında əfv edildiyi üçün Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib: "Əfv olunacağıma inanırdım. Özüm müraciət etmişdim. Ailəmə, uşaqlarıma qovuşduğum üçün çox sevinirəm. Nə xoş ki, bu gün mənə qismət oldu. Məhkum yoldaşlarının da azadlığa çıxmasını arzu edirəm".

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Ruben Vardanyanın məhkəməsində onlarca zərərçəkmiş şəxs ifadə verib

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri ilə və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşı Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi mayın 27-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsində hakimlər Zeynal Ağayev, sədrliyi ilə, Anar Rzayevdən və Camal Ramazanovdan ibarət tərkibdə keçirilən açıq məhkəmə iclasında (ehtiyat hakim Günel Səmədova) təqsirləndirilən şəxs bildiyi dildə, yəni, rus dilində tərcüməçi, habelə müdafiəsi üçün özünün seçdiyi vəkillə təmin olunub.

Hakim Zeynal Ağayevindir-mədən əvvəl məhkəmə prosesində ilk dəfə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslərə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

Zərərçəkmiş şəxsin hüquqi varisi Tahir Əliyev övladı Səbuhi Əliyevin Ağdərədə Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən öldürüldüyünü bildirib.

Zərərçəkmiş şəxs Seymur Teymurəv dövlət ittihamçısı Vüsal Abdullayevin suallarına cavabında bildirib ki, Ağdərədə Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən atılan "Kornet" tipli raket mərmisinin onun idarə etdiyi avtomobilə düşməsi nəticəsində iki nəfər həlak olub, özü isə yaralanıb.

Digər zərərçəkmiş şəxs Rafiq Əhmədov Ağdam rayonunda düşmən tərəfindən basdırılmış minaya düşməsi nəticəsində xəsarət aldığıni bildirib.

Zərərçəkmiş Ramil Ələkbərov Xankəndidə düşmən tərəfindən basdırılmış minanın partlaması nəticəsində yaralandığını söyləyib.

Mehman Quliyev Kəlbəcərdə düşmən tərəfindən ağır artilleriya atəsinin açılması zamanı qolpə dəyməsi nəticəsində sağ gözünü itirdiyini deyib.

Rəşad Abdullayev Ağdam rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən tank əleyhinə raketin atılması nəticəsində xəsarət aldığıni bildirib.

Digər zərərçəkmiş şəxslər - El-sevər Nəzərov Ağdərədə, Fəqan Haqverdiyev Ağdam rayonunda, Si-rac Niftəliyev Xocalı rayonunda, Nadir Balayev, Rauf Yusifov və Orxan Fərzəliyev isə Xocavənd rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən açılan atəş nəticəsində xəsarət aldığıni bildiriblər.

Mirsaləh Heydərzadə dövlət ittihamçısı Təranə Məmmədovanın suallarını cavablandıraraq Şuşada düşmən tərəfinin atəşi nəticəsində yaralandığını söyləyib. O deyib ki, avtomobilə gedərkən Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən meşəlik istiqamətindən açılan atəş nəticəsində özü və avtomobilə olan digər şəxs yaralanıb.

Zərərçəkmiş şəxs Rahim İbrahimov Ağdərədə düşmən tərəfindən açılan atəş nəticəsində yaralandığını bildirib.

Aqil İspərzadə Xocavənd rayonu ərazisində düşmən tərəfindən mermi atılması nəticəsində xəsarət alıb. Hadisə zamanı iki nəfər həlak olub, daha üç nəfər xəsarət alıb.

Zərərçəkmiş Ramil Xankişiyev bildirib ki, Ağdərədə kolların arasında düşməninin basdırdığı minanın partlaması nəticəsində özü və Xası Verdiyev yaralanıb. Hadisə zamanı Mirmusa Mehdişadə həlak olub.

Digər zərərçəkmiş şəxs Nemət Rüstəmov Xocavənddə düşməninin açdığı snayper atəşi və atdığı mina-

at mermisinin yaxınlığına düşərək partlaması nəticəsində xəsarət aldığıni söyləyib.

Ərzulla Tağıyev Xocavənd rayonunda ermənilər tərəfindən minaaatandan açılan atəş nəticəsində yaralandığını deyib.

Zərərçəkmiş şəxs Abdulla Əsgərzadə dövlət ittihamçısı Fuad Musayevin suallarına cavabında bildirib ki, Xocavənddə tibb xidməti avtomobili ilə gedərkən Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən atılan minaaat mermisinin düşərək partlaması nəticəsində özü və Ərzulla Tağıyev yaralanıb. "Həmin vaxt avtomobilin üzərində tibb xidməti maşını olmasını bildiren nişanın olmasına baxmayaraq, onlar bizi atəşə tutdular", - deyər o qeyd edib.

Zərərçəkmiş digər şəxs Vəqif Xeyrullayev bildirib ki, Laçın rayonunda düşməninin açdığı atəş nəticəsində yaralanıb. Həmin vaxt onunla birlikdə olan Mirtalıb Ağayev həlak olub, Oruc Rzayev və adını xatırlamadığı bir neçə nəfər xəsarətlər alıb.

Mirhüseyn Dostuyev Xocavənddə düşmən tərəfindən açılmış snayper atəşi nəticəsində sağ ayağından güllə yarası aldığıni deyib.

Zərərçəkmiş şəxslər - Pərviz İskəndərli və Samir Fərzəliyev

Xocalı rayonunda yaralandıqlarını söyləyiblər.

Samiq Əliyev Şuşa şəhəri yaxınlığında düşmən tərəfindən atılan artilleriya mermisi nəticəsində xəsarət aldığıni vurğulayıb.

Emil Cəfərov Xocavənddə Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən açılan atəş nəticəsində yaralandığını bildirib.

Zərərçəkmiş şəxs Tural Dadaşov Kəlbəcərdə Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən atılan minaaat mermisinin partlaması nəticəsində xəsarət aldığıni deyib. O qeyd edib ki, həmin vaxt

adını xatırlamadığı bir neçə nəfər həlak olub.

Nüsrət Kərimov Ağdam rayonunda düşmən tərəfinin atəşi nəticəsində xəsarət alıb. Zərərçəkmiş şəxs onunla birlikdə yaranan şəxslərdən birinin hələ də xəstəxanada müalicəsinin davam etdiyini bildirib.

Aslan Əzizov isə diqqətə çatdırıb ki, Ağdam rayonunda düşmən tərəfindən açılan atəş nəticəsində özü, Namiq Zöhrabov və Nüsrət Kərimov müxtəlif növ bədən xəsarətləri alıblar.

Məhəmməd Qəyyumlu və Murad Hüseynov Ağdam rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və

qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən açılan atəş nəticəsində yaralandıqlarını söyləyib.

Məhkəmə prosesində, həmçinin zərərçəkmiş şəxslərin barələrində keçirilmiş məhkəmə-tibbi ekspertizasının rəyləri elan edilib.

Məhkəmənin növbəti iclası iyunun 3-nə təyin olunub.

Xatırladaq ki, Ruben Vardanyan Azərbaycan Respublikası CM-in 100.1, 100.2 (təcravzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 107 (əhalini deportasiya etmə və məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan

məhrum etmə), 113 (işgəncə), 114.1 (muzdluluq), 115.2 (müharibə qanunlarını və adətlərini pozma), 116.0.1, 116.0.2, 116.0.10, 116.0.11, 116.0.16, 116.0.18 (silahlı münaqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 120.2.1, 120.2.3, 120.2.4, 120.2.7, 120.2.11, 120.2.12 (qəsdən adam öldürmə), 29,120.2.1, 29,120.2.3, 29,120.2.4, 29,120.2.7, 29,120.2.11, 29,120.2.12 (qəsdən adam öldürməyə cəhd), 192.3.1 (qanunsuz sahibkarlıq), 214.2.1, 214.2.3, 214.2.4 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218.1, 218.2 (cinayətkar birlik yaratma), 228.3 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə), 270-1.2, 270-1.4 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 278.1 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və ya onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyası quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279.1, 279.2, 279.3 (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və ya qrupları yaratma) və 318.2-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə ittiham olunur.

"Daşkəsən və Göygöl rayonlarında aqrar inkişafa dəstək" layihəsi çərçivəsində monitoring və icmalarla görüşlər keçirilir

"AzerGold" QSC-nin təşəbbüsü, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyinin (AXA) dəstəyi ilə "Daşkəsən və Göygöl rayonlarında aqrar inkişafa dəstək layihəsi" çərçivəsində ərazilərə baxış, monitoring və yerli icmalarla görüşlərin keçirilməsinə başlanılıb.

23-24 may tarixlərində AXA-nın mütəxəssisləri və "AzerGold" QSC-nin əməkdaşları Göygöl rayonunun Tüllallər və Zurnabad kəndlərində olublar.

Monitoringlər zamanı AXA-nın Heyvan Sağlamlığı və Baytarlıq Xidmətləri Mərkəzi tərəfindən heyvanlarda aparılmış profilaktik peyvəndləmə tədbirləri yoxlanılıb, həmçinin mövcud heyvanların klinik müayinəsi həyata keçirilib. Mövsümi xəstəliklərin aşkarlanması məqsədilə qan nümunələri götürülərək, laborator analizə göndərilib, həmçinin heyvan saxlanılan ərazilərdə dezinfeksiya işləri aparılıb.

Eyni zamanda Bitki Mühafizə və Fumiqasiya Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən ev

təsərrüfatlarında fitosanitar monitoring həyata keçirilib. Zərərli orqanizmlərin təsiri altında olan bitkilər müayinə olunub, meyvə və tərəvəz nümunələri götürülərək, laboratoriyada analizə göndərilib.

Laboratoriya, Ekspertiza və Sertifikatlaşdırma Mərkəzinin mütəxəssisləri isə əkin sahələri və ötür-otlaq yerlərindən torpaq və su nümunələri götürərək, mərkəzi laboratoriyaya təqdim ediblər.

Bundan əlavə, Aqrar Təlim Mərkəzi tərəfindən yerli sakinlər arasında sorğular aparılıb. Sorğular vasitəsilə əhalinin kənd təsərrüfatı fəaliyyəti, məşğul olduqları sahələr, məhsuldarlıq göstəriciləri, satış imkanları və sosial-iqtisadi vəziyyətləri araşdırı-

lıb, təlim ehtiyacları müəyyən edilib.

Qeyd edək ki, layihə çərçivəsində monitoring və yerli icmalarla görüşlər Daşkəsən rayonunun Çovdar, Çaykənd, Quşçu ("Şadax" adlanan ərazisi daxil olmaqla), Bayan kəndlərində də keçiriləcək. Aparılmış monitoringlərin nəticələri geniş təhlil olunduqdan sonra ailə-kəndli və fermer təsərrüfatlarının inkişafına dəstək məqsədilə tədbirlər planı hazırlanacaq. Bu

çərçivədə əhaliyə təlimlərin təşkili, peşəkar məsləhət və informasiya xidmətlərinin göstərilməsi nəzərdə tutulub.

Xatırladaq ki, layihənin əsas məqsədi "AzerGold" QSC-nin fəaliyyət göstərdiyi regionlarda kəndli-fermer təsərrüfatlarının daha da inkişaf etdirməsinə dəstək olmaq, əhalinin məşğulluğu, sosial-iqtisadi vəziyyətinin daha da yaxşılaşdırılmasına əlavə töhfələr verməkdir.

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatıyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) **manat**

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) **manat**

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) **manat**

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ASCO-nun struktur idarələrinə tələb olunan laminat təbəqələrin satın alınması məqsədilə açığ tender elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 03 iyun 2025-ci il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qəbul ediləcəkdir.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Uzeynov küçəsi 2.

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1263.

Tender komissiyası

Ombudsman Ermənistandan deportasiya olunmuş şəxslərin hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı BMT-yə məktub ünvanlayıb

Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyeva Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Qaçqınlar üzrə ali komissarı Filippo Qrandiyə vaxtilə Ermənistandan deportasiya edilmiş azərbaycanlı soydaşlarımızın qayıdış hüququ ilə bağlı məktub ünvanlayıb.

Bu barədə AZƏRTAC-a Ombudsman Aparatından məlumat verilib. Ombudsman məktubunda beynəlxalq hüquqa zidd olaraq, soydaşlarımızın indiki Ermənistan ərazisindən etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində müxtəlif dövrlərdə sistemli şəkildə deportasiya olunduqları barədə məlumat verib.

Məktubda həmçinin qeyd olunub ki, bir sıra beynəlxalq hüquqi sənədlərdə, o

Ombudsman Ermənistandan deportasiya olunmuş şəxslərin hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarına məktub ünvanlayıb

cümlədən BMT Baş Assambleyasının 194 sayılı qətnaməsində insanların qayıdış hüququ fundamental insan hüququ kimi tanınır və hər bir fərdin öz vətəninə geri dönmək hüququ vardır. Eyni zamanda beynəlxalq hüququn ümumi prinsiplərinə əsasən, qayıdış hüququnun yalnız öz torpaqlarından zorla qovulmuş şəxslərə aid

edilmədiyi, eləcə də onların ailə üzvləri və gələcək nəsillərinin də bu hüquqdan istifadə etməsinin, dəymiş maddi və mənəvi zərərə görə kompensasiya tələb etmə hüququnun tanındığı qeyd olunub.

Müvəkkil ali komissar Filippo Qrandiyə ünvanladığı məktubunda onun mandatı çərçivəsində tarixi torpaqlarından zorla qovulmuş azərbaycanlıların qayıdış hüququnun beynəlxalq səviyyədə tanınması və bu məsələnin global insan hüquqları gündəminə çıxarılması üçün fəal təşəbbüslərlə çıxış etməsinin vacibliyini vurğulayıb. Həmçinin bu həssas məsələnin BMT-nin aidiyyəti hesablatlarında və tövsiyələrində əks olunmasına dəstək göstərməyə çağıraraq, bu kimi fəaliyyətin bölgədə uzunmüddətli sülhə və ədalətə bərqərar olunmasına töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Fransalı fermerlər etirazlara niyə fasilə veriblər

Fransa Aparıcı Fermerlər İttifaqı (FNSEA) çərşənbə axşamı səhər parlamentin yuxarı və aşağı paltalarının birgə komissiyasının işə başlaması ilə əlaqədar Milli Assambleyanın qarşısında və Paris strasında etirazları dayandıraraq bildirib.

7 deputat və bir o qədər senator son nəticədə kənd təsərrüfatı sektorunun qəbul etməyə çalışdığı mübahisəli qanun layihəsinin taleyini həll etməlidir. Söhbət arılar üçün xüsusilə təhlükəli neonicotinoid sinfindən olan asetamipridin insektisidinin istifadəsinə yənidən icazə verən "Düplom qanun layihəsi"ndən gedir. Fermerlər deyirlər ki, bu preparat 2018-ci ildən Fransada qadağan edilib, baxmayaraq ki, 2033-cü ilə qədər Al-nin digər 26 ölkəsində onun istifadəsinə icazə verilir. Onlar iddia edirlər ki, belə bir şəraitdə şəkər çuğunduru və fındıq istehsalı rəqabətə davamlı ola bilməz. Etiraz aksiyasına qoşulan bir çox fermer üçün bu qanun layihəsi həm iqtisadi, həm də tənzimləyici təzyiqi azaltmaq imkanını verir.

19 yaşlı taxılçı Klement Patuar Euronews telekanalına deyib ki, fransız fermerlərin öksəriyyəti acınacaqlı vəziyyətdən qurtulmağa çalışır: "Hamımız normal yaşamaq istəyirik, sürünmək yox. İstifadəsi təsdiqlənmiş pestisidlərimiz azdır, ona görə də seçiminiz məhduddur və biz qaydalara dəqiq əməl etməliyik. Düşünürəm ki, bu, çox çətindir və peşəmizin gələcəyini çox mürəkkəbləşdirir. Kənd təsərrüfatı torpaqları gəldikcə qıtlaşır və gənclər artıq fermer olmaq perspektivi çəlb etmir".

Qanun layihəsinin tərəfdarları məhdudiyyətlərin yumşaldılmasının idxaldan asılılığın qarşısını almaq və Fransanın kənd təsərrüfatı sektorunu rəqabətə davamlı saxlamaq üçün çox vacib olduğunu iddia edirlər. Fermerlərin fikrincə, bugünkü siyasət onları istehsal və məhsul yetişdirmək imkanlarından məhrum etmək üçün istehsal qabiliyyətlərini zaman keçdikcə əllərindən almaqdan ibarətdir. Bundan əlavə, təsərrüfatların yükünü artıran yeni inzibati məhdudiyyətlər yaradılır və istehsalın hazırkı

səviyyəsini saxlamaq üçün başqa əlverişli alternativ yoxdur.

Xəbər verildiyi kimi, yüzlərlə fermer bazar ertəsi traktorlarla Parisə gələrək Fransa Milli Assambleyasının qarşısında narazılıqlarını dilə gətirib. Onların məqsədi ifrat sağçı deputat Loran Düplomonu təqdim etdiyi mübahisəli qanun layihəsinə dəstəkləmək idi. Mətn kənd təsərrüfatı sənayesində bir çoxlarının boğucu inzibati məhdudiyyətlər kimi gördüklərini yüngülləşdirməyi vəd edir.

Müzakirələr qanunvericilikdə dalana dirənmək təhlükəsi ilə üzləşdiyindən, mərkəzi, mühafizəkar və ifrat sağçı millət vəkili qanun layihəsinin parlamentdə müzakirəsinə dayandırmaq üçün təklif qəbul ediblər. İndi parlamentin müştərək komitəsi ümumi variantı razılaşdırmalı olacaq, sonra isə məsələ deputatlar tərəfindən yekun səsverməyə çıxarılacaq. Birgə komissiyada fermerlərin tələblərini dəstəkləyən sağçı və mərkəzçilərin üstünlük təşkil etdiyini nəzərə alsaq, ümid etmək olar ki, onların il yarımdır gözlədikləri mətn tezliklə qəbul ediləcək.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Əməyin mühafizəsi sahəsində Türkiyə ilə gələcək əməkdaşlıq müzakirə olunub

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin nümayəndə heyəti Türkiyəyə səfər edib.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikasının Əmək və Sosial Müdafiə Nazirliyinin Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizliyi

Baş İdarəsinin rəhbəri İbrahim Esenkarla görüşüb.

Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin rəisi Vəli Quliyev ölkəmizdə əmək münasibətlərinin tənzimlənməsi və əməyin mühafizəsi sahəsində son illərdə həyata keçirilən islahatlar barədə məlumat verib.

O, iki ölkə arasında bu sahədə uğurlu əməkdaşlığın

həyata keçirilməsinin məmnunluq doğurduğunu, əməkdaşlıq çərçivəsində aparılan təcrübə mübadilələrinin qarşılıqlı faydalı olduğunu vurğulayıb.

İbrahim Esenkar Azərbaycan və Türkiyə arasında sosial sahədə genişlənən əlaqələrin əhəmiyyətindən bəhs edib. O, əmək münasibətləri

və iş yerlərində sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin təmin olunması istiqamətində həyata keçirilən təcrübə mübadilələrinin önəmini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə əməyin mühafizəsi sahəsində hər iki ölkədə görülən işlər və bu sahədə gələcək əməkdaşlıq müzakirə olunub.

Biləsuvar şəhər N.Nərimanov adına 6 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəb tərəfindən Rəşad Hafiz oğlu Rəhimovun adına verilmiş B№ 334351 nömrəli attestat itdiyi üçün etibar-sız sayılır.

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam
xidməti

539-49-20

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və	
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompiuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3570
Sifariş 1080

Qiyməti 60 qəpik